

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת חיי שרה תש"פ

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורש"י עם התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט או הרבה כפי הפנאי.

נדה. פרק שלישי - המפלת התיבה דף כה עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" קצה תוספות

1 פרשתבינא - שם האיש. כסומכוס - בריש פירוק, דם שבחור החתיכה - מטמא משום
 2 נדה, ויחידה היא. רבי יוחנן אומר - המשום עור שפיר לחדיה מטמא ומשום לידה,
 3 ויחידה היא. דרלמא אפילו במלא בשר פליגי, כון דאנו מרוקם - מטולסם דא היה
 4 ולד. ואף על גב דפליגי רבי יוחנן שפיר לחודיה, במלא דם מודה דלאו ולד הוא. דרם
 5 מוכיח עליו. כמכור - מה שכתוב בעבור,
 6 דאיכא למימר ולד היה, ונימול. בצלול -
 7 שהוא מלא מים צלולין. הינו דאיצטריך קריב
 8 לרבי יוחנן. דמשום דהוה לחדיה היו ולד.
 9 אלא אי אפרת - טעמא דרבי יוחנן משום
 10 דעבור הוא, ואיכא למימר נימול ולא משום
 11 עור, קרא למה לוי אלא לאו בצלול מחלוקת
 12 וחזינא דרש לקיש. אלא אפרי - רישא
 13 בכבודות פירוק 'הקרא בהמה מן הניג' -
 14 לענין לפטור את שבא אחריזי מתורת כבור.
 15 טרופ - לאחר שקבלה מן הזכר ונצר חולה,
 16 נימול דא חזינא ויזבא ודלק. ואחתי טיפוק
 17 מטרחה מן הכבודה. שפיר ושליא - או שפיר
 18 או שליא. ספוקי ספקאי ליה - בעבור גופה
 19 אי לוד הוא אם לאו. אלא לחומריא וזבא
 20 לחומריא - בני כבודת בהמה אמר. ולא לו
 21 הוא, לאו פטר את זבא אחריזי. דאז אמרת פטר
 22 קא גזי ועבדי ביה עבודה, ודילמא לאו לו
 23 הוא. וזבא קומא. וקחתי לידך תלקח. וזבא וטמא
 24 ולד אויל לחומריא. דקאמר ולד הוא, וטמאה
 25 שבועים, וימי טהרה לא כמריא ליה דניתיב לה.
 26 וגבי כבור אדם קדולא היא. דקאמר פטר את
 27 הזבא אחריזי. ואל אפרת - דאין קרישה
 28 בכבור אדם אלא ממון כון חמישה סלעים
 29 וספק מומתא לקולא. ובזון וחי 'מציעא מחבר'
 30 עלוי דרראלי. ארבי - דאמר לקיש. לא
 31 שמתעי. והא רבי ישמעאל - דאמר: מלא בשר
 32 טמאה לידה. והא רבי אישאי - דאמר: בעבור
 33 מחלוקת. והא רבי יוחנן בן לוי - דאמר:
 34 בצלול מחלוקת. אחד זה ואחד זה - אחד עובר
 35 ואחד צלול. חוששת - ויחשבת ימי טמאה, ואין
 36 להי ימי טהרה - דספק ולד הוא ולא דראי. לא
 37 בער שפיר - לא טהרה את המפלת שפיר
 38 משבועים, ואפילו בלידה ירישתא ונחללא
 39 אתריה דשמואל. זו - צלול. טיפין לא זבוב -
 40 עיני זבוב. ופי מוחי כחוש השערה - סוק קטן.
 41 וטראה כאילו חוט השערה מוחו שש. ניותי -
 42 ניד אבר הזכר. והא דתנן 'תשב לזכר ולנקבה',
 43 אלאמא מספקא לן אם זכר אם נקבה - כשאין
 44 ניכר בו האבר מן הני. כשעודה - היא סדוקה
 45 לארכה. ותחיתו דים תולעים - ערין אין נאיין.
 46 כדאמרינן. תחלת ברייתו מראשו. בחלב - ודו
 47 שכתב ז"ל, שהוא ניתן קולשו מתחלה כבעת
 48 שנתו ירעה. ויחידה חבל. ואחר כך נגשה פיר.
 49 וסורדין

1 **פרשתבינא** - פירש הקונטרס: שם איש, וכן בערוך. וזאנו כן זהה ליה למימר
 2 'מפומבדיתא'. אלא פירש רבינו שמואל בן מאיר: לשון פרסות ומשלת.
 3 **מלא** בשר מזה - ממתניחין דקתינן 'מלא דם ומלא מים' ליכא לנפש, ודילמא דא מלא
 4 בשר - חוששת. אבל ודאי לוד - לא וחי. וזאנו אלא ודאי חשב, משום דרפובולאט
 5 **שמא** רבינו יוחנן שפיר לחודיה, בלא דם מודה דלאו ולד הוא. דרם
 6 למימר בסמוך מחלוקת בצלול, אבל בעבור דברי
 7 הכל ולד, רבי נמי מסופק היה ברא. דהא קאמר:
 8 שזא.
 9 **כסומכוס** - דאז תאמר: והא שפיר מלא דם
 10 נהי כותיכה שבחובה דם - שפיר
 11 מלא בשר נמי לזיו בחתיכה בן בשר, דאמר
 12 למימר דאינה טמאה לידה כותיכה בן עצמי שני
 13 לומר: דשפיר מימי לודל שפי מחתיכה, וטמא
 14 אפילו אין בה עצם, אף על גב דבמלא דם שנידים
 15 שוים.
 16 **מחלוקת** בצלול - פירש הקונטרס: מלא
 17 מים, וכן משמע. וקשה: וכי עדיף
 18 אמלאה דם. דאמר לעיל דטמאה נדה ולא לידה
 19 אפילו לרבי יוחנן? כון נראה לפירוש. דרבי צלול
 20 רעבור - היינו בשר בעבור ובשר פלש. **שאין**
 21 הקדוש ברוך הוא עושה עור כו' - ד'חמת עור'
 22 כיון דאדם מיירי, כדמרתנינן: דא משך שרידון.
 23 **סימן** ולד בבחמה קדוק טיפוק - האי 'טיפוק'
 24 הוא ולד עצמו. ולא דמי ל'טיפוק' דלקמן, דרוב
 25 בחמות מנפחת' - דהמה, טיפוק פה אחרי יצירת
 26 הולד. **גבי** בהמה לחומריא - ואף על גב דמלא
 27 הוא שמוציאין ממנו משרשתי שריא, ויחי משום
 28 דא לא הויב לבחן - אחי למשרי בגיהא ועבודה.
 29 **אינה** חוששת - וקסבר רבי: ובעבור מחלוקת
 30 רבי יוחנן ורבינו.
 31 **תחלת** ברייתו מראשו - תבין. דכפרך בתרא
 32 דוסתה (מהג). קסבר אשוי שאלך
 33 תחלת ברייתו מטיבור, ומשלה שרישיו אילך
 34 ואילך, וטראה לרבינו זה: 'גזט' ב'שוקן'. וכן
 35 פירש רבינו תנאל. ובתוספתא פירש: כיון חב, ו
 36 ד'סלעים' מתרמינן; שרון, וכן משמע דמיירי
 37 בשעת האברים.
 38 **עור** ובשר תלבישני ועצמות וידיים וסוככני -
 39 ברשא - 'עור ובשר' - הודו - 'עצמות'
 40 וידיים'. ובתחית המים, ויחזקאל (סימן לו)
 41 ויפאכ - נידין, וזודו בשר, ומפרש במדרש: למה
 42 הדבר דומה: לארם שפושט, וחזור ולבש. מה
 43 שפושט ראשן - לבוש אחרון. אבל תחלת
 44 בריית הלד - עור ובשר תחלה, ואחר כך עצמות
 45 וידין.
 46 **לידע**

36 **גיהא דאיסורא** הוא, דאיכא לגבי גיהא ועבודה - ספק איסורא לחומריא. הכי נמי גבי אשה - ספק מומאה לחומריא. וזני
 37 מספקא ליה? והא קרא קאמר' - מדרבנן, וקרא - אסמכתא בעלמא הוא. אמר ליה רב הנינא פר שלמיא לרב: הא רבי,
 38 הא רבי ישמעאל ברבי יוסי, והא רבי אושעיא, והא רבי יוחנן בן לוי, מר כמאן סבריא ליה? אמר ליה: אני אומר, אהד
 39 זה ואחד זה - אינה חוששת. ועמיאל אמר: אהד זה ואחד זה - חוששת. ואזרא שמואל למעמיה, דכי אתא רב דימי אמר:
 40 מעולם לא רבו שפיר בנדרעדא, לרב מההוא שפירא דאתא לקמייה דשמואל, דמנח עליה חוט השערה מהאי גיסא והזיא
 41 מהאי גיסא, אמר: אם איתא דולד הואי - לא תהו זיג פולין תאי. 'ואם היה מרוקם' וכו'. תנו רבנן, איזהו שפיר מרוקם?
 42 איכא שאלו אמר: תחלת ברייתו מראשו, ושתי עיניו פשתי טיפין של זבוב. תני רבי תינא, מרוקקין זה מנה. שני חומקין
 43 - פשתי מים של זבוב. תני רבי חיאי, ומקורבין זה לזה. ופיו מתוח כחוט השערה, וגזרתו כשערה, והא היתה נקבה -
 44 נדונה בשעורה לארפת. ותחיתו דים ויולעים אין לו, ועליו מפורש בקבלה 'הלא כחלב וכבדינה תפקאני'. עור וקבוש
 45 תלבישני ועצמות וידיים מסוככני. תיים וחסד עשית עמדי ופקדתך שכרה ורוחי'. ואין בדרבנן אותו במים - תפחים עין
 46 וסורדין

ליוע' את זכר הוא - דא אמר' יתוה כבערשה - לא שנקמו בולט, אלא שמקומו זכיר
בבערשה. המפלת' סנדל או שליא תשב לזכר ולקבה - ואם תאמר: בשליא ליתני נמי
'ולדה', דאימא: הדיקתה ליתתה, רבכי כלו' ימי טורח, כדאימא לקמן בפירוק (כתא) גבי
המפלת יד תחובה. אף על גב דאמר בסמוך: דא תולין השליא בולד יורה מלשלה ימים -
לדחמרי תששין יתור מלשלה ימים: ותי' ולומר:

דלא רמו. בדמפלת יד תחובה - איכא למימר
הדישא את רוב תתקן כבד לידה מקודם, ובזו ימי
טורח. אבל שליא - אימא: הולד תחובה, או שלם
או נמוק, ועד יד לומר: דאי' זהו הני 'ולדה' -
הוא אמנא: מביאה קרבן ואינו נאכל, דספק לידה
היא. קא משמע לך: מביאה קרבן ונאכל. הכי נמי
לדחמרי תששין.

קא משמע לך אימא שניהם חורשין בבת אחת -
לרבינו עמי שפירש דאין מתעבת תחרת
ותמעבת, ואפילו נבל, אתי שפיר, ועריך לומר
שהירוש באת אחת, אבל לפירוש ר' שישר
גבי שלש נשים משמשות במוך, מעוברת - שמא
תעשה עברה סנדל, שילד אחרון נמוק, צורה
היאשן, דאין האן אשה תחרת ותמעבת, -
היינו כן קיימא (דאין) נפל תחרת ותמעבת, לא
היה עריך למימר הכא: אימא שניהם חורשין בבת
אחת, וזהו ליה למימר "בניהה ראשונה חורשה"
היא תחילה, ובכאיה עשה תוריע ותי' את תחלה!
מיהו דף לומר: דבענין זה בשתי ביאות אין חדש
למינו' "תשב לזכר ולקבה", דאמרש' דפעמים
הוא מוריע תוריע פעמיים הוא, ולא אמר: "מדחאי" את
זכר, האי נמי זכר, כאל בביתא אחת, כאל
דערך אמנא: מודאי זכר, האי נמי זכר - קא
משמע לך: אימא שניהם חורשין בבת אחת,
ומיהו קשה: מנהו ולא אמרין בביתא אחת
"מדחאי זכר, האי נמי זכר? אימא: ועולם
אמרין, ומתניחן בשתי ביאות, ואשמעינן
מתניחין דסנדל היה ולד אף בלא צורת פנים
לאפוקי ממתני' של רבי נחמיה, ואף על גב דבבב
אשמעינן בכריתות ובכריתות דמייתי בסמוך
דסנדל היה ולד, מכל מקום איצטרך נמי
לאשמעינן דהוי לזען לידה: דף לומר:

הדיינו דקמשיני בלשון שני, ומיהו תימה גם
לפירושו רבינו עמי: ולקמן (כתא) גבי זכר
ומוטמה, משני נמי: "שהירוש שניהם בבת אחת",
ותרתי למה לא יאי אחא אשמעינן דהוי ולד -
הוא כבר תנא כדאיא ברישא "מוטמה" או
אנדרגיטוס תשב לזכר ולקבה!"
סנדל

צורת פנים, אָמַר רב אדא, אָמַר רב
מאחוריו. מִשְׁלֵי לְאֵרֶם שְׂפָטָר אֶת חֲבִירוֹ, וְהַחִירוֹ כְּפוּי לְאֹחִיו. בְּיָמֵי רַבִּי יֵצַחְיָה לְטַהֵר אֶת
הַסְּנָדֵל שְׂאִין לוֹ צוּרַת פָּנִים, אָמַר לְהֵם רַבִּי יֵצַחְיָה: מִשּׁוֹם רְבוּתוֹ
הָעֵידוֹ: סְנָדֵל צִירֵךְ צוּרַת פָּנִים! אָמַר רַב כִּיבִי בַר אֲבִי אֲמֵר רַבִּי יוֹחָנָן: מַעֲדוּתוֹ שֶׁל רַבִּי נְחוּמַי
נִשְׁתִּית מִשְׁנֵה זוֹ, אָמַר רַבִּי יְעִירָא: וְכֵה פֶה רַב כִּיבִי בְּשִׁמְעֻתִיהּ, דִּיאָן הוּא הוּיָא וְחִבְנֵי קַמְהָ
דְּרַבִּי יוֹחָנָן כִּי אֲמַרְהָ לְהָא שְׂמַעְתָּא, וְקָם אִיהוּ וְאָמַר וְכֵה פֶה. לְמַה הִכְיִירוּ סְנָדֵל, וְהָלֵא אֵין
סְנָדֵל שְׂאִין עֲמֹו וְלֵדֵי? אֵי דִּאֲתְלִיָדָא נִקְבָה בְּתֵיהּ - תְּכִי נַמִּי, תְּכָא כְּפֵאִי עֲסָקְנֵי - דִּיאֲתְלִיָד
וְכֵה בְּתֵיהּ. מַהוּ דְתִימָא, הוּאִיל וְאָמַר רַב יְצַחְיָא בַר אֲמִי: אִשְׁה מְרַעַת תַּחֲלִיה - וְיִלְתֵי זֵכֶר,
אִישׁ מְרַעַת תַּחֲלֵה - וְיִלְתֵי נִקְבָה, מְרַדְהָ וְכֵר - הָא נַמִּי וְכֵר, קָא מִשְׁמַע לָן: אִימָא שְׂנֵיהֶם
הוֹרְעוּ בְּבֵת אַחַת, הָאֵי וְכֵר וְהָאֵי נִקְבָה, דְּכֵר אַחֶר: שְׂאֵם תִּלְדֵי נִקְבָה לְפָנֵי שְׂקִיעַת הַחֲמָה,
וְסְנָדֵל אֲבָר שְׂקִיעַת הַחֲמָה, מִנְה תַּחֲלֵת נִדְהָ תַּחֲלֵת נִדְהָ לְאַחֲרוֹן. סְנָדֵל תִּתְנֵן

וְתוֹרְדֵין אוֹתוֹ, אֵלָא בּוֹדְקֵין אוֹתוֹ בְּשִׁמְן - שְׂחֻשְׁמֵן רַךְ
וּמְצַחְהוֹ. וְאֵין רִוּאֵין אֵלָא בְּחַמְהָ. כִּיצַד בּוֹדְקֵין אוֹתוֹ?
כִּיצַד בּוֹדְקֵין אוֹתוֹ? כְּדִאֲמַרְנֵן: אֵלָא? בְּמַה בּוֹדְקֵין
אוֹתוֹ לְדַעַם אֵם וְכֵר הוּא אֵם נִקְבָה הִיא? אֵמָא שְׂאֵל
בַּר נֶשׁ, וְאָמְרֵי לֵה אֵמָא שְׂאֵל בַּר רְמִישׁ אֹמְרִי: מְבִיא
בְּיָדֵם שְׂרָאשֵׁי חֶלֶק וּמְעַנְנֵי בְּאוֹתוֹ מְקוֹם. אֵם מְסַכְּמָא
כִּיצַד עֲרֹב רְחֹוּ, וְאֵם לֹא - בְּדִיעֵי שְׂחֻשְׁמֵן רַךְ.
אָמַר רַבִּי תַחֲמֵן אָמַר רַבִּי רַבָּה בַר אֲבוּהֵי: לֹא שְׂנֵו הוּא.
מְלַמְּשֵׁת לְמַעְלָה, אֲבָל מִן הַצְּדוּדִין - אִמָּא: פּוֹתֵל בִּי
הִרְחֵם נִיגְרוֹ. אָמַר רַב אֲדָא בַר אֲבָהָה: תַּנָּא, אֵם הִיתָה
נִקְבָה - נְדוּנָה כְּשֶׁעוֹרָה סְדוּקָה. מִתְקַרְבֵי לֵה רַב תַּחֲמֵן:
וְיִלְקָמָא חוּטָּ שֶׁל בְּצִינִים נִיגְרוֹ? אָמַר אֲבִי: הַשְׂתָּא
בְּצִינִים גְּפוּפִיהוּ - לֹא יִדְעֵי, חוּטָּ שֶׁל בְּצִינִים - יִדְעֵי?
אָמַר רַב עֲמֵרָם, תַּנָּא: שְׁתֵּי יִרְבוּתוֹ - כִּיפְשֵׁי חוּטָּ שֶׁל
הַחֲרִיתִי. וְאָמַר רַבִּי עֲמֵרָם עֲלָה: כִּשְׁל עֲרֵב. וְיֵצֵי
וְרוֹעוּתוֹ כִּיפְשֵׁי חוּטָּ שֶׁל הַחֲרִיתִי, וְאָמַר רַבִּי עֲמֵרָם
עֲלָה: כִּשְׁל שְׁתֵּי. אָמַר לֵיה שְׂמוּאֵל לְרַב הוּרְדָה: שִׁנְיָא,
לֹא תַעֲבִיד עוֹבְדָא עַד שִׁישְׁעוּרֵי. וְזִמּוּ אָמַר שְׂמוּאֵל
הָכִי? וְהָמַר שְׂמוּאֵל: אַחַת זוֹ וְאַחַת זוֹ - הַשְׂחֻשְׁמֵן
אָמַר רַב אֲבָי בַר שְׂמוּאֵל: לְרִדְדֵי מְפָרְשֵׁי לֵי מִינְהֵ דְכֵר
שְׂמוּאֵל: לְחֹשֶׁ - חוּשְׁשֵׁת, יְמֵי מְתֵרָה - לֹא תִחְבֵּינֵן לֵה
עַד שִׁישְׁעוּרֵי. - לְמִימְרָא דְמַסְפָּקָא לֵיה לְשְׂמוּאֵל? וְהָא
הוּא שְׂפִירָא דְאַתָּא לְקַמְהֵ דְמַר שְׂמוּאֵל: אָמַר: הָא
בַר אֲרִבְעֵין וְחָד יוֹמָא, וְחֹשֶׁשׁ מִימָא דִּיאֵלָא לְמַכְבִּיהָ
עַד הוּאִיל יוֹמָא, וְלֹא הוּהִי אֵלָא אֲרִבְעֵין יוֹמֵין, וְאָמַר
לְהוּ: הָאֵי בְּנֵיהּ בְּעַל כְּפִתִיהּ - וְאוֹרְוֵי - שְׂאֵנֵי שְׂמוּאֵל
דְּרַב גּוֹבְרִיהּ. "הַמְּפִלַת סְנָדֵל" וְכוּ', תַּנּוּ רַבְנֵן, סְנָדֵל
דְּמֵה לְדָג שֶׁל שֶׁם, מִתְחַלְתוֹ וְלָהּ הוּא אֵלָא שְׂנִירְצָה, רַבֵּן
שְׂמַעוֹן בֶּן גְּמִלְיָאֵל אֹמְרֵי: סְנָדֵל דְּמֵה לְלֶשֶׁן שֶׁל שׁוֹר
הַגְּדוֹל. מִשּׁוֹם רְבוּתוֹ הָעֵידוֹ: סְנָדֵל צִירֵךְ צוּרַת פָּנִים.
אָמַר רַב הוּרְדָה, אָמַר שְׂמוּאֵל: לְקַבֵּה סְנָדֵל צִירֵךְ

ומורדין אותו - מנחרי. בר רבשי. ומענני - באותו מקום משעלה מעלה, כדאמר בסמוך.
אם מסככין - חקיסס. שיש זכר המעכב - היינו גיד, נקבה - ליכא עיובא. מלפניה
למעלה - שרירי כסדק השעורה אין עיובא לארכה. תנא אם היתה נקבת ניוונה שקיעה
כדוקה - לאוספוי ולפרשיה אתא. דלעיל תני' צדונת כשעורה, ולא רמי' וסודקה. חוט
מכיל - למעשה מעלה על שתי הציבים,
ונראה עמוק כסדק, לא ידעי' - אין ניכרין מחמת
קטני. שתי ירבותיו - ששוחות מתחיל להרבותא
בחתוך ידים ורגלים. ערב - עבה משתי. לא
תערב עורבא - לעשותו ולד, עד שיהא לו
שערות בראשו. לחוש חוששת - להחמיז ולשב
כשופיע. בפניה אויר - אלמא היה בקי ביצרת
הדלת דרת גובריה - דואר בק, אף כולן כקיאן,
דג שלים - דג שים ושמו סנדל'. אלא שטרפא
- מנעין. לשון של שור תגול - והיינו פנו
ותוח. ואף על גב דאוקמינן לעיל: פנו תוחות -
אין אמן מנוגה. גבי סנדל רחא אמר שטאה לידה,
(סנדל) דולד שעמו מוכיח עליו דולד הוא, אלא
שנמוק על ידי חבור שדחוק. צירך צורת פנים
אפילו - מאחוריו - כלומר, אפילו אינו אלא
מאחוריו וזה ולד. שספרי - דבחויו על לוחי. משנה
זו - לקמיני "צירך צורת פנים", מערות של רבי
תנחאי נשנית. דוא העיד עליה בבית המדרש,
וידרוא דהא. וכתב רבי בבי' משפטיה - מולו
גרם לומר שמעוה זו, וקדמיני. שגם אני שמעתי
וכתיב ותקן, ומערותו של רבי תנחאי נשנית. ולא
מזכיר לאמרנה. והלא אין סנדל שאין פנו ולד -
ובלא סנדל נמי דהוי אמנא לידה! א' דאחיליד
נקבה שלה היה בני - אלא היה צירך להוכיח,
אין ימי טומאה וטהרה דנקבה. שאפילו הוא
זכר גמור. כיאכא נקבה בהריה - וישבת לנקבה
ימי טומאה וטהרה, ושל זכר מכלעלים בתוכן.
דאחיליד זכר בהריה - ומספקין לסנדל נקבה,
והשבת שבעיים לטומאה. אבל טהרה דנקבה
לא הוינן לה, דדילמא זכר הוא. ותי' נמי -
אלא תשב אלא לזכר. קא משמע לך. דבי אדי
- אפילו לידה עמו נקבה. דף להוכיח ספק
סנדל. שאם תשב לזכר לפני שקיעת החמה
ואחר שארית שקיעת החמה מונה תחלת נדה
לראשון תחלת נדה לאחריו - והכי רטינן לה
בתוספתא, והכי פירושה: והכי מפיל שניהם,
נקבה לפני שקיעת החמה וסנדל לאחר שקיעה
- מונה לאחר שכלו ימי טהרה לראשון תחלת
נדה, וכן לאחריו. כגון אם תראה ביום שדנינס
ואחר שארית שקיעת החמה - ותי' תחלת נדה
סנדל לאחר שקיעה זכר הוא. ובזו ימי
טהרה שלו לטוף אחריו וטהרה בתר
שמונים ואחד דנקבה. ובשבתאון ומשני בשמיני
לראיתה. ותרתה לזכות סופרת זים כנגד זים -
אמרין דלמא סנדל נקבה היה, ומשך ימי טהרה
שלו עד שמונים ואחד לראשון, וכן שראתה
ביום שמונים ואחד - דף סנדל הוא,
ועכשיו מה שהיא רואה ביום שמונים ואחד -
תחלת נדה הוא. והייתי 'תחלת נדה לאחריו'.
ובהכי היא משקללת, דלא דעינן דבר ראייה
בתרייתא אי נדה היא. אי שמורת זים כנגד זים
לישנא אחרינא גטיסין: "שאם תלד נקבה לפני
שקיעה, וסנדל לאחר שקיעה - מונה תחלת
לידה מן האחרון, וסוף לידה מן הראשון", והכי
פירושה: אפילו היכא דאחיליד נקבה בהריה,
הוצרך 'סנדל' - שאם תלד נקבה לפני שקיעה. וסנדל הוא נקבה היא, ומנעין מניה ארבע
עשרה. וזה חמשה של ראשון. "צירך לידה", והיינו ימי טהרה. מנעין מן השנים אלא. דאמרין,
סנדל זכר היה, ואחר ארבעים ימי טהרה שלו היה. ודנקבה מקיימת ימי טהרה כלו' היה צורך - א' דלא "סנדל", וכן נשנית נמי ימי טומאה לאחר לראשון, א' דאמנא אלא ארבעה
עשר. והשאת יתלבו מיהו עשר. ואי היה פשיטא לו שהסנדל נקבה היא - לא היה תחלת נדה לראשון, דבזר ולד אחריו אזלינן.

קצט נדה. פרק שלישי - המפלת התיבה דף בו עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזולץ) תוספות

1 **סנדל** - דלית ליה ביה חיותא - עד שיצא רובו, אבל ראשו - לא אף על גב דשמואל דאמר
2 און הראש פוטט בנפלים איתותב בפרק יש בכורי (בבבורות מוג) - מפל דאית ליה
3 עורת פנים עדיף מסנדל. והא דקאמר. ולד דאית ליה חיותא מדיפוק רשיה. לא דוקא דאית
4 ביה חיותא. והא אפילו ביה ליה חיותא. כיון דאיתותב שמואל. ועוד. דשמעל בירושלמי
5 דלד שנת הסנדל אינו מתיקם. אלא כל

6 שראוי לחיות, הדיינו שנגמר בעודת פנים. ורבינו
7 הנגל גיסי' ילד דאית ביה חיותא מדיפוק
8 רוביה. סנדל דלית ביה חיותא מדיפוק כוליה.
9 פירוש' ורוב הראש. כוליה' - כל
10 הראש. אבל כל הנוף פשיטא דלא עריך. ורובו
11 ככולו. **שדרת** טפח - ואם תאמר: תקשי דף
12 ברייתא לרב יהודה אמר שמואל דאמר: עריך
13 שיצא לזכר מן הרוס טפח ולן מצריך שרדה
14 ולפיני על רב פרחי שני למה. דלא מתיניא בי רבי
15 חייא ובי רבי אשיעאי. אי נמי: בברייתא לא תני
16 שרדה. ושלחנא קבט ברייתא שרדה
17 משום דקיס לן הכי. ואם תאמר: דטפח זה קטן,
18 ומפרש דתם אמר בה משה טפחים עשה אותה
19 בת ששה. צא עתה שלושיה לדסד ואחד ללולב
20 ושני לומר. דמכל מקום כיון דאיכא טפח שפח עליה,
21 דלית ליה הבא עם שאר טפחים. אי נמי: טפח
22 שרדה לא קאי אטפחים קטנים. ולא קאי קטני בי
23 אם אטפחים של חסד. **ולן** ליבא - אם תאמר:
24 והא איתא בידמוכר את הספידה' (בבא בתרא
25 פס'א). קהל של מאנסי - טפח. ופ' ודיהור' ורוביה
26 (חולין קכגא). בכדי אחיה - טפח. גם בטרפות
27 יש דשיעורו טפח. ולפי הדין טפחא ולא איורי
28 בדרבנן אלא בדרבתי ולא מפורש שיערייה. או
29 שפיר. מן התנור טפח - היינו לחמיא וטומאה,
30 שאם נשנט התנור מרובו - נטמא אד. והדיש
31 כנוף דתנור. דאף על גב דאין התנור מקבל
32 טומאה מנגב. אם נטמא תוכו - נגב נמי טמא.
33 כדאמר פרק אלו דברים (ברכות נבב). דנטמא
34 תוכו - כולן טמאין. ורוביה' ורוביה' כהני בני אמה:
35 מרובה מרת לטמא מנדת ליטמא. שנטמא
36 אחרים נמנו ואינו מיטמא נגמו. ודי. וכן על גב
37 לה. ואם נגע השרץ לן - נטמא דכלים התנור.
38 כדאמינן ב'תוספתא' (בבא קמא דכלים פרק
39 שיש): אן טומאה לכלי חרס אלא מתוכו היסט
40 לבדו. ולא קני על ידו. וביהשור' ורוביה' (חולין
41 קת'א). דבעי למישרי יד להניס. יעמיד התוספתא
42 בתנור שאין לו יד.

אבל

1 **גבי כבורות למאי הלכתא? לפא אחריו - בכור**
2 **לנהלה ואין בכור לכהן. סנדל דתנן גבי פירות**
3 **למאי הלכתא? שאם תלד ולד דרך דופן. וסנדל דרך**
4 **רחם - דמיתא קרבן סאנדל. ולרבי שמעון דאמר**
5 **יצא דרך דופן - ולד מעליא הוא מאי איכא למימר?**
6 **אמר רבי ירמיה: שאם תלד ולד בהיותה גזיה. וסנדל**
7 **לאחר שנתייגרה - דמיתא קרבן סאנדל. אמרה**
8 **רבנן קמיה דרב פפא: ומי איתנהו להני שמעוני? והא**
9 **תנא: שבעה יוצאין - און יוצאין אלא ברוכין! אמר**
10 **רב פפא: שבעה מניח קרבן ליה ולד לסנדל**
11 **אפליגיה. ומשלחיה ליה כלפי רישיה. גבי כבורות -**
12 **גזון שיצאו דרך ראשיהם. דסנדל קדים ונפיק. גבי**
13 **פירות - שיצאו דרך מרגלותיהם. וולד קדים ונפיק.**
14 **רב הונא בר תלפיא משמייה דרבא אמר: אפילו**
15 **תימא מצומצמיו. ואיפוך שמעיתא. גבי כבורות -**
16 **שיצאו דרך מרגלותיהם. ולד דאית ביה חיותא -**
17 **סנדל ולא נפיק. סנדל דלית ביה חיותא - שריק**
18 **נפיק. גבי פירות - שיצאו דרך ראשיהו. ולד דאית**
19 **ביה חיותא - מדנפיק רישיה היוא לדה. סנדל - עד**
20 **דנפיק רוביה. משנה שליא פבית - הכית טמאה. לא**
21 **שליא ולד. אלא שאין שליא בלא ולד. רבי שמעון**
22 **אומר: נמיסו הולד עד שלא יצא. גמרא תנו רבנן:**
23 **שליא תחלתיה דומה לחוט של ערב. וסופיה דומה**
24 **כתורמוס. והלוליה פתוצרת. ואין שליא פחותה**
25 **מספה. רבי שמעון בן גמליאל אומר: שליא דומה**
26 **לקורבן של תרגוליו. שהדיקן יוצאין ממנה. תנא,**
27 **רבי אושעיא ועירא דמן חבריא: המישה שיעורן**
28 **טפה. ואילו הן: שליא, שופר, שדרה. דופן סכה,**
29 **והאזוב. שליא - הא דאמרן. שופר - דתינא. ספה**
30 **והא שיעור שופר? פירש רבי שמעון בן גמליאל. ספה**
31 **פדי שיעורו בינו ויראה לזכאן טפה. שדרה מה היה? דאמר רבי פהן,**
32 **רבי יוחנן שירו של לולב שיהא יוצא מן ההדס טפה. דופן סכה - דתינא:**
33 **שמים כהלכתן. שלישית - אפילו טפה. אוזב - דתני רבי תיאי: אוזב - טפה. אמר**
34 **רבי חנינא בר פפא. דריש שליא איש כפר המרמתא: תלת מתינתא ותרתי שמעיתא**
35 **והו ליכא? והאיכא: טפה על רום טפה מרובע - מכיא את הטומאה**
36 **והוציא פגני הטומאהו טפה - קאמרין. טפה על טפה לא קאמרין. והא איכא:**
37 **אבן היוצא מן התנור טפה וגון הפיריה שלש אצבעות - תבורו כי קאמרין - היכא**
38 **דבעיו מוספה לא תוי. אבל הקא - כל שכן דבעיו מוספה יד תנור הוא. והאיכא**
39 **תנור**

1 גבי כבורות - דתינא (בבורות מוא). המפלת סנדל - הבא אחריו בכור לנהלה, ואין
2 בכור לבחן. לפא אחריו - קא טלפא דערין לבא אחריו לסוף שנה או לסוף שנתים
3 קמייור. ולמה לי סנדל, והלא בכל סנדל פטר ולד ברהדיה את הבא אחריו ומשני לבא
4 אחריו. כלומר קרבן סנדל אם יצא ולד ששמו אחריו היה בכור לנהלה ולא בכור
5 לבחן. גבי ברייתא - בפרק קמא (נהד.ג.) לענין
6 חובו קרבן. לפא הלכתא - תיפוק ליה המשום
7 ולד ששמו תביא קרבן. ולד יוצא דרך דופן -
8 עד ידי סם לא מתייביה ברכותי גבי קרבן
9 (ויקרא יב): אשח ב' תורתי וילדה זכר - עד
10 שתלד ממקום שמורתה. ולמי שמעון בו -
11 לזמן פריק יוצא דופן (מא). בשוין יוצאין -
12 סנדל ולד עמנו. כרובין - דבוקין זה בזה ולא
13 דבוקין משום מדוריאק חוד אי אפשר שתתיק
14 בניתיים. שפט מינה - מדהוור סנדל גבי
15 ברייתו משום גירות וכגון שיצא ולד תחלה
16 ואחר כך סנדל וגבי כבורות כגון שיצא סנדל
17 תחלה כדאוקמינן לעיל דפטר ולד ממחשו
18 טלעים ותיניא דבבא אחת יוצאין ששם מינה אן
19 שוכבין זה אל זה ואם כן לא משכחת לך
20 שיצא זה קודם זה דאלא התי כרובין דתיניא הכי
21 הוא מוכרן כריך ליה ולד לסנדל אפליגיה דרשא
22 הולד תיוב כגון שיפורש של סנדל. ומשלחיה
23 ליה כלפי רישיה - כלומר דפחו לו ברוכין
24 לסנדל כלפי חוץ. גבי כבורות - דבעינן שיצא
25 הסנדל תחלה כגון שיצא דרך ראשיהו כו'.
26 שבעיתא - מיתאר רב פפא דאמר בכבורות
27 שיצא דרך ראשיהו. סריך - אחו בדידי
28 למעלה ואינו מנדת סנדל. וסנדל מחליק
29 ויוצא קדים - שייך - מחליק. היוא לדה -
30 דקיימא לן בדאי פירקא (כתאס): יצא ראשו -
31 הרי הוא כולד. אבל סנדל - עד דנפיק רובא.
32 דאין ראש נפל חשוב. דהכי אמרינן בכבורות
33 (מוא.ג.) אן הראש פטרס בנפלים. ואנדיפן סנדל
34 - נתייגיה וטבלה. **משנה** הכית טמא -
35 משום אלה המת. וולד היה בה ומת. ניפוח
36 היה - ונתייגיה יומה. ונתערב בדם הלידה ונטל
37 ברוב. **גמרא** יוספה - דשדאיה חרות וחות
38 - הויא רבה כתרומוס. לישנא אחרניא גרסינן
39 בתוספתא: הראשה חמה כתרומוס. שיאחוט
40 כירו - אחיה אית בה טפח. שטתפא ארבע
41 אצבעות בגדלו. שרדו של לולב עריך שיהא
42 יוצא מן הרוס טפח - דלית קרבן העלין.
43 שדרה קרי כל מה ששקול הולכין ומתכבד
44 ומיפיקין. וארז שנתה השדרה בגודלן ארז
45 העלין למעלה. הויא איה - דליכא שבעיתא
46 אלא האי שדרה דאמר רבי יוחנן. אמר אבי -
47 לא תימא: תני רבי חייא אוב טפח' דמנעמי
48 מתינתין היא. אלא אימא: אמר רבי חייא,
49 ונכשפיה קאמר. רבי חייא - נגא ואמרא
50 הוא. והכי אמר מנפשיה בלשון ממרוא. הויא
51 שבעיתא. טפח על טפח על טפח - והא
52 קטן שהוא טפח אורך וטפח רחב ורום חללו
53 טפח. כפיא הטומאה - אם כותין מן הממת ארז
54 זה וכלי כעד זה. היה נטמא כלי. ממת ארז
55 המת. **והוציא בפני הטומאה** - אם טומאה תחתיו וכלי על גביו -
56 דליקע - טמא. כדאמינן ב'הער' ורוביה' (חולין קכגא). ולענין אחריו טומאה. נמי לא מיתי - דלאו אהל הוא. תנור - מקום שפית שני קדרות. כירה - מקום שפית קדרה
57 אחת. תבור - כדאמר רבי. מפני שצריכה לתנור לדווה לו יד. שאם נטמא התנור - פת שעליה טמא. שדחורו על פי שאינו מקבל טומאה נגבו - טמאה הוא את אחרים נגבו,
58 כדאמר בתורת כהנים. היקר, אי אף על גב דלית ליה אורי - מנמא. אבל יותר מטפח - עומדת ליטמל. שדא גדולה יותר מראי. ולא הויא יד.
59

תנור

נדה. פרק שלישי - המפלת החיה דף בו עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"

רש"י

תוספות

1 **אבל** בקטן תחלתו כל שהוא - ואם תאמר. וגדול שאין לו ארבעה טפחים. אמאי טורח?
 2 והלא אף בקטן שש טפחים ויש לומר: גדול וקטן היינו ברוחב. והיות הדבה צריך
 3 גובה מארבע לחיובק וחוט. אבל קטן שהוא צ"ד. ר"ל בגובה טפה. **תחלתו** כל שהוא -
 4 משתמר מארבעה. ושיריו ברובו. במשניות גרסין: תחלתו כל שהוא. שיריו ברובו. משתמר
 5 מלאכה. ואיזה נגזר מלאכה וכו'. ודרך הדמיון
 6 שמתפרק פעמים מסדר המשנה. לפי הנוהג. משום
 7 דברפרק ידועו הורסין' (תולין קדק). עני: וכו'.
 8 דשפח למאי חזי? ומשנה: אגדול תני ליה בסוף.
 9 ופריך: והא שרירי ארבעה קאמר; ומשני: לא
 10 קשיא. הא - בתנור בר השעה. הא - בתנור בר
 11 שבעה. ומפרש הוה רשי' דבתנור תשע - טי'
 12 בארבעה. ופי' על גב ולא את רובא. ונתור שבעה.
 13 אף על גב דלא חזי ארבעה - טי' ברובא. וקשה
 14 לרבינו תם: הוה ידע פופו תמור מתחלתו. והא
 15 תחלתו ארבעה: ונראה כפירוש רש"י שנתור כאן
 16 הנתור בר שבעה. והרבעה יהי רובא. ופריך בר
 17 תשע - ברובא. וקשה: דלמה ליה לנתקט בר
 18 תשעה. היה ליה לנתקט בר שמונה. ושיריו ברובו
 19 ולפירוש רש"י הוה נמי: דהא דקטן תשעה. אף על
 20 גב דיהי ארבעה מיטשא. והא דקטן תשעה אף על
 21 גב דיהי קטן. והדשעה ליה חרס - אמי עשה
 22 אלא דבר חשוב. אבל כלי שנתמעט. כל זמן
 23 שראי - אמי מבתכל. כמו גרודים ציצית.
 24 דברשימי טי'. וכן משמע דמרפריך: שיריו טפח
 25 למאי חזי משמע: ויהי תני - והא תנא ליה.
 26 אף על גב דבבביר מתחלתו. כל שהוא טפח -
 27 פירש רבינו תם ב"ל חפיר' (בבא בתרא ט'
 28 דפנימין כל שהוא כביר. מטפה. ופנימין טי'
 29 מטפה. **בפלוטא** חזי - קמיידי - ואף על גב
 30 דפליגי בודפן סוטה רדבי שנתע' אומר דברביע
 31 טפח. מכל מקום טפח לרופן אחד צריך לכלול'
 32 עלמא. אבל לתנור. אף על גב דנתנור ולכותל
 33 לכלי' עלמא טפח. מכל מקום בסתם נתנור פליגי:
 34 והא דפירש רש"י זכירה מקום שבתהו. אמר
 35 אות - לא רק. דברפיק יכירה (שבת לה.ב) אמר
 36 דכירה וקום שבתהו שני קדורות.
 37 **את** ארבעה טפחותהו דר - כלומר. כונת
 38 מעצמן. ומתחלה שבתהו. ולכך שתק.
 39 לפירוש הקונטין שפירש במניה. צריך לומר
 40 דמתחלה לא חש להשיבו.
 41 **ילדה** ואחר כך הפילה שליא אפילו עד עשרה
 42 ימים אין חוששין לולד אחר - אף על גב
 43 דאמר לקמן וישתאה ורולד שלשה חודשים. מכל
 44 מקום לא שכיח. ולא כבנה ולא חיוני - לא
 45 דחושנין.
 46 **המפלת** היה ועף פי' - ודקא נקט היה ועוף.
 47 דאי בתחלה ולד ואחר כך שליא. ע'
 48 שלשה ימים תולד. ואין חוששין לולד אחר
 49 ולכאורה נראה הטעם. ודיהו ועוף אין דרכן של
 50 נשים להפיל. ולכך איכא לספוקי ששליא איהו
 51 מוחם. וקשה דברפיק 'בתמה תוקשה' (תולין ע"ב)
 52 הוא נתנן: שליא שנתע' מן מקטת - אחר
 53 באפולה. ומסיק. אמר רבי אלעזר. לא שנו אלא
 54 שאניה קשורה בולד - פירוש: שיש לה ולד אחר. וכוון דאניה קשורה בו. חוששין לולד אחר בשליא. אבל נפל ארורחה תולין כל שלשה ימים. ובבן קיימא - אפילו כבנה ימים: ויש לומר: דאין
 55 דהייב. ודברפלת היה ועוף. ודיחי מיידי. הא ארובה משמע בולד וקא היה ועף ולא ארורחה. אבל נפל ארורחה תולין כל שלשה ימים. ובבן קיימא - אפילו כבנה ימים: ויש לומר: דאין
 56 דהייב תלוי בארורחה ולא ארורחה. אלא קים ליה לתלמודא דאמר צורת אדם - רגילה השליא לתהבע. אבל לאחר בתמה היה ועף - אינה רגילה להפדר השליא מן הולד. אפילו במעי
 57 דבתמהו כמו במעי האשה. ואם תאמר: וכי אינה קשורה בולד. אמאי קאמר רבי אלעזר דאסורא באפולה? הא אמרין הכא ולד אינו ספק. ולא דריא ליה דאין. ומקטין: דאין סתיל עליה
 58 דומר שש ולדות. ומה ניומש שאין שש שליא טי'. וואם כן הוי ספקא לא למנא אין כאן ולד אחר. ואפילו איכא - שמא לא ינא לא ראשו ולד חובו. ובפרק דבבא קמא (ד"א גבי
 59 שליא שינתה מקטת ביהו שפיר. משמע ספקא שרי. דפריך: מאי אף משמע לן דאין מקטת שליא בולד ולד - תניא: שליא שינתה מקטתה אסורא - פירוש: ואם יש מקטת שליא
 60 בולד ולד - הוה ליה ספק ספקא. ושיריו שיש לומר. דברייאתא דקטני. שמא אייבי בשליא שאחר הולד. ורבי אלעזר אייבי בשליא שינתה קודם הולד. ודואי יש שם ולד אחר כשאינה קשורה
 61 בולד. כו. בארבעה שבתין: לא אמרין חוששין לולד אלא בשליא שבהו אחר. והתם מיידי ראייה דבאינה קשורה חוששין לולד אחר. לאפוקי מדברי' תנין וכו'. והתם. אין חוששין לולד אחר
 62 ספק אסוריה רבי אלעזר. וחורונין מקטתה אמר רובא. ואין כוון אף חוששין לולד אחר. ודישעו תיעולם וסברה את דרשנין חוץ בשבטין - לא לא משום ספקא. אלא משום לן באפולה. והתם אפילו
 63 הוא דאפילו ינא רובי שיש מעוטו שבטין. כל זמן דרשנין בינתה מקטתה. ואפשר דיצא היראש באותו מקטת. ויחזי כיוצא רובו. ולא יעלו על לבם דמשום ספק ספקא שרי.
 חומר

1 תנוריו בנות - נערתו קטנת עושין תנורין לשוחק. תחלתו רש"י - תנור כן ארבעה
 2 טפחים מקבל טומאה. אם נגמרה מלאכה. ושיריו ארבעה - נטמא תנור גדול ושבו,
 3 ושתיירו ארבעה טפחים - עדין טמא. הכי נתיבין - תחלתו כל שהוא. משתמר
 4 מלאכהו ושיריו ברובו. ומקשה ב'הער' הורסין: רובו דשפח למאי חזי? ומשני: היה
 5 אגדול קאי. והכי קאמר: שירי גדול
 6 שיריו - ברובו. ומותבני: בגדול. והא קאמר "שיריו
 7 ארבעה? ומשני:ן: הווא - בתנור בר שבעה.
 8 דארבעה היה רובו. והא - בתנור בר תשעה.
 9 בפלוטא - כגון חבא. ולרבי מאיר לא הוי
 10 שיעורא בטפח. לא אמרי פפח אלא בין תנור
 11 ולכותל - והתם דרשן משפח עומדת לקיצץ.
 12 פפחי שנכתב את התנור מקלרבו לכותל.
 13 ודוחקת את הכותל. הילכך יותר מטפה. עומדת
 14 ליעטל היא. אבל לרבי תיבין. אפילו גודלה
 15 דרבה - יד הוא לתנור. כשעומד ששיריו
 16 פופרש דהי תורתיה. היה לקורה - לגבי טי'
 17 מדינגן - כגון מבוי. דכל מצותו מדרבי
 18 סופרים. כל שלשה ימים - כגון ינא ולד
 19 תחלתו. ושליא ארבעה. בתוך שבעה ימים.
 20 תולין השליא - בו. ואין חוששין לאחר. דתוך
 21 הזמן הזה עשויה השליא לתהבעך אחר הולד
 22 שיהיה ממנו. טפי - לא. ואם זה זכר - תשב
 23 לומר לבבל. לא אמרינן שליא אחת. והיה
 24 עם ולד זה. ונימות. ושליא זו ארול דלד היא.
 25 דרך שליא לשחות אחר ולד שלשה ימים.
 26 ככאן ואיך חוששין - שמא ולד אחר היה
 27 נעמו. ונקבה היה. וחשבי ימי טומאה נקבה.
 28 ואי נמי יהי ארול ינא נקבה - אומרי מתיבא
 29 ספק שליא. דמתיבא ימי טורח לזומרא. שאם
 30 תראה ליום שמונים ואחר לולד. וספקה עד
 31 יום שמיני. וראתה - לא היא שומרת יום
 32 יום. ודאמר בתנור שליא נקבה הואי.
 33 ומה שראתה כיום שמונים ואחר - עד טורח
 34 דהוה. ומשליא מתיבא. ושליא הוא דרואי
 35 תחלת נדה. והוא נקבתה טועה. בגפליש -
 36 מתכבשת. את אפרת לשמתנתה דר -
 37 בתמהו. כלומר. את אחת לפירוש מדינגן?
 38 בפירוש - פירשה רב הכי. יליה - בן קיימא.
 39 באלי אחי - שדיה ממחר לבא. כמו (נה
 40 ז"א.) באלי דרבי. פירוש: מגרש. מדיול - שם
 41 מקום. בגילא דרורחא - כלומר. בשאלות
 42 מועטות. מריבי ומידיחי - כלומר. להקשות
 43 ולדחותו. שבידע כל חלשיב. אלא כרבי של
 44 קיימא - שראתה ליום מתיבא עם היום הו'
 45 דחשיב כלו. למעשה שאם תפיקה דבר שאין
 46 ראייה לביתת נשמה. כגון כירך חדה באמצע.
 47 ואו גוף אטום או מפלת מין בתמה היה ועף
 48 ואחר כך הפילה שליא - כלומר. בשאלות
 49 שחששת לולד אחר. חזייה לרב יהודה בישות
 50 דשמעה. ולא אמרה נתיחלה. והפלת קורב
 51 ושליא פחו - מין תליטן שליא בערב. ולא
 52 נתישש לולד אחר. או לא תליטין? שיש במעי
 53 - כגון אדם ודבמהו חזיה. אבל עף - לא.
 חומר

חומר

גך נדה. פרק שלישי - המפלת התיכה דף כז עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" תוספות

1 חומר שני ילדות - ואי זכר - חישישן דלמא נקבה חיה הווא דשליא; וחשב לוכר
2 ולנקבה; ולרבנן דאמרין: הומפלת חיה ועוף - אינו ולד, מאי חומרא איכא בחאי ולד?
3 ומתמינן עלה למימור: ליכא שום ולד, ואין לה דם טהור, היינו חומרא דיליה, ומשום
4 שליא מתמינן לה בשביעים. שאני אומר - ולד חיה עם השליא ונימחו שפיר של שליא.

5 שפיר ז' ולד, ושפטא נייבוחא שלייתו בש פשיר
6 - כלומר ושלייתו של זה שלפנינו נייבוח, וזו
7 אינה שלו היאלא ואינה קשרדה בו, קנתי מרידה
8 "בזמן קשורה עמוק". תיובתא דרבי - דאמר:
9 "דבר שאינו של גופו של אדם חלוץ - אבל יצאה
10 שליא קודם - תוששין לאחרי. הניחא למאן
11 דאמר רב - ונתתינו לקבץ בפרק "בנות
12 כותים" (לחב). לפוק כענה - וזם או יומם
13 בתוך חוש שבועי כסופים, דהיי. ויחיא לתחלת
14 תשעה - זים אחד בחודש "ידונו לח"ז" ל
15 גרסינן: אלא למאן דאמר אינה יולדת למקושעין?
16 היכי משפחתא לה - תירויהו בחודש השמיני? -
17 ליכא למימור, חדוש כולו האי לא חיי. ואם זה
18 לסוף שבועה הוה לסוף תשעה - טפי איכא, ואם
19 היה בשבועה חיה בשבועה - לא חיי. ומדקיל לה?
20 "ולד" ולא "נפל" - מטליל דבני קיימא ניהו.
21 "ולד" - שמעתא דרבי יוחנן, עשרים וששעה -
22 אולד, משכתוב לה האי דאמר נגמרה צורתו לתחלת
23 כעשה ואחר ליה חושיה, ולמילי עלמא יולדת
24 לשבעה - יולדת למקושעין. האמר רב ט' -
25 קס סלקא דעתך, גשילשה חודשים לא משפחתא
26 לה, אלא אם כן נתעברה הוא אחר זה. לית
27 החיצון - לבית אחר, שחיבת טהור, אבל = זה
28 אמרו לו למה - מאי שנא בית ראשון דמטמת
29 תרין אמרי הלוי: לבי שאני, עמי ופליפלו
30 ניקו, מאי עמך אורי בשמעון - וזה דרנוקא,
31 מכל מקום כל גופו של מת כאן חיה, ודחה ליה?
32 כרבך ובגבול, וכשר המת שנימח ונעשה ליה
33 סרוחיה, פסין אחר - אפילו מניח טומאה, אלא
34 אינה של זה - בטלה, אחיבו עליה - אמרו
35 ליה: פשיטא, מאי שנא טעמייהו מטעמייהו, כולא
36 אית מילתא אמרו אפילו כי האי מילתא -
37 הדיא ליה חיובא, ליטמא איניש - דלמא מתוך
38 דרבי אמר ליה רבא, איטמא ליה לישתוח - ולא
39 מסכרנא ליה, אם נבלח - עצמן על דברי
40 תורה, שילך לחנותיה, ואם זכות - ושתיקת
41 סוף לוסף דף עם פה - שלא תרע הלכות
42 לשואולין, מלא תרוד = קב, רקב - רבובית
43 של מת, חיה שיעורו לטמא באור הלכה למשה
44 מטני, אי אפשר - אף על גב דרובא אפי, אי
45 אפשר למקום שפנל התרע שלא חתא גריר של
46 רבן קב שני גרירים של עפר, ובטל הרקב
47 ובצר לו שיערא תחרוד.

1 חומר שני ילדות - ואי זכר - פירש הקונטרס: לרבי מאיר, רבדיה ועוף נמאס ליה, חיי חומר שני
2 ולדות. אם חיה ועוף הם זכר - תיבנין לה חומר שליא, ומספקין נבוקא לטומאה.
3 חומר חיה ועוף לטהרה, דשמתא אין ולד בשליא, וקשה לרבי מאיר: אי חיה ועוף זכר, אמאי
4 מספקא שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
5 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
6 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר

7 חומר שני ילדות, שאני אומר: שפא נמוח שפיר של
8 שליא, ונמוח שליאי של שפיר! תיובתא, אמר רבה
9 בר שליא, אמר רב מתנה, אמר שמואל: מעשה
10 ותלו את השליאי בקולד עד עשרה ימים, ולא אמרו
11 תולין - אלא בשליאי הקאה אחר הולד. אמר רבה
12 בר בר חנה, אמר רבי יוחנן: מעשה ותלו את
13 השליאי בקולד עד עשרים וששעה ימים, אמר ליה
14 רב יוסף - עד עשרים וארבעה ימים? אמר
15 רב אחא בריה דרב עזריא, אמר רבי יצחק: אמר
16 ונשתתה הולד אחר חבירו שלשים ימים, יום
17 אמר ליה רב יוסף: שלשים וארבעה אצמרת לו.
18 הניחא למאן דאמר יולדת לתשעה יולדת למקושעין
19 - משפחתא לה: אחד נגמרה צורתו לסוף שבועה,
20 ואחד נגמרה צורתו לתחלת תשעה, אלא למאן
21 דאמר יולדת לתשעה אינה יולדת למקושעין, מאי
22 איכא למימור? איפוך שמעתתא: שלשים וששעה
23 בר רב אדא, אמר רב מנחם איש כפר שערים,
24 ואמרי לה בית שערים: מעשה ונשתתה ולד אחד
25 אחד חבירו שלשה חודשים, והרי הם יושבים לפניו
26 בבית המדרש, וישו יניהו? והריהו חוקקה בני רב
27 חייא, והא אמר מר: אין אישה מתעברת והוצרת
28 ומתעברת! אמר אבי: טיפה אחת היתה ונתחלקה
29 לשתיים, אחד נגמרה צורתו בתחלת שבועה, ואחד
30 בסוף תשעה. "שליאי בבית הבית טמא". תנו רבנן:
31 שליאי בבית - הבית טמא, לא שהשליאי ולד, אלא
32 שאין שליאי שאין ולד עמוה, דרבי רבי מאיר, רבי
33 יוסף ורבי יהודה ורבי שמעון מטהרין, אמרו לו לרבי
34 מאיר: אי אהה מודה שאם הוציאנהו כפסל לבית
35 החיצון שהוא טהור? אמר להן: אכל! ולמה - לפי
36 שאינו. אמרו לו: כשם שאינו בבית החיצון? כך
37 אינו בבית הפנימי! אמר להן: אינו דאפה נמוק פנים
38 אחת הלבמוק שתי פנים, ותיב רב יוסף דאמר רב
39 בביי קמיה דרב הכמנאי, ויחיב וקאמר: מאי טעמא
40 פריה

41 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
42 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
43 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
44 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
45 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
46 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
47 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
48 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
49 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
50 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
51 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
52 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
53 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
54 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
55 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
56 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
57 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
58 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
59 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
60 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
61 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
62 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר

48 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
49 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
50 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
51 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
52 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
53 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
54 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
55 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
56 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
57 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
58 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
59 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
60 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
61 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר
62 חומר שליא נבוקא: הא חיי ספק שמתא אין בשליא אלא, ואפילו ש - שמוא זכר

נדה. פרק שלישי - המפלת חתיכה דף כז עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטינזליץ)" תרשי"ו

גלגליון - פירש בתורה דף הנגלה עמו. למעוטי הרוג - המוסר דם. והא דאמר
עלא פבר' כיון דרבי' נהוי גא.א.א אין רבך למת. אלא לבא מן הבהר מן הגידין
ומן העממות. אם כן משמע דאין רבך נמא. אלא אם כן בא משלשתי' דיה. אבל רבך מרם
לא בעי מבט מוקם אם חסר מרמו בשעה נקבר - אין לו רבך. מלא תרוג - ועוד
פירש שנתבל כולו ענין שנקבר בכסותו. ואין נראה

פרק ד' אחת עפר ונפל ליה שיעורא! אלא אמר רבה:

הוינו מטמאי דרבי שמעון, סופו פתחתו, מה התלתו
געשה לו דבר אחר גנגילון, אף סופו - געשה לו
דבר אחר גנגילון. מאי היא? דתניא: אקוהו מת שיש

לו רבך ואקוהו מת שאין לו רבך: נקבר ערום פארון
של שיש, או על גבי רצפה של אבנים - והו מת שיש
לו רבך, ואקוהו מת שאין לו רבך - נקבר בכסותו,

או פארון של עץ, או על גבי רצפה של לבנים -
והו מת שאין לו רבך. ולא אמרו רבך - אלא למת
בלבד, למעוטי הרוג - דלא. גופא: מלא תרוג רבך

שנפל לתוכו עפר כל שהוא - טמא, ורבי שמעון
מטהר. מלא תרוג רבך שנתפור בביית - הביית טמא,
ורבי שמעון מטהר. והצריכה. דאי אשמעינן קמיהא

בהתיא אקמיה רבנן - משום דמכניח, אבל תפור
אימא מורו לו לרבי שמעון דאין מאהיל וחורו
ומאהיל. ואי אשמעינן בהא - בהא אמר רבי שמעון

דאין מאהיל וחורו ומאהיל, אבל בהא - אימא מודה
להו דתני, צריכה. תניא ארבי: מלא תרוג ועוד
עפר בית הקברות - טמא. ורבך שמעון מטהר. מאי

מטעינן דרבנן? לפי שאמר רבא למלא תרוג ועוד
עפר בית הקברות שאין בו מלא תרוג רבך. השתא

דאמר ר' שמאי דרבי שמעון משום סופו פתחתו,
גבי שליא מאי טעמא? אמר רבי יוחנן: משום פטול
ברוב נגעו בה. ואורא רבי יוחנן למעמיה, דאמר רבי

יוחנן: רבי שמעון ורבי אליעזר בן עקיב אמרו דר
אחד. רבי שמעון - הא דאמר רבי אליעזר - דתניא,
רבי אליעזר בן עקיב אמר: בהמה גסה ששפעה

חררת דם - הרי זו תקבר, ופטורה מן הפכודא. והני
רבי תיא עליה: אינה מטמאה לא במגע ולא במשא.
ומאחר שאינה מטמאה לא במגע ולא במשא, אמאי

תקבר? כדי לפרסמה שהיא פטורה מן הפכודא.
אבלא ור' במילא הוא, ואמאי תני רבי תיא אינה
מטמאה לא במגע ולא במשא? אמר רבי יוחנן:

משום פטול ברוב נגעו בה. אמר רבי אמי, אמר רבי
יוחנן: ומודה רבי שמעון שאמרו מטמאה ליה. אמר רבא לרבי אמי: אפקרא לך מטמאי

דרבי יוחנן, דאמר קרא "אשה כי תוריע וילדה זכר" וגו' - אפילו לא ילדה אלא פעין
שהוריעה - מטמאה ליה. ריש לקיש אמר: שפירו שפורפחוהו במקויו - געשה כמות שהתבלבלה
צורתו. אמר רבי יוחנן לריש לקיש: מות שהתבלבלה צורתו מלן דטהור? אולימא מהא

דאמר רבי שבתאי אמר רבי יצחק מגדלאה, ואמרי לה אמר רבי יצחק מגדלאה אמר
רבי שבתאי: מת שנשרף ושלדו קיימת - טמא. מעשה היה וטמאו לו פתחים גדולים,
והורו

פרייה - ונרדף. סופו - של רבך כחלתו. מה תחלתו - מה שנקבר, אם יש דבר האריך
ליקרב ולעשות רבך של מות. גנגילון - כטול. שאותו דבר אחר - כמטול. אף סופו, לאור
שנעשה רבך שנקבר כחלתו - דבר אחר ומתושרת בו מנטול. ולשון "גנגילון" - דבר
העומד כנגדו לבטלו ולקלקלו. ולשון פירש. והאילו וטמא דרבי שמעון רבך דאמר,
השתא, גבי שליא וליבא ללמור דבי, נאי

טעמא? מאי היא - דאמר תחלתו - דבר אחר
נגעה לו גנגילון. שאין לו רבך - שאין רבך
שלו מטמא. ערום בארון של שיש או על גבי
רצפה של אבנים - והשתא אין הערבות

ברקוביתו. נקבר בכסותו - דאיכא רקוביתו,
או אפילו ערום בארון של עץ דאיכא רקוביתו.
או על גבי רצפה של לבנים - שערפן נמחה.
שאין לו רבך - מפני דבר אחר המעורב בו.

לאפקי' הרוג דלי - לפי שציא זמא וחסה,
ויקימא לן במסכת נדה (נ.א.א.) מת שחסר - אין
לו רבך. שנפטר בתוך הביית (ובית) במא -

משום אהל. דאין מאהיל וחורו ומאהיל - גג
שבגגו זה מאהיל על חצי שיעור, ושבגגו זה
מאהיל על חצי שיעור. ושני אהלות הן, ואין
מגדפינן. מלא תרוג ועוד - זיתר ממלא תרוג

עפר בית הקברות. לישנא אחריתא: רבך ממש
של מות. אלא כגון שנקבר בכסותו או בקרקע
בלא רבך על שיש, שני רבך מלא תרוג ועוד
מאותו עפר. דהו מטרובין רבך עפר. כמל ברוב

דשום הלידה נרתיב על מיתו ורדף, ומטול.
אמר רבי אבהו - ולשון מוקמין רבך אלעוד
בן עקיב משום כטול ברוב. בהמה גסה - שלא
היה לה ולד מטול. תקבר - החרדה. שהוא

מיתו של כבוד. ופטורה מן הכבודה - שאם
חלד בעד - אין ולדה לכת. אינה מטמאה -
אוהה חרדה. ומאחר דאיה מטמאה - אלא,

לא חיישין לזה. אמאי תקבר? ושבעי כדי
לפירשה - שפטורה מן הכבודה. שידעי הכל
שזה עפר רחם. וזכרינן - שידעוהו בן.

הכבודה. אלא ולד מעליא הוא. אמאי אינה
מטמאה כטול ברוב - מיתו ונפל ביה דם.
ומודה רבי שמעון - במנותחין ונפיל ביה דם.

גב שהבית טהור, אנו מטמאה ליה. כעין
שהוריעה - כלומר, דנימח כו.ע. שרפתו -
כמו (תולין ס.ד.א.) ביצים טרופות בקעה,

שנחקקהו ובלבולות. כבישי - שהוריעהו בן.
אני נמי בני הלידה והסינוף שירצא עמו.
שנתבלבלה - נמחך כו.ע. מילי. מיתו שנתפור

ואין שלדו קיימת. ושלדו קיימת - גופי קמ,
שלא נתפור האפר. ועדיין נראה כשלם. פתחים
גדולים - של ארבעה טפחים.

והורו

שנשרף

שנשרף

שנשרף

לרבינו שמואל בן מאיר, דבתלה מורו טלי
עלמא דבר אחר נגעה לו גלגלון. ונראה לרבינו
שמואל בן מאיר: דהבא מיידי נבקר ערום. חרבין
היה לוח כוכין בסיד. ומי שנתרבו היה ותרור

ממנו טמא. ואיך כן נפל מן הסיד, ותערבה עם
הרבך שבר אחר טמא. ואמר לו עבד צריכותא.
דקא משעב לן משום ידא אפשה של א' תרוג

מרבך קודם שנתערב בו עפר. כרי' לפרסמה
שפורה - זה הנתן בפרק "בהמה ומקשה"
(תולין ג.ע.א.) מבכרת שהפליה שליא - ולישבעה

לכלבים. וזהו דאין פרסמה, והדלי עורוה
שיש ולד שליא. משום בטול ברוב נגעו בה -
ואם תמא: דבכורות פרק "הלוקח בהמה"
(ג.א.) בן נבלה בטול בשנים טמא. וקאמר אי

מטמאה מנגי, אבל מטמאה משום טמא
כמאן דאימא. דמאי. ופרך מדרת דם דאיני'
מטמאה, לא במגע ולא במשא, משום בטול ברוב
אלמא דכמאן דלידה: ומאי ומשני משום דהיה

ליה טמאה סרוחה. ופרך: הניא לבר פדא,
דרדישי עד גור. אלא לרבי דרדישי עד לכלב
קשיא ואמאי לא מקשה מהך, דשפיר דאיט

משום במלא משום כטול ברוב. אלמא כמאן
דלידה: דמאי והשתא לא בעי לשניי' משום ור
טמאה סרוחה, דאפילו מת סרוח ממאנו ור

לומר: משום אמרי' ומרדו וטעמא משום לבלב
זורה, כרדיש לקיש, ולא משום בטול ברוב. אי
נמי: כיון דטעמא דרדישי משום מת שלם. אף על

גב טמאה כמאן דאימא דמאי, אין לחשיבו
שליה. ומה שנתבלב ברוב למידי.
מת שנתבלבלה צורתו מנגל וטורה - וקשה

מאי פריך ליה רבי יוחנן. האמר כמאן דרבי
יוחן כרבי אליעזר, ואם כן ריש לקיש שפיר

דקאי כרבנן, דקתיי במסכת אהלות: חבמים
מטהרין: ויש לומר: דרבי יוחנן וריש לקיש
אליבא דרבנן פליגי. דריש לקיש סבר דלרבינן

דמטהרי ברובם. הכי נמי דמטהרי אפילו בשלם
בשאין שלדו קיימת ונתבלבל צורתו. אבל שלדו
קיימת - טמאה מרובי יתקח דאתי טמא. דאי

כרבי אליעזר אפילו אין שלדו קיימת טמא. דהא
משום רבי אליעזר ברובי של אפר. ואמרין ליה
לרבי יוחנן: מנגל אן דרבנן מטהרו משום לבלב

זורה, ולמא טעמא דרבנן דכשנשרף אין עוד שם
מת עליו, אפילו כולו שלם ושלדו קיימת. אבל
שפיר שם מת עליו וטמא, אי לאו משום דבטל

ברוב. ומילתא דרבי יתקח לא אתי ברובן אלא
כרבי אליעזר דתנא מת וחסך ורוב ושלדו
קיימת נקט לטורח טמא קטני. אי נמי קסבר רבי

יוחנן דרבנן לא מטרידי אלא ברובי דהסא. אבל
אם התפר שלם אפילו אין שלדו קיימת - טמא.
והשתא אין שפיר. שאין צריך לחלק בין שפיר
השליא למת שנשרף ואין שלדו קיימת, דשניהם

שוין לריש לקיש ולרבי יוחנן. ובידשולמי אבא,
שפיר שנתבלבל צורתו. מרדו: רבי יוחנן אמר: טמא,
שנשרף ושלדו קיימת טהור, דבר תורה. וחלק על הגמרא שלט זמון: לה כרבי אליעזר מילתא דרבי יתקח,
דהתם מוקי לה כרבנן.

נדה. פרק שלישי - המפלת התיכה דף כח עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"
 תוספות

1 **שנשרף** על גבי סקטלא - פירושו: עור שלוק. חזק בעור דרסם על ארס וגורתו, רכבי נמי
 2 נשרף עליו - צורתו וחזקו אברים יכריס. **אמר** רב נתן אמר בר טומטום
 3 ואדרוניטס כי - סקבר רב אדרוניטס ספק סכך ספק נקבה הוא. רבי ירמיה הוא - לא
 4 יטמא אל בלובן ולא בארסו! אלא ודאי ספק ספק הוא. והא דסקבר רב בפרק העיר"ל
 5 (במות פ"א.) כרבי יוסי אנדרוניטס - לא נקבה

6 יוסי ומתניתין דהתם, דאמר: מאכל כחוח ושוק,
 7 דזכר ודאי דחי, אלא כרבי יוסי בדייתא קאמר
 8 התם: אנדרוניטס - בריה כפני עצמו הוא, ולא
 9 הכרישו על הבמיה ליריד אם זכר אם נקבה, ולא
 10 בריה בעלמא הוא, אלא כלומה ספקא, וכן משמע
 11 לישנא דרבא תרביעי, היינו כפני שטור בר
 12 בשמעתין ופרק ברתא דיומא (נעט.) קאמא:
 13 "כל חלב" - לכותב בוי חזגי שיעור. ופרקי
 14 איצטריך קרא לרביה ומשנה דמי - בריה
 15 הוי. האי "בריה הוי" - בריה נמש, ולא ספקא.
 16 הקשה רבינו שמואל ברוח: דתיגא ושלמסכת
 17 דמסכת בכורים ופרק שני: "הריני נזיר שוה איש
 18 או אשה" - ורי הוא נזיר. רבי יוסי אומר:
 19 אנדרוניטס - בריה כפני עצמו הוא, ולא יכל
 20 הבמיה להכריע אם איש אם אשה. אבל טומטום
 21 אין בו, אלא ספק שאיש או אשה. ואי לרבי יוסי
 22 אנדרוניטס נמי ספק, במאי פליגי את קמא ודוא?
 23 ותע: מאי "אלב טומטום כין?" דיי למה:
 24 דלעילם ספק הוא. ולא דמי לספק טומטום,
 25 דבטומטום לא שייך למענהי ביה "ולא הכרישו
 26 הבמיה" - דאין כולן שויך, דלפעמים בטענת
 27 נמצא זכר ולפעמים - נקבה. ספק שלו בימי
 28 להבשר. אבל אנדרוניטס כלם - או זכר או
 29 נקבה, אבל לא הכרישו כלם איחוד. ותפק
 30 מנהג און קידש טומטום אשה, או לתקשה
 31 ותקע. וגם לענין שופר אמרין (ראש השנה כט,
 32 א.) אנדרוניטס - ומציא את מינו, טומטום -
 33 אינו מציא לא מינו ולא שאינו מינו. ולא פליג
 34 רבי יוסי אתנא קמא. אלא מפני שהיה דומא
 35 קמא. או כולה רבי יוסי האי. או נמי פליגי
 36 קאמריה כיון דלא הכרישו הבמיה - אינו נזיר
 37 דלא תרביעיה ליהודי ולא אם כן ודי זכר
 38 ודאי או נקבה ודאית, וכיון דלא הכרישו - הוי
 39 לעילם ספק.

40 **שנאמר** זכר ועל נקבה ודאי כי -
 41 תימנה בשלמא טומטום איצטריך
 42 למעוטי, כיון שיש טומטום שהוא זכר ויש טומטום
 43 שהוא נקבה, ומפני ההבדל בין שני שהוא ספק
 44 דבמטעם בשפוט דבמה דבמה קאמר בין מפרש
 45 לחובי - עשירי ודאי אמר דבמא, ולא עשירי
 46 ספק, ולעיל גבי ספק בדרת קדמה לשער כגן,
 47 ודריש לה מקראי בשלחי נזיר (הסד). אבל
 48 אנדרוניטס, למה עריך מפרש דבמה, כיון דסבר רב
 49 דספק הוי וכולן שויך, קמי שמיא גלאם אם זכר אם
 50 נקבה, ואמאי ממשע ליה: דכרי פריך בבורות
 51 בפרק "על אלו מומין" (מאב. רשם) בסופו גבי הא
 52 דתיגא, כשהוא אומר נמשך הדין, שאין לחלק
 53 למורה - להרציא טומטום ואנדרוניטס. ופרקי
 54 ממי? איילינא את קמא? סקבר אנדרוניטס ספקא
 55 דוא - אצטריך קרא למעטי ספקא? דיי למה:
 56 דהתם פריך דפמי, דלא מפשט אנדרוניטס מהיכור
 57 יתיבא רבתיב גבי עולה, ולכחי פריך: אצטריך
 58 קרא למעטי ספקא, דכיון דקמי שמיא גלאם אם
 59 נקבה הוי - אמאי עריך מפרש דבמה? דלא נמצא "זכר"

1 והיה לו פתחים קטנים - כשאר מתים שהגדולים מצילין
 2 על הקטנים, קדימא לן מות - פתחו בארבעה. אם הוא בבית - כל הפתחים טמאים, ואם
 3 פתח פתוח מארבעה - טהור. ורבי מני - להציל את שאר פתחים, אבל להרציא - הא
 4 אמרין: פתוח טפה מציא הטומאה לערש שלו. ורבי אמרין במסכת אהלות: פרק ג' משנה
 5 וז' התם - פתוח בארבעה. במה דברים אמורים?

6 להציל את הפתחים, אבל להרציא את הטומאה
 7 - בפתוח סתם. רבי יוחנן - מפליג עליה דרשי
 8 לקיש, דבעי למימר דמיה שנתבלבלה צורתו -
 9 טמא. דאמר במאן? רבי אלעזר. ריבזנ - רובע -
 10 הקב. קבטלא = עור שלוק וקשה, ואינה נשרפת
 11 עם המת. - אפוריא = גבן משיש. ותרתייהו, כגון
 12 שעשיות בית קיבוץ ומחיצות, שאין השער יכול
 13 לתפוס. דאיחרך אחריבי - המת, ולא נעשה
 14 אפי. אין נותנין לה ימי טהרה - דאף על גב
 15 דפשיטא לן חולד הוא. אימר הריחיק ליהת -
 16 הרי כמה מימי שינא זכר חולד לאברים, וברב
 17 עברו ימי טהרה שלה, ולא ידעינן מאימת נמני.
 18 ניתב ליהת - ככל דרמס שחראה היו טמאים
 19 שלא ידו חלה ימי טהרה. ולא איבעי ליה למתני
 20 "תשב לזכר ולנקבה הנהיה", כלומר שבועיים
 21 ונקבה משמאה בלא שום ראיה, ודלמא נקבה
 22 תהוה. ימי טהרה לא ידעה לה, שהרי כמה ימים
 23 חללה. ורבי יצחק ארתי, ורבי "לנהיה"
 24 ולקמן בהאי פירקא (ל"א) מפרש למה הוזכר זכר
 25 - שאם ראה לטוף שלשים ארבעה, ותחוו
 26 והראה לו ארבעים אחד - תדא מלוקלת
 27 עד יום ארבעים ושמונה. והוא אמר: **מביא**
 28 קרבן ואינו נאכל - דכיון דהני "לנהיה", משמע
 29 דמספקא ליה אי ילד הוא אי לא - קא משמע לן
 30 מולא גני "לנהיה", ורבי יצחק ולקבה" אית
 31 פשיטא לן חולד הוא, ומביא קרבן ונאכל. ומיהו
 32 ימי טהרה ליה ליה, אימיה הריחיק ליהת. ויתן יך
 33 - אלמא: לידת יך קרייה ליהת. והא קרא קאמר
 34 - זכר הונא. אלמא: ליהת דאורייתא קרי ליהת.
 35 **משנה** לזכר ולנקבה - ימי טהרה לזכר וימי
 36 טהרה ונקבה. תשב לנקבה בלבר - אפילו הוי
 37 טומטום זכר. חתב נקבות אולנין, זכר דמי ודי
 38 בין לטומאה בין לטהרה, מובלעים חך של
 39 נקבה. מסורם - דרך מרגלותיה, ולשון היפוך
 40 הוה. במה "סרס הנקבה ודרשהו. **גמרא**
 41 איצטריך, אי על גב טומטום לחודיה מספקין?
 42 בזכר ובנקבה, היבא דאיתליד זכר בחדיה נמצא
 43 זכר וזכר, ומביחא איתליד דהיא הוריעה תחילה
 44 - קא משמע לן לובן - חובה ולקבה" אודם -
 45 דומה לרם ברות. אין חיובין על ביאת פקשה -
 46 דלמא טהור הוא, וקמייני חזילין בערה. דאין
 47 זכר מנמא אודם, איזא נקבה משמאה בלובן.
 48 ואין שורפין בלתי תימנה - אלא תולין, כי
 49 חזאי אודם - איבא למימר זכר הוא ואין אודם
 50 משמא בו. וזי חזאי לובן - איבא למימר נקבה
 51 היא, ואין לובן משמא בה, הילכך תולין. קא
 52 אודם לובן - דמנמא נפשי גמא. אפילו
 53 הכי לענין טומאה ביאת מקשה - פטרי מקרבן,
 54 כדמפרש טעמא.

55 תשלוח

41 לזכר או אודם - אין חיובין על ביאת מקדשו, ואין שורפין עליהם את התרומה. ואין לזכר ואודם
 42 פאחה - אין חיובין על ביאת מקדשו, אכל שורפין עליהם את התרומה, שפאמר: "מזכר ועד נקבה
 תשלוח"

בא למעטי משום דרשמנה משאר ובריס. אם כן שמו מנהג הזכר הוא. ולא ספק. אבל האב דרתיב: "מזכר ועד נקבה" איבא למימר דנמעט על משעם שהוא משונה. והוי ספק, משום דלא ידענא אי מירכב ממשע ליה. והוי נקבה ובהא לומר: דתרי מעוטי ניהו. והוי מצוי למכח "מזכר ועד אדם" או מנקבה ועד אדם, ואתא דלי לאנדרוניטס וחד לטומטום. אי נמי: מדיאדי מיעוטא אנדרוניטס, ממשעטין בן טומטום. ולא נמצא דתרי מעוטי ניהו. ואי מירכב ממשעטין ליה איצטריך למכתב "נקבה" - דלא נמצא "זכר"

למעטי נקבה אתא, או איפכא.

1 אמר על־אז מני רבי אליעזר היא - והא דתנן שלח הערלי' (בבבא גמרא) רבי אליעזר
2 אומר: אנדרוניגוס חיבין עליו קהילה כומר - הא אמרינן דהם: לא לכל אומר רבי
3 אליעזר אנדרוניגוס חיבין עליו. אי נמי: שי לומר דהבא דרבי קאמר: האי חנא דאמר אן
4 חיבין על ביאת מקדשו. דריש "השרץ" רבי אליעזר. **פרט** לכל דברו גרסינן - ותו לא.
5 ולא גרס "שאל לו טהרה במקדש", ולא דגדגול

6 "הומא תפליך" (עירובין ק"ה) בעי למישר:
7 משום דמיני נשחא אב הטהומא. ואין עריך
8 לתמוק, דאף על גבי דרבי חייבן את הברייתא נקטיה
9 התלמוד, משום דמוסיף דהוא הדין שרץ. אף
10 על גב דאב הטהומא הוא. ואם תאמר: דאמר
11 (בפירק קמא דסוטה) ר' יוחנן ור' אבהו ר' ירמיה'
12 (ספרי ט"א): אפילו תמ' מותר לביטב מבהנה
13 ליה, שנאמר: יזקח משה את עצמות יוסף עמר'
14 וגו'. מאי אפילו - אדרבה תמ' לט, פק' דאף ל'
15 טהרה במקדש, ואפילו מבהנה שכניה נמי ויש
16 לומר: דאיכא למאן דאמר שילוח עירובין (קמח).
17 דמחייב מבכיס שרץ למקדש, אף על גב דאין לו
18 טהרה במקדש. דהוא הדין תמ'. אי נמי: תמ' מחייב
19 טפי. ממיני שרץ מיניו טהרה במקדש. כגון אדם.
20 הוה אמינא כלי מכותב לא - הו' מיניו למקט
21 'ככל ששק', אלא נקט 'ככל מכותב' משום
22 דחייב, דחייב הוא תיב כחלל.
23 **עד** כל דבר שיש לו טהרה במקדש - למי ששק
24 דריש, כדפריש הקונטרס. דמשמע: כל מי שיש לו
25 דין שמוער עד נקבה, הדיניו שיש לו טהרה
26 במקדש. או אהאמר: רבי' של טמא לנפש' אם כן למאי?
27 אתא: ויש זולתו. רבי' של 'אלו דברים' בפסחים
28 (ס"ב) דריש להו שפיר.

29 **אי** רבי בשאר טומאות נמי - פירושו:
30 דריש שמוער ועד נקבה. למי שיש לו טהרה
31 במקדש. אם כן מוקמינן קרא גם בשאר טומאות
32 דלאו לזבן ואודם שישו בכלים, ואם כן דשומא
33 נמי ושרץ נמי לישלוחו טומאת אנדרוניגוס.
34 **תלמודו** לומר הובי - הא דרוביה דריש
35 ותימה: דברק' על אלו מומין (בבבא גמרא).
36 אמרינן: שאני אבהו. דכתיב: הובי הורבי'
37 משמע משום דכתיב הורבי' אבא היא
38 ד"הובי" לא חשיב תיור למעט אנדרוניגוס? ושנא
39 איכא שום דרשא דהם דריש מ"א.

40 **הא** מוכר לחודיה לא מנעט - אין בריתא
41 איתא רבי יודיה. כדומכב מבשכט שבת
42 בפירק רבי אליעזר גמליה' (ק"ה). על דא קאמר
43 רבי יודיה: אנדרוניגוס חיבין עירובי. שבת. דרוביה
44 חסדי: לא לכל אומר רבי יודיה דהו' הוא, שאם
45 אתא מומר כן - בערפין עירך. תניא: הורבי' -
46 ולא טומאתו כו'. פירושו: כהם ספרא בני יודיה.
47 קאמר רב נתנן בר יוחנן: אף אבן בני תניא:
48 אנדרוניגוס פסול לקדשו מי חטאת, דבאי רבי
49 יודיה. ופריך: מאי שנא גבי מילה? ומשני: משום

50 דכתיב: 'היה ללם כל כור'. והשתא תימה: דהבא גבי ערין עירך יתרא למעט טומאתו אנדרוניגוס, ולא מנעט לזו מלשן "וכר' רנקבה", וגבי מילה אדרבה ערין יתרא לחבתו וגבי קדוש
51 מנעט עליו. ואף על גבי דליכא יתרא אחריתא אנדרוניגוס, אלא משום דכתיב 'ותחך' ולא כתיב 'ותנהג' - למעטא אשה. הנה מנעט למימור: דכין דגלי בערפין דלא חייב כלל וכו'. לסיק
52 קדוש מערבין. ומלה על מה חייב? אי לא דגלי קרא ר' יודיה. והא דלא לזבן עירובי - וכל חיובא רבתיב וכו'. למעט
53 טומאתו אנדרוניגוס? והא גבי ערפין כו', לא מנעט לשניו דמערפין לזבן - דאדרבה. ממילה אתן לן תמלקה דלא חייב כלל וכו'. כדי להשמיט שילוח. ולא מערבין לקבלא. ובפרק' על אלו מומין
54 (בבבא גמרא) דמערפין קרא יתרא למעט טומאתו אנדרוניגוס. דקאמר: ששואו אומר "הובי" למטה שאין תלמוד לומר. ולא לזבן מערבין לחטאתא שלא להבשרו לישלח לחטאת קרבן
55 איתו - והם אצטריך לקרבן גובה. כגון שאמר "חיי' זו עלה", חיי קולא שאינו קדוש. ולא הוה לזבן מערבין לקולא אלא ממילה לחטאתא. ולכתיב אצטריך קרא. אף קדוש. דברק'
56 הערלי' (בבבא גמרא) משמע דלא פסיל ליה רבי יודיה לענך קדוש אלא משום דהו' איש ספק אשה. דתנן רבי. חייב יתרא אומר: אנדרוניגוס שקדש - קדושי פסולין. משום שהוא
57 ספק אשה. ואשר פסול לקדושי ויש לומר: ולגבי עירך אב, על גבי דהו' הוא כן וכו'. ונא קבא. מנעט לחכות מערין איש ואשה. לפי שהוא משונה. ואי הוה מיעטא דוכר לחודיה. הוה אמינא:
58 דאצטריך רזנאן מנעט ערפין נקבה אדלו הוא וכו'. וכו'. ואיכא. וגבי מילה. אי נקבה היא - היא אצטריך קרבן לרביה, ואי וכו' אשה. שנא איכא שום דרשא דהוה מנעטין ליה
59 אי לא דרביהו חכותב. ודדיא אבדיה (בבבא גמרא) ר' יוחנן - ולא טומאת אנדרוניגוס. איכא למימר דלא איתא רבי יודיה. דכין דספק הוא לא אצטריך קרא למעטא ספקא. ואף על גבי
60 דסחם ספרא רבי יודיה היא. היינו בסתמא אחריתא אבל הא על כרחן לא רבי יודיה היא.

1 תשלחו - היינו שילוח טמאים ממקדש. רבי אליעזר היא - רדעי לענך קרבן טומאה עד
2 דידע במאי אישמי. אבל לזבן, דלא בעו בשאר טומאות עד דידע במאי אישמי, הבא נמי
3 מרוביב, דלא דרשנן "וכר רואי. נקבה רואית". השרץ ונקלה - אי נבבלת שרץ ונקלה
4 ממנו. על העלם שרץ - שנשטא ודעי, ויבשה שנכנס נעלם ממנו טומאה - דיכסי. ואינו
5 חיב על העלם מקדש - ויבשה ששכב על מקדש

6 וכו' לטומאה, ונעלם ממנו מקדש ונכנס, שאינו
7 סבור שזה מקדש, ויבשתיא נוכר - פטור. שרץ
8 ונקלה - לפיכך, וידע שנכב באחד מהם, ואינו
9 יודע בבואו מהם נגע, ובשכב למקדש שכח
10 אותו, ומשיתא נוכר. רבי אליעזר - דאדורש שם
11 שרץ. סבר: וידעני עד דידע על כשרץ אישמי
12 כו'. חייב הוא וכו' לזבן ולנקבה - ולרדשו נמי
13 וכו' דאי נקבה רואית טמאא ביביה, ולא
14 לחטות. לזבן לרבות מצותי - ששואו מוקט
15 לזבן. ולחטות מעינותי אב הטומאה לא טמא אורם
16 ולכלים כזב. דכתיב ויהי ויקרא (שמו) "וכי ידע
17 הוב' וגו'. פרט לכלי חרס טמא - שאין טעון
18 שילוח מן העוהר. הוא אמינא כלי מתכות לא
19 - טעון שילוח, ולכתיב שיש בירוביהה למרדש:
20 כל שיש לזבן דין וזנאה בוכר ובנקבה. ודינו
21 טהרה במקדש. מוכל בטמא נפקא - דאף כל
22 מתכות בעי שילוח ועל כרחין הוה דרשנך
23 אורם מיהו ליה, ולא כלי חרס שאין לו טהרה. עד
24 נקבה - משמע: כל מי שיש לו דין שהוא מוכר
25 עד נקבה, שיש לחן טהרה. אי הוב' - לזבן קאי,
26 כיון דאמר רב לענך שילוח: וכו' דאי לא
27 מוטמא. בשאר טומאות נמי כגון מוטמא
28 שנשטא במתא או כשרץ ונכנס למקדש - פטור.
29 חובר - וידיה שרץ הובר'. תלמוד לומר חובר
30 חובר - הא דריש. אם נקבה - אכס' קדושיה. והוא
31 מיכעי ליה - למכתב "וכר ונקבה".
לחלק

1 תרוקמה נמי לא נשרף, דכתיב 'ותזב את זובו לזבך ולנקבה' - זכר ונדאי, נקבה ודאית,
2 ולא מוטמאם ואנדרוניגוס! - ההוא מפני ליה לכדריה יצחק, דאמר רבי יצחק: "לזכר" -
3 לרבות את המצורע למעוהו, "ולנקבה" - לרבות את המצורע למעוהו. האי נמי מפני
4 ליה - בכי שיש לו טהרה במקדש, פרט לכלי חרס - דבאי רבי יוסיו - אם כן - נכתוב רחמנא
5 'אדם', וכי תיבא אי קרב רחמנא 'אדם' הוה אמינא - כלי מתכות לא, מיכל טמא לנפש"
6 נפקא! "זכר ונקבה" למה לי - לכדריה. ואימא: מיליה לכדריה הוא דאיתא! - אם כן, נכתוב
7 'זכר ונקבה', מאי 'מוזכר ועד נקבה' - עד פל דבר שיש לו טהרה במקדש. אי הכי, כי אישמי
8 בשאר טומאות - לא לישלוחו! - אומר קרא: "מוזכר" - מוטמאיה הפורשתי מן הזכר. וכל חיובא
9 דכתיב 'מוזכר עד נקבה' למעוהו ואנדרוניגוס הם דאיתא? והא גבי ערפין דכתיב
10 "הזכר", ותניא: "הזכר" - ולא מוטמאם ואנדרוניגוס, וכול לא יהא פקדושי אשך אכל יהא ערפך
11 אשה - תלמוד לומר "הזכר ואם נקבה" - זכר ונדאי, נקבה ודאית, ולא מוטמאם ואנדרוניגוס.
12 טמאיה - דכתיב "הזכר ואם נקבה", הא "מוזכר ונקבה" - לא מנעט! - ההוא מפני ליה
13 לחלק

14 חייב על העלם מקדש - ויבשה ששכב על מקדש
15 וכו' לטומאה, ונעלם ממנו מקדש ונכנס, שאינו
16 סבור שזה מקדש, ויבשתיא נוכר - פטור. שרץ
17 ונקלה - לפיכך, וידע שנכב באחד מהם, ואינו
18 יודע בבואו מהם נגע, ובשכב למקדש שכח
19 אותו, ומשיתא נוכר. רבי אליעזר - דאדורש שם
20 שרץ. סבר: וידעני עד דידע על כשרץ אישמי
21 כו'. חייב הוא וכו' לזבן ולנקבה - ולרדשו נמי
22 וכו' דאי נקבה רואית טמאא ביביה, ולא
23 לחטות. לזבן לרבות מצותי - ששואו מוקט
24 לזבן. ולחטות מעינותי אב הטומאה לא טמא אורם
25 ולכלים כזב. דכתיב ויהי ויקרא (שמו) "וכי ידע
26 הוב' וגו'. פרט לכלי חרס טמא - שאין טעון
27 שילוח מן העוהר. הוא אמינא כלי מתכות לא
28 - טעון שילוח, ולכתיב שיש בירוביהה למרדש:
29 כל שיש לזבן דין וזנאה בוכר ובנקבה. ודינו
30 טהרה במקדש. מוכל בטמא נפקא - דאף כל
31 מתכות בעי שילוח ועל כרחין הוה דרשנך
32 אורם מיהו ליה, ולא כלי חרס שאין לו טהרה. עד
33 נקבה - משמע: כל מי שיש לו דין שהוא מוכר
34 עד נקבה, שיש לחן טהרה. אי הוב' - לזבן קאי,
35 כיון דאמר רב לענך שילוח: וכו' דאי לא
36 מוטמא. בשאר טומאות נמי כגון מוטמא
37 שנשטא במתא או כשרץ ונכנס למקדש - פטור.
38 חובר - וידיה שרץ הובר'. תלמוד לומר חובר
39 חובר - הא דריש. אם נקבה - אכס' קדושיה. והוא
40 מיכעי ליה - למכתב "וכר ונקבה".
41 לחלק

גדה. פרק שלישי - המפלת חתיכה דף כט עמוד א - מתוך מהדורת "בגן ישראל - (שטיינזולץ)"
 תוספות

1 חלק - הלכך, א ר' היא "אם" - לא מעט טומטום. אבל הכא, מודדה לה
 2 למנחת "אדם תשלח", והבי' דבר וקבד' - שמע מינה לדרשא. ואפילו היראש עמהם
 3 - א' מחותך קאי, הדיבא דירא מחותך, אפילו ירא היראש - אין חשוב ולו, עד שיצא
 4 רובו. **אין היראש פוטר בגנבים** - כיצא היראש הנפל, כגון זילות האומים לשבעה. אחד
 5 נגמרה עוררה, ואחד לא נגמרה עוררה. וירא

6 ראש הנפל, החזיר, ואחר כך יצא אחו - הו'
 7 בכור לבתך. שאין ראש הנפל פוטר את הבא
 8 אחיו מן הכבודה. ורבי אלעזר א"ל תלה
 9 השומעון **בנשי פניה** - ולא אמתניתן -
 10 ואיכא בעיניה; מאן דמתני לה אמתניתן -
 11 משמע דא' מחותך - קאי; פליגי, ואיכא לעומר
 12 בדמאך, ודבעל אפילו רבי אלעזר מודה, דלית
 13 ליה דשמואל. ומאן דמתני לה באנפי נפשה
 14 משמע דאשעל נמי פליגי, ודשמואל א"ן
 15 היראש כרוב אברים - יצא היראש - איטי
 16 כילו. וכתב קאי, דאי בן קיימא - ליבא
 17 למאן דאמר, דהא מתניתין היא: יצא כדרכו -
 18 משיצא רוב ראשו. בתקנו - ראש יצא תולה
 19 וקאמר בדעתן רובא. וקשיא לרבי יוחנן. מא
 20 קאמר - רבי יוסי משיצא בתקנו, לטקא דעת
 21 דמסורס ברובא אן ילוד הוא. מחותך ומסורס
 22 מחותך דרך מרגלותיו. הא בתקנו - דרך
 23 ראשו. אפילו בתקנו - היראש פוטר. ור' י
 24 בתקנו - תרוייהו בעינן במחותך. סתקיף לה רב
 25 זבי - ליתרובא דמרתיען אליבא דרבי יוסי.
 26 מכלל דמסורס רובו נמי לא פוטר - בתמיה. כיון
 27 דרבי יוסי לא אדיוקא קאי, אלא כרתניו בנות
 28 יצא מחותך ומסורס משיצא רובו, ועלה קאי
 29 דרבי יוסי ואמר קאי על גב דתפיס רובו - בעינן
 30 נמי בתקנו, וכתב דמסורס רובו לא פוטר
 31 בתמיה. אלא אמר רב זבי - רבי יוסי אדיוקא
 32 דהנא קמא קאי דאמר דהא בתקנו היראש פוטר
 33 ואף על גב דמחותך וקאמר רבי יוסי אין היראש
 34 פוטר אלא שיצא בתקנו ובשאר ולדות שתיצא
 35 לחיים אבל מחותך אפילו בתקנו אין היראש
 36 פוטר. בתקנו - אפילו מחותך היראש פוטר. שי
 37 שיצא בתקנו לחיים - הוא דיראש פוטר. אבל
 38 מחותך, אפילו בתקנו - בעינן רובו. צדיעו -
 39 טנפליש, קיני ראשו = נכות ראשו שאני
 40 עוקרו. **משנה** ואין יודע טעו - אם זכר אם
 41 נקבה, אבל יודעת היא שזאה וכו'. לזכר ולנקבה
 42 - ימי טוהר דזכר וימי טומאה דנקבה. אין יודע
 43 אם ולד היה אם לא תשב לזכר ולנקבה ולמה
 44 - כלומר משתיארה - תהא גדה, שאין לה ימי
 45 טוהר, דשמואל לא יודע ולא. ובגמרא מפרש שיהא
 46 הזכר וכי הואיל ואין לה דם טוהר, יאזי משום
 47 טומאת לידה - אם קיני נקבה. **גמרא**
 48 והפליג! ואינה יודעת מהו אם לפל אם יודע
 49 שהרי נפל למים. אמאי תשב לידה - ותיזב לה
 50 מידאז ימי טוהר דזכר. שיצאה מליאה -
 51 כשהיתה מעוברת יצתה לאפר. ובאה - כי בזים
 52 ריקניו. כבוד מספק - שמתו זה היה ולד -
 53 והבא אחיו אינו כבוד, וא שמת רוח הפילה -
 54 והבא אחיו כבוד מעליא הוא. הדיבא
 55 היא, ואינה מבוזת מעליא ולא לבתן. והדמיא
 56 מתכירו עליו היראש. והאי פשוט הוא - והאכל
 57 ככל מום. מנפשות - יום אחד קודם לידה, בעין
 58 גלידא. מתיב רבי יוסי - אחריו הושע בן בלוי.
 59 טועה - ומבטלת מדיירי באשת טועה שלא
 60 ידעה עת לידתה.

האשה

1 **הכי** גרסינן: אמר רב פפא כתנאי יצא מחותך רוב מסורס כו' מאי קאמר - דאין סברא
 2 דברוב שלם ומסורס או ברוב בתקנו ומחותך לא הוי לרבי יוסי כילוד. וקאמר רב פפא
 3 דגרסינן בבבירא: מחותך ומסורס, הא מחותך יצא בתקנו - היראש פוטר, ולרבי יוסי אין
 4 היראש פוטר, והיינו פלוגתיהו דרבי יוחנן ורבי אלעזר. **מכלל** דמסורס רובו נמי לא פוטר
 5 - ואם האמר: חלמא רבי יוחנן ורבי אלעזר למישר
 6 דאפילו בתקנו בעינן רוב, ואין היראש פוטר, דהוא
 7 דהיך דמסורסו נמי טמי כרובו ויש לומר: דאם כן
 8 הוה ליה לרבי יוסי למישר: אפילו בתקנו עד
 9 שהיה רובו, והוה שמעט שבא לחתמו. לכך
 10 משני רב זבי: דמקאמר משיצא רובו בתקנו,
 11 ולא קאמר "עד שיצא" - משמע דרבי יוסי לא
 12 להקל. דכבי קאמר. יצא מחותך ומסורס - עד
 13 שיצא רובו, אלא בתקנו - היראש פוטר. ורבי יוסי
 14 מקל ואיני (או עד שיצא) בתקנו לחיים. פירושו:
 15 מה שחשבו חכמים, היינו רוב ראשו, כדפרש
 16 בבביתא בסמוך, ורבי יוסי אומר: משיצא רוב
 17 ראשו. ורבינו חננאל פירש: לחיים - בר קיימא,
 18 דדוקא בר קיימא היראש פוטר, אבל לא בגנבים.
 19 וקשה אם כן, אמאי איתרוב שמואל פרק י"ט
 20 בבביר (בבבית מוב.) כיון דרבי יוסי קאי בחותה.
 21 **תשב** לזכר ולנקבה ולגדה - אף על גב דהדי
 22 ספק פסקא - משום לבקבא. דאי מסתתא
 23 לא מטמאתא נקבה טעם פסקא. הכי זבי
 24 נטורנהא אם ראתה בשלושים וארבעה וארבעים
 25 ואחד מספק פסקא, ולא נחוש לזכר, דהוי חיי
 26 קולו יסתור אהרדי, כדפרשטין לעיל (ברב.).
 27 ומיודו בטועה בגמרא בחמתין, אף על גב דאיכא
 28 במה ספקי.

1 **לחלק בין ערף איש לערף אשה** - יצא מחותך
 2 או מסורס" וכו'. אמר רבי אלעזר: אפילו היראש
 3 עמקו, ורבי יוחנן אמר: לא שני אלא שאין היראש
 4 עמקו, אבל היראש עמקו - היראש פוטר. לימא
 5 בדרשמואל קמפליגי, דאמר שמואל: אין היראש פוטר
 6 בגנבים. בשלם - דכולו עלמא לא פליגי, כי פליגי -
 7 במחותך. דמר סבר: בשלם הוא דקחשיב, במחותך
 8 לא קחשיב, ומר סבר: במחותך נמי קחשיב. לישנא
 9 אחיינא: משיצא - היצא מחותך או מסורס, היראש
 10 בתקנו - היראש פוטר, תרוייהו לית להו דשימואל,
 11 דאמר שמואל: אין היראש פוטר בגנבים. איכא
 12 דמתני לה להא שמעתתא באפי נפשה, אמר רבי
 13 אלעזר: אין היראש פרוכ אברים, ורבי יוחנן אמר:
 14 היראש פרוכ אברים. וקמפליגי בדרשמואל. תנן: יצא
 15 מחותך או מסורס, משיצא רובו - הרי הוא כילוד.
 16 ודאמר מסורס, מכלל דמחותך - בתקנו, וקאמר
 17 משיצא רובו - הרי זה כילוד. קשיא לרבי יוחנן:
 18 אמר לך רבי יוחנן: אימא יצא מחותך ומסורס.
 19 והא "או" קהני! הכי קאמר: יצא מחותך
 20 או שלם, וזה וזה מסורס - משיצא רובו רובו
 21 זה כילוד. אמר רב פפא: כתנאי. יצא מחותך או
 22 מסורס - משיצא רובו הרי הוא כילוד, רבי יוסי

1 אומר: משיצא בתקנו. מאי קאמר? אמר רב פפא, הכי קאמר: יצא מחותך ומסורס
 2 משיצא רובו הרי הוא כילוד, הא בתקנו - היראש פוטר. רבי יוסי אומר - משיצא
 3 רובו בתקנו, מתקיף לה רב זבי: מכלל דבמסורס - רובו נמי לא פוטר, הא קיימא
 4 לן דרובו ככילוד! אלא אמר רב זבי, הכי קאמר: יצא מחותך ומסורס - משיצא רובו הרי
 5 זה כילוד, הא בתקנו - היראש פוטר. רבי יוסי אומר: משיצא בתקנו לחיים. תניא נמי הכי:
 6 יצא מחותך (או) מסורס - משיצא רובו הרי זה כילוד, הא בתקנו - היראש פוטר. רבי
 7 יוסי אומר: משיצא בתקנו לחיים. ואיזהו בתקנו לחיים - משיצא רוב ראשו. ואיזהו רוב
 8 ראשו? רבי יוסי אומר: משיצא צדיעו, אבא תנן משום רבי יהושע אומר: משיצא בפתחה,
 9 ויש אומרים: משיצאו קריני ראשו. **משנה** המפלת ואין יודע מהו - תשב לזכר ולנקבה,
 10 אין יודע אם ולד היה אם לאו - תשב לזכר ולנקבה ולגדה. אמר רבי יהושע
 11 בן לוי: עברה נהר והפילה - מביאה קרבן ונאכל. הלך אחר רוב גישים, ורוב גישים
 12 ולד מעליא ילדו. תנן: אין יודע אם ולד היה - תשב לזכר ולנקבה ולגדה. אמאי
 13 תשב לגדה? לימא: הלך אחר רוב גישים, ורוב גישים ולד מעליא ילדו! מתניתין תא
 14 בשלא החזיקה עוברת, וכי קאמר רבי יהושע בן לוי - פשהחזיקה עוברת. תא
 15 שמעו: בתמה שיצאה מליאה וזאה ריקנית - תבא אחריו כבוד מספק. ואמאי? הלך
 16 אחר רוב בהמות, ורוב בהמות ולד מעליא ילדו, והאי - פשוט הוא! אמר רבינא:
 17 משום דאיכא למימר, רוב בהמות יולדות דבר הפוטר מבכורה, ויעפוין יולדות דבר
 18 שאינו פוטר מבכורה, וכל היולדות - מטנפות, וזו הואיל ולא טנפה - אתרע
 19 לה רובא. אי פל היולדות מטנפות, הא - מדלא מטנפה - בכור מעליא הוא!
 20 אלא אימא: רוב יולדות מטנפות, וזו הואיל ולא טנפה - אתרע לה רובא. כי תאמ
 21 רבין אמר: מתיב רבי יוסי פרבי תניא טועה, ולא ידענא מאי תיובתא. מאי היא? דתניא,
 22 אשה

אמר

1 **אימר** הרחיקה לידה - תימה. דרכי יוסי רביי תניא לא אסיק אדעתיה האי שניימא,
 2 וברייתא לא מפרש בלל בעינן אחר.
 3 **רבי** שמעון הוא - תימה. דכל שכן דרואי ברבנא דאמר ברק בחרא (נדה טו.) לשמש
 4 דארייתא וקוד עשה. דבבא שמעון רביי בעינן לא ואמר טבילה אלא ששמיא,
 5 ובפרק בריא (שם טו.) משבע דאסרה לטבול!
 6 ויש לומר: דטבילה, דאמוראיא אסרה. ולקמן (שם)
 7 דרבו המהולל (אב"ל) מפרש בעותה ה'.

8 **כשראתה** מבערב - ואם תאמר: כיון
 9 דראתה מבערב, אמאי מטיבילין
 10 לה לבית שמאי בלילה? משום טבולת יום אררין?
 11 ויש לומר: דלאו דוקא מבערב טבילה אלא כלומר בשעת
 12 ואחרי שעה בלילה, ותובלת טבולת הלילה.
 13 ורואה הוא אחר הטבילה, ואם היתה באה לשמש
 14 קודם טבילה - ודרישת בידה.

15 **בשבעו** קמא מטיבילין לא בלילות אימר
 16 וילדת זכר הוא - זה הארבייתא אני
 17 גרין? אלא לבית הלל, דלביית שמאי מטיבילין
 18 כל שמונים לילת משום טבולת יום אררין. והאי
 19 שבעו קמא דלילתא אינו כמו שבעים דרימנא.
 20 אלא ששה לילת משום טבולת קמא. וילת חולת
 21 שניה, ותבעו שניה נמי. בלילותא הינו ששה
 22 לילת משום שניה, וילת חולת שבעו שלשי-
 23 וטבעו שני שלשי בימנא אינו בעינן. ד
 עשרים

17 **שמעון** הוא, **דאמר**: אסור לעשות בן, **שפוא** תבא לדי ספק - לאורתא תשמש! - כשראתה
 18 **עקרה**. "מטיבילין אותה תשעים ותשם טבילות". **שבעו** קמא מטיבילין אותה בלילותא -
 19 **אימר**: יולדת זכר הוא, **שבעו** שני מטיבילין אותה בלילותא - **אימר**: יולדת נקבה הוא,
 20 **אימר**: יולדת זכר בוב הוא. **שבעו** שלשי מטיבילין לה בימנא - **אימר**: יולדת
 21 **נקבה** בוב הוא, **בלילותא** - בית שפמיא למעמייהו, **דאמר**: **טבולת** יום אררין **בעי** טבילה
 מכדי

אשה שניצתה מלאה ובאה ריקנית, והביאה לפנינו
 שלשה שבועין מהררין, ועשרה שבועות אחר מלא
 ואחר מהרר - משמשת לאור שלשים וחמש, ומטיבילין
 אותה תשעים ותשם טבילות, דברייתא בית שפמיא. ובית
 הלל אומרים: שלשים וחמש. רבי יוסי רבין והנה
 אומר: היה לטבילה שתהא באחרונה, שלשלא שבוע
 ראשון לא משמשת. **אימר**: יולדת זכר הוא, **שבעו**
 שני - **אימר**: יולדת נקבה הוא, **שבעו** שלשי - **אימר**:
 יולדת נקבה בוב הוא, אלא **שבעו** רביעי - אף על
 גב דקא חויה דם - תשמש, דקא דם מהור הוא!
 לא משום דלא אוליין בתר רובא? אלא מאי "לא
 ידענא מאי תיובתא"? **אימר**: הרחיקה לידתה. תך
שבעו חמישי דמהור הוא, תשמש! - תך **שבעו** רביעי,
 כל יומא ויומא סמפקין בסוף לידה ובתחלת נדה.
 ועשרין ותמינא גופיה, **אימר**: תחלת נדה היא, ובעיא
 למיבת שבועה לנדה. - בעשרים וחד תשמש! - רבי
 שמעון הוא, **דאמר**: אסור לעשות בן, **שפוא** תבא לדי ספק - לאורתא תשמש! - כשראתה
 עקרה. "מטיבילין אותה תשעים ותשם טבילות". **שבעו** קמא מטיבילין אותה בלילותא -
 אימר: יולדת זכר הוא, **שבעו** שני מטיבילין אותה בלילותא - אימר: יולדת נקבה הוא,
 אימר: יולדת זכר בוב הוא. **שבעו** שלשי מטיבילין לה בימנא - אימר: יולדת
 נקבה בוב הוא, בלילותא - בית שפמיא למעמייהו, דאמר: טבולת יום אררין בעי טבילה
 מכדי

1 האשה שניצתה מלאה וחזרה ריקנית - לטוף זמן מרובה, ואינה יודעת אמתי ניא הרינית.
 2 והביאה לפנינו - כלומר: משבאה לפנינו ושבנה לה שלשה שבועות טהורים מכל וכל
 3 עם יום בואה. ולא דקי כלו האי, דיום זה ספק נמא. דשמא ראתה בו ביום קודם שבאתה
 4 לפנינו, ואפילו הכי קרי ליה טהור, דקאי אכאנאן ולבא. דקא סלקא דעתך השתא:
 5 שבאתה לפנינו ביום, ומטיבילין לפנינו? - לא
 6 ראתה. ועשרה שבועים אחר כמא ואחר מהור
 7 אחד נמא - היתה רואה בכל יום, ואחר
 8 טהור - שכל הימים של אותו עשר היו טהורים.
 9 במשמשת לאור שלשים וחמש - שהיא ליל סוף
 10 שבוע חמישי, והוא ליל כניסת שלשים וחמש
 11 וריגאת יום שלשים וארבעה, ושבו אינה
 12 משמשת. ועממא דרבין מפרש לבלקין ואמאי נקט
 13 הכי שלשה עשר שבועים. ושמעון אמר
 14 תשעים וחמש טבילות - משום דטבילה בומנה
 15 מצוה. וכולדו מפרש לקמן. ומשום חיי תשעים
 16 וחמש טבילות שש שלשה עשר שבועות, דספק
 17 זמן הטבילות משוך אחד עשר שבועים, ופלגא
 18 דשנים עשר, ואידי דגרין דפלגא נקט כולה.
 19 ואידי דבגא "שבעו טמא", דהיינו שנים עשר,
 20 נתא נמי "שבעו שלשה עשר טהור". והכי
 21 מפרש לקמיה. ובית הלל מביי שלשים וחמש
 22 ועממיהו מפרש לקמן. וטעמיהו סבירי ליה:
 23 טבילה בומנה מצוה. בארבייתא - בהתפוסק
 24 לגמרי וטהור, דלית ליה טבילה בומנה מצוה.
 25 בשלמא שבעו ראשון ב' - השתא מפרש
 26 תיובתא. אימר יולדת זכר היא - וכל יומא
 27 ויומא דשבעו אישון שבעים טהורים. דלמא ביום
 28 שבאתה לידה שעה אחת קודם שבאה לפנינו,
 29 וכל שבעת הימים האלו חזר אבעתי ימי לידה,
 30 **שבעו** ראשון - יומא דאיתא לקמן קושבי
 31 בכלל שבעו ראשון. אימר יולדת נקבה היא -
 32 וביום שבאת לפנינו לידה, ומטיבילין ימי לידה תך
 33 חרתי שבעתי. בוב - שמא מטיבילין אחד עשר יום

דימי ויבה לידה. ורואה שלש רצופין, ובלא עשר דהוה שופי סמוך ללידה - ובעיא שבעה נקיים לזכותה. ואף על גב דקא יתבא ארבעה ימים נקיים, הואיל ואיבא לטפקיהו בימי
 לידה - לא סלקא לה. דקסבר ימי לידה שאנה רואה בהן - אין עולין לה לפירת זבתה. אלא שבעו רביעי - אי אמרין רוב נשים וכל מעליא ליה, ואף על גב דהא, שהרי החזקה
 שברה. תשש - ואף על גב דקדך שבעו לא הוה, שהרי ראשון הוא לשבעים שבעים עשרה חלה טמא ואחד טהור. ואי דם טהור הוא, דאבתי מטיבילין ארבעים יום דבר. לאי
 משום דלא אוליין בת רובא - ומשום דלא ולת ליה כל יום טהור, דלא לרבי החזקה לידתה - הא נא יתבין כל ימי טהור. לאו משום דספק אלא
 ולד הוא, אלא אימר: דאי ימים רבים קודם שבאת לפנינו לידה, וכלו לה ימי טהורה. אבל לעבך קרוב מניאין קרוב, אבל בין קרבה ובין הרחקה - בת קרוב היא. מאחר דספקין
 ארובא. שבעו חמישי דמהור הוא תשש ב' - ואמאי לא משמשת עול טבילה? ומשנינן שבעו רביעי - שראתה בכל יום, כל יומא איבא לטפקי לטוף לידה סוף ימי טהור. כלומר,
 אמתול כלו ימי טהור, והיום היא תחלת נדה. הילקין יום עשרים ושמונה, שהוא סוף שבעו רביעי, מספקין לה בתחלת נדה. ובעיא למינני משבוע חמישי ששה ימים, האשלים שבעת
 ימי נדה. ובלא שבעו טבולת ומשמשת, שהוא אור לשלשים וחמש משבאת לפנינו. וליל שמיני, שהוא תחלת שבעו ששי, נמי לא משמשת - שהשבעו ששי אמא הוא. ודוקמין
 לה לקמן שהיא רואה מבערב בכל ימי ארבייתה. מכאן ואילך לא משמשת לעולם, דרימנא שבעו רביעי תחלת נדה היא, והששי בימי זבה, והרי היא זבה. ושבעו שבעי שהוא טהור,
 תספור לוקמין, ואם לא שרואה משמשת, היתה משמשת ליל תחלת שבעו שמינתי. ואף על גב דריבולא לטבול ביום שבעי, ומקבלת שבעו כחולו לטוף ספירה, אבל הכי לא משמשת
 ביום, דדוקמין לה כרבי שמעון דאמר. וכן לעולם יש לומר שב שבעים שמונים שלה. וזה יומי זבה, וצריכה שבע נקיים. וזה היום תספור לקמן, תספור לקמן רביעי -
 מנאי נפחן אין אתה יכול לטפקי בובה, שאין זבה אלא אחר נרות, ודרי וזבה שלשה שבועים טהורים, ודריבתי אחד דהא. הילקין בתחלת ליל הוא דאיתא לטפקי, ולא בעיא
 למיבת בשבעו חמישי אלא ששה ימים משום ספק יום אחרון של רביעי, ומספקת לה בתחלת נדה. בעשרים וחד - שהוא סוף שבעו לילישה תשש. וילת אפילו קרבה לידתה לילה,
 כל ביום שבאת לפנינו - כבר כלו ימי טהומא, והיום שבעי לנקיים של ספירה. וקיימא לן דטבילת זכ ביום, בפרק ארבעה דימא (ו'א) דמקעת ליה כבולה. הילקין ביום עשרים ואחד
 היום היא **דאמר** - תורת כהנים אסור לנשות כן, משמע כל ביום בטבילה. **שפוא** תבא לדי ספק - שמא תראה לאור ששמיא, ולמא נקטתה כל מינית. דהא לא ודי נקיים
 כל שבעה, ואמאי משמשת זבה. לאוריא תשש זבה - בליל תחלת שבעו רביעי. דקא סלקא דעתך השתא, שאינה רואה אלא ביום. ואף על גבי דהא שבעו רביעי טמא הוא, מידו
 בליל תחלת שבעו אמרי טהורה היא. ותשש הלילה, ושני כשראתה מבערב - בלילותא - בכל לילה ולילה. ובכל לילה מספקין
 לה [שמא] השתא סוף שבעה ליליתה הוא, וטבילה בומנה מצוה. אימר יולדת זכר בוב הוא - ריום אחרון דשבעו שני אמרין: שמא שבעתי ימים קודם שבאת לפנינו לידה, ושבעו
 ראשון הוא ספירה לנקיים, ולמחר ביום תחלת שבעו שני הוא טבולת זבתה. וכן כל ימי שבעו שני, כל יומא ויומא איבא לטפקי: ולמא נקטת משבוע ראשון ויהי בכלל ימי לידה,
 ולמחר בליל ימי הספירה, אבל שבעו ראשון לא נבלה ביום, ואף על גב דרבכל יום איבא לטפקי: שמא הרחיקה לידתה. והשתא כליו ימי הספירה. משום דבעינן שבעתי ימי דקיים
 לפניהו דאין, והני קודם לכן ספק הוא נקיים ספק לאו זה. ורבי מפרש לקמן. ויום אחרון דשבעו קמא הוא בעיא טבילה, משום ספק השתא כליו ימי הספירה ואיבא ביום שבעו ספירה
 לפנינו. ולקמן מרביין דטבילה הוא כשבעו לא קושבי. בלילותא אימר יולדת נקבה הוא - וכל לילה איבא לטפקי: האדאנן סוף שבעים. וילת אחרון משפיקן: שמא שבעה שבאת
 ילדה, והשתא כליו. שבעו שלשי מטיבילין לא בימנא - אימר: יולדת נקבה בוב הוא, וכל יומא איבא לטפקי: השתא כליו ימי ספירה. יום ראשון - דלמא ששה ימים קודם שבאת
 לפנינו לידה. ושבעים יום עשרים יום, והיום הדי עשרים ואחד, שסוף ספירה הוא, ולמחר אמרין: תשעה ימים קודם ביאתה לידה, והיום כלים. ויום אחרון נדה נמי שבאתה לידה,
 והיום הדי. בלילותא - דשבעו שלשי מטיבילין לה, ואף על גב דריבא לטפקי בשבעו שלשי ביום לידת נקבה. בית שפמיא לפעמייהו - דאמרין בפרק אררין (ג'ב.) טבולת יום
 אררין. ודרינו לידה שואה טבולת יום כל ששים ושש, שהרי לטוף שבעים יום וטבולת, ואינה אובלת בתרומה עד שכלו ימי טהור. כרבינו: "כל קדש לא תגע". וקמריה בת שמאי
 שצריכה לטבול לאור שמונים ואחד, שהוא סוף שמונים. הילקין כל ליליא איבא לטפקי: השתא כלים (עד) שמונים יום מיום שבאת לפנינו. ושבעו קמא נמי איבא לטפקי בהכי, אלא

1 **שומר** נופח בא עליו - ותפילה הוא סרס או אשה, אפשר שהיה אחריה לבא. וכן
 2 תמא למתמתא ברבנן - ואף על גב דרישא נמי תמא קמי - לא חשיב תמא
 3 כיון דפליג עליה רבי ישמעאל, הוי אדרבה תמא ואזר כן מלחוק, כדאמרין בחזקתך
 4 (יבמות ב.ב.).

5 **שני** אצילו על שני ארבותיו - פירש
 6 הקונטרס: אישיליש. ורבינו תם פירש:
 7 'דאציל' היינו קודיא. דאמר בפרק 'האמו' 2
 8 משקלי (ערכי יט.ב.) משקל ידי עלי, משקל רגלי
 9 עלי כו ומבטב דיו עד האציל, ורגלו עד
 10 הארבותה. וקדיא ביד הוא, כנגד הארבותה
 11 ברבל. ועוד: הדיחם משקל דאציל' הוא מרפק.
 12 ובאחלה (פרק א שבעה ז' משמע שבעה רזל
 13 סדרי אברי האדם, המרפק היינו קודיא. ועוד אמר
 14 בפרק שני דבבבס (ת.ב.) 'לא יתרו ביני' -
 15 שאין חתורין לא כנגד אצילי ידיהם, היינו כנגד
 16 הקודיא, שדרך הלכה לתרוג. בבבית השחי.
 17 אדרבה שם הוא מקום ויעה.

18 **שלוש** העין - שתיים
 19 היא, לשון גילו ופתיחה. כדמרתוב.
 20 'דשפיר חזי'. וכן בלשון משנה במסכת בבבית
 21 (ט.ט.) הוי הלשון פתיחה. כד שיתתם הסתום
 22 היגוב. הדבא דייק שנתתה עניו, מדכתיב שיתום
 23 תצדק לשון חזיר. וכן בחבית במבבר (ב' ז' זולג
 24 ענינים - היינו לפי מה שהיה בתולה.
 כ'

17 **אמר רבי תלמד** - הוסיף לה לתרוב לידה אחרת בנקבה. ומאי 'ר'איה מן השוטמים'? אימר: נקבה
 18 קרים ואשבעו ארבעין יומין קמי וקר. ורגנן - סמא דנפצא אשקניה. ורבי ישמעאל: אימא גופא
 19 דלא מקבל סמא. ובגדן להם רבי ישמעאל: מעשה בקלפפריא מלפת ויונית שנתתיבו שפחותיה
 20 הריגה למלכות, ובגדן להם רבי יאבבעים ואחר, נקבה לשמונים ואחד: אמרו לו: אין מביאין
 21 ר'איה מן השוטמים? מאי מנפצא? תד נקבה איתתה ארבעין יומין, ותרד איעבר. ורבי ישמעאל
 22 - לשומר מסרינה, ורגנן - אין אפומרפוס לגריות, אימא שומר גופיה פא עליה. ודילמא אי
 23 קרעוהו להך דנקבה בארבעין וחד תהו משתפתא פוקר? - אמר אבוי: בסמיניהון שוין. 'החכמים
 24 אומרים אחד ברית וקר ואחד ברית נקבה' וכו'. תכמים היינו תנא קמא! וכן תימא: למסתמא
 25 רישא סרגנן, ויחיד ורבים הלכה פרבים, פשיטא! - מהו דתימא: מספריא מעיקא דרבי ישמעאל,
 26 דקמביע ליה קריא, קא מיבעט לן. דרש רבי שמלאי: למה תולד דומה בקמי אמו - לפנקס
 27 שמוקפל ומובט, דהו על שתי צדעיו, שתי אצילו על שתי ארפותותיו, ושני עקביו על שתי עבותיו,
 28 וראשו מוקף לו בין ברפיו, ופיו סתום וסבדור פותה, וואכל ממה שאמו אוקלת, ושוחה ממה שאמו
 29 שותה, ואינו מוציא רעו שמא ירדו את אמו. וכיון שיצא לאור העולם - נפתח הסתום ונתתם
 30 הפותה, שאמלקא פן אינו יכול לרוד אצילו שעה אחת. וגר דלוק לו על ראשו ונזפה ומבטב מסוף
 31 העולם ועד סופו, שצמק: 'בהוהו ליה ראי' לאורו אף השך'. ואל תתמה, שהרי אדם מסוף
 32 פאן ורואה הלום באפסמיא. ואלו לך גימס שאדם שרוד בטובה יותר מאותן התימם, שצמק: 'כי
 33 יתני כרתי קדם מימי אלוה ישמרו', ואיזהו גימס שצד בהם רחים ואין בהם שנים - הו אמר:
 34 אלו רחי לידה. ומלמדן אותו כל התורה פותה, שצמק: 'ויתני ואמר לי יחמד דברי לך שומר
 35 מצותי וחי', ואומר: 'בסוד אלוה עלי אהלי'. מאי 'ואומר'? וכי תימא נביא הוא דקאמר - תא
 36 שמעו: 'בסוד אלוה עלי אהלי'. וכיון שבא לאור העולם - פא מלאך וסבדור על פיו, ומשכחו כל
 37 התורה פותה, שצמק: 'לפתח הפאת רבין'. ואינו יוצא מישם עד שמשביעין אותו, שצמק: 'כי
 38 לי תכרע כל בך תשבע כל לשון', 'כי לי תכרע כל בך' - זה יום המיתה, שצמק: 'לפניו יכרעו
 39 כל יודיו עפר', 'תשבע כל לשון' - זה יום הולדה, שצמק: 'יין כפים ובר לבב אשר לא יצא
 40 לשוא נפשו ולא נשבע למרמה', ומה היא השבועה שמשביעין אותו - תהי צדיק ואל תהי רשע,
 41 ואפילו כל העולם פולא אומרים לך: צדיק אתה - הוה בעניך פרשע. והו ידע שהקדוש ברוך
 42 הוא סחור ומשטרתי סחורים, ונשמה שנתן בך סחורה היא, אם אתה משפריה בעולם, מוטב,
 43 ואם לאו - הרינו נטלה ממך. תנא דבי רבי ישמעאל: מישל לבתה לשומר תרומה לעם הארץ,
 44 ואמר לו: אם אתה משפריה במטרה, ואם לאו - ואם לאו - הרינו שורפיה לפניך. אמר רבי יאבבע:

1 **הא קמי נדה** - שאם תראה יום שלישים וארבעה,
 2 ותחזור ותראה יום ארבעים ואחד - תהא מקולקלת
 3 עד ארבעים ושמונה. וכן לענין נקבה, שאם תראה יום
 4 שבועים וארבעה, ותחזור ותראה יום שמונים ואחד -
 5 תהא מקולקלת עד שמונים ושמונה. רבי ישמעאל
 6 אומר יום ארבעים ואחד תשב לקבר ויבנה כו'.
 7 **תינא, רבי ישמעאל אומר:** מימא ויטרה בוכר - גריות
 8 ויטרה בנקבה, מה פשיטא ויטרה בוכר - גריות
 9 כיוצא בו, פא פשיטא ויטרה בנקבה - גריותה כיוצא
 10 בה. אמרו לו: אין למדין גריות ממומאיה. אמרו לו
 11 רבי ישמעאל: מעשה בקלפריא פמרת מלפת אלפסדרום
 12 שנתתיבו שפחותיה הריגה למלכות, ובגדן ומצאן מן
 13 וזה לארבעים ואחד! אמר להן: אי מביא לכם ר'איה מן
 14 התורה, ואתם מביאין לי ר'איה מן השוטמים? מאי ר'איה
 15 מן התורה? אילמא 'מימא ויטרה בוכר ומימא ויטרה
 16 בנקבה' כו' - הא קמרי ליה: אין גיני גריות ממומאיה!

1 **הא קמי נדה** - דכל דמיס שוראה נטמא ומשני לכך החזר וכו' - שאם תראה ליום
 2 שלשים וארבעה, ותחזור ותראה ליום ארבעים ואחד, תהא מקולקלת עד ארבעים ושמונה.
 3 בשוראה ליום שלשים וארבעה לידתה. אמרין: נטמא. פא על גב דאבתי מביי ימי
 4 שטרי, דובר מספקין לו בלא ולד, ותשב ולדו. וכן חזר חזיא ליום ארבעים ואחד, שהוא
 5 שטרי לראייתה, ותרעה לידת שטרת יום כנגד
 6 יום, אמרין: ולד היה, וזכר היה, וראייה דיום
 7 שלשים וארבעה - דם טהור היא. והשתא הוא
 8 הדיוא תלת נדה. והשתא מקולקלת לה, ולא
 9 בטלה עד ארבעים ושמונה, שהוא שמוני לראיה
 10 אחרונה. ואי לא משום ספק דוכר, הוה נטלה
 11 למחר ליום ארבעים ושמונה נפשא. אי לא
 12 ולד הוה - הרי שטרת יום נטמי יום היא. ואי ולד
 13 הוא ונקבה היא - אבתי הוה דם טהור עד
 14 שמונים. וספקא דוכר מקלקלתו, וכן לענין
 15 נקבה - כלומר, וספקא דנקבה נמי מקלקלה לא
 16 האל קולקלא. עד שמונים ושמונה - זאת נטלה
 17 עד שמונים ושמונה. דאי הוה פשיטא קל ולא ולד
 18 הוא - הואי נטלה למחר, כיום שמונים ושנים.
 19 דראית שמונים ואחד, באחד עשר יום שני נדה
 20 לגדה היא. ומשום דמספקין קל דילמא ולד הוא,
 21 וראייה דיום שבעים וארבעה דם טהור היה,
 22 והשתא היא תלת נדה - לא טבלה עד שמונים
 23 ושמונה. מימא ויטרה בוכר - ארבעים יום בין
 24 שתיק, שבעה לטומאה ושלישם ושליש יום
 25 לימי טהור. בתריבו תריה - ומקח שעתות
 26 ליהרג, ניסו בהם יחידום לבאה. וקח שעתים
 27 לטוף ארבעים, ומצא אחד וכו' ואחד נקבה. תלך
 28 ד'אם נקבה תלך' (קודיא ב' ק' תריסא הוא,
 29 דמצי למכתב 'זאם נקבה וטמאה שבעים', דא
 30 תכיב לעיל 'ולדה וכו', קמפי וכו' - אי על גב
 31 שיחודם לבעול ביום אחד, שמא מעוברת הייתה
 32 קודם לכן. סמא דנפצא - סם שפוטל בו ומנפצא
 33 כל רוע שבועים קודם לכן, 'לשומר פירטיו -
 34 שלא לא אדם עליון אלא אותו היום. וילמא אי
 35 קריעה ב' - לרבי ישמעאל פירק נדה נמי
 36 לשומר פירטיו, אילו היה בגולל שלא נצרה
 37 נקבה עד שמונים ואחד, קמפי אי קריעה כלך
 38 ליום ארבעים ואחד הוה משתבח? בסמיניהון
 39 שוין - נקבה שנמצא ליום שמונים ואחד לא הו
 40 אברה שרעה ונפרתיה אלא כשיעור זכר וכו'
 41 ליום ארבעים ואחד. היינו תנא קמא - דנתא
 42 לעיל 'ליום ארבעים ואחד - תיש לבוכר ולנקבה
 43 ולדה', אלמא ברית נקבה ליום ארבעים ואחד.
 44 וכן תימא רישא - לרבי נתנא ליה לאשמעט
 45 תמא ומתינתין ברבנן, ונשמע מניה דהלכתא
 46 בתורה. ולא נהירא לי גיטא ופירושיה דהוה
 47 ליה 'סתם ואחר כן מחלוקת', ואין הלכה כסתמו
 48 ונהא לי דהכי גרס: 'וכי תמצא למתמתא ברבנן,
 49 ויחיד ורבים הלכה כרבים' - פשיטא מרו
 50 דהנא? כו'. ודכי פירושיה לו תימא נתנא דך
 51 סיפא, לאשמעטן דהתמא דלעיל תמא דרבנן
 52 הוא, ויחיד ורבים הלכה כרבים - פשיטא
 53 דהתמא דרבס היא, דאזיל וסמנא, תניה רבא,
 54 ולא אשכחן חידדא דקמי חבי, דמערס פלוני
 55 הוא. מהו דתימא כו' - דשמעט לן דמתמרה רב
 56 ושנאה בלשון חכמים, שמע מניה דהלכה כסתם
 57 דרשון, ואף על גב שהתולד רבי ישמעאל אצלו.
 58 פנקס - לחזן שכותבין קדן הגלחים. בציוו -
 59 אישיליש. נפתח הסתום - פניו ונתתם הפתוח -
 60 טהור. שמא ידיו את אמו - שבת הרוח אנו
 61 רוב לחדיאי רעי נתנא ספקו. בו שמע כבוד אלוה
 62 עלי אחלי - והא אקמיה בירחי לידה, מדכתיב
 63 'כירדו קים. ויא נשבע לפרמה - שקיים שבעותו לשמור את התורה. דאי בשבועה בעלמא - אטו משום ד'לא נשבע לממרד', חשיב לו בעלן בהר ה'?

1 מאי קריא – דמשביעית אותו ביום הלידה? נודך – לשון גזירות, והיינו נדר דרמני לשבעה. לפה – ולד דומה. הכל' – צערה. רקסתי – היינו יצירה ראשונה, ומתיב "בתחתיות" –
2 והיינו: מדר חתונה, דרך השמיטה – ואיש פנוי למטה, וכי נולד פנוי למטה. ונקבה – פניה למעלה, הילכך נקבה צריכה לתתה. דוא כשדאי במועז אמה פנה למטה. כדאמרין
3 לעיל (יראשו לו בין בריכיהו, אבל זכר – אין עריך להתחפר, קשה לאשה וקשה לולד – מפני שדר בממורו התחתון, קשה לאשה – לא ידענא למאי. ורע – מלבן את הולד מגזעילי.
4 מוורו – חזק ובריא, ליום תשעים – ולשליש ימים דמי חיותו. מנא ידע – הא לא ידע אימת מעברתה? כלתת' – זו. מראה העין – שאף על פי שנבראת העין מן האב, האם, איש
5 ירואה, וזה שריא, וזה ענינו ויש לו ענינו ויש לו

6 שפתים ויש לו אגנים – ואינו רואה אלא שומע
7 ולא מדבר. פוין מילאה – השלך וזבלה מן
8 הבשר, ושוב אינו רואי אלא לכלבים. כן
9 נדשמה – לאחד מלח לאתן לקיימו, כיון שהלכת, או
10 מסרחה הגוף. עולה למעלה – כדחני לעיל:
11 ארזונים, חזק בממור העליון, כולין עולין לפני
12 אחר – ורע אמנן ורואה נעשין בריה אחת. נבע
13 – ככה חשבנו וצדק בענין שוחה קליפת עין,
14 וטותיה ריחיים של נפחים, וכמה דברים, וכוף
15 נעשין שוחה. ואינו יכול לעצוב ביהרה אלא
16 משנים שלוש עונות, שבעים ושלוש מקומות
17 כל אחד ואחד עולה לפניו – לזמן מן האיש
18 ושוחו מן האשה. כי אפתי בי – מפני שבעסה
19 עלי, ואני מודה לך, שלטובתי יהיה, ישב לו קוין
20 בתולו – לאחד שוחה, ולא יכול לצאת, לביי –

21 הוא לכדו ירדע שהוא נס, אבל בעל הנס – איש
22 מכירי, אריי – תשמשי, ו"דרך בני
23 בעלמה" (שמיט' של). ורבינו – תשמשי, לישן
24 "לירבעה" ויית – בירדת בפנה, שקוין לך
25 כמו (וישערה ל) "ברחת ובמודה", בחיוב –

26 קלידר בעלע. ותוהי – חסר א, לשון "מורה".
27 ואצוני – לשת תנחת בת מבנותי. ויריבתי –
28 מן הבורה. ואחר כך וירחוני. וביעיותיהם – שנת
29 תשמשי, הוא – קודשש ברוך הוא סיעתה,
30 שנתה חמורו של יעקב לאהל לאה, ואותו
31 הליהל של האחרות היה. ולא פירשו – את
32 הדבר מנלו, וריים נקבות – בני לאה. נקבות
33 כדברים – "ואת רינה בתו" משהו קר דרשה
34 איש מורה תחלה – וילדת נקבה.

35 שמשחן
36 אביו ואמו מניח לפניהם. אמר רב פפא: היינו דאמרי איניש "פוין מלחא, ושדי בשרא לכלבא". דרש רב חיננא בר פפא: מאי דכתיב
37 "עשה גרלות עד אין חקר ונפלאות עד אין מספר" – בא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא, מדת בשר ודם. מדת בשר ודם –
38 נתן חפץ בחמת צרורה ופיה למעלה. ספק משתמה, ספק אין משתמר. ואילו הקדוש ברוך הוא – צר העובר במעי אשה פתוהה,
39 ופיה למטה, ומשחמר. דבר אחר: אדם נתן חפציו לבן מאונים – כל זמן שמכבדו, וירד למטה. ואילו הקדוש ברוך הוא – כל זמן
40 שמכבדו תולד, עולה למעלה. דרש רבי יוסי הגלילי: מאי דכתיב "אודך (ה)" על פי נוראות נפולתי נפלאים מעשיו ונפשי ידעת
41 מאד? – בא וראה, שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם. מדת בשר ודם – אדם נתן ורעונים פערונה, כל אחת ואחת
42 עולה במינו. ואילו הקדוש ברוך הוא – צר העובר במעי אשה, וכולם עולין למין אחד. דבר אחר: צבע נתן ספנין לזורה – כולן עולין
43 לצבע אחד. ואילו הקדוש ברוך הוא, צר העובר במעי אשה – כל אחת ואחת עולה למינו. דרש רב יוסי: מאי דכתיב "אודך ה' פי
44 אנפתי כי ישב אפי ותחבמני", כמה כתיב מדבר? – משני בני אדם שצארו לסחורה, ישב לו קוץ לאחד מהן. והתחיל מתורר ומצרה.
45 לבימי שמע שמתכבד ספינתו של חברו בים, התחיל מודה ומשבח. לך נאמר "ישב אפי ותחבמני". ותינו דאמר רבי אלעזר: מאי
46 דכתיב "עשה נפלאות (גדולות) לבויו. וברוך שם כבודו לעולם?" אפילו בעל הנס אינו מכיר בנפשו. דרש רבי חיננא בר פפא: מאי
47 דכתיב "ארחי ורבעי ורית וכל דרכי הספנתה"? מלמד שלא נוצר אדם מן כל הטפה, אלא מן הפרור שבה. מנא דבי רבי ישמעאל:
48 משל לאדם שזורה בבית הגרנות, נוטל את האוכל ומניח את הפסולת. פדריבי אבהו, דרבי אבהו רמי: פתיב "ותונוי חיל", וכתיב
49 "האל המאורני חיל" – אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, ויריבתי ויחונתי. דרש רבי אבהו: מאי דכתיב "מי מנה עפר
50 יעקב ומספר את רבע ישראל"? – מלמד שהקדוש ברוך הוא איש וישב וסופר את רבעיותיהם של ישראל, מתי תבא טיפה שהצדיק
51 נוצר הימנה. ועל דבר זה נסמית עינו של בלעם דרשע. אמר: מי שהוא מטהר וקדוש, ומשחרו מותרים וקדושים, ציון כדבר הזה?
52 מיך נסמית עינו, דכתיב: "אם הנבר שותם העין". ותינו דאמר רבי יוחנן מאי דכתיב "וישכב עמה בפלילה הוא"? – מלמד שהקדוש
53 ברוך הוא סייע פאותו מעשה, שנאמר: "יששכר חמור גרם" – חמור גרם לו ליששכר. אמר רבי יצחק, אמר רבי אמי: אשה
54 מורעת תחילה – וילדת זכר, איש מורע תחילה – וילדת נקבה. שנאמר: "אשה פי תורע וילדה זכר". תנו רבנן: פראשונה היו
55 אומרים, אשה מורעת תחילה – וילדת זכר, איש מורע תחילה – וילדת נקבה, ולא פירשו כהמני את הדבר. עד שפאך רבי
56 צדוק אפרשין: "אפה בני לאה אשר ילדה לעקב בפני ארם ואת ידעתי בתו" – תלה התורים מנקבות ונקבות פאכרים. ויהיו
57 בני אולם אנשים גבורי חיל דרכי קשת ומרבים בנים ובני בנים – וכי בידו של אדם להרבות בנים ובני בנים? אלא ממוך
58 שמשחן

נדה. פרק שלישי - המפלת התיבה דף לא עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" תוספות

1 שמשוהו עצמן - מלהדויע. יבולתי - שיהא עצמו מלהדויע. יבעול וישנה - שמתוך
 2 תאזת בעילה ראשונה, תזא מורעת. ונדי נמי דתוריע אחריה, תקדום הורעתה בבעילה
 3 שנה. בעין - על ידי דם נדה, שהוא סימן לדיוק, כדקיימא לן (תובות יבא כל אשה
 4 שדמה מרובין - בניה מרובין, והוא מביא ליד עין, וקריק רבי יצחק "בעין - שסמך
 5 לעון נדה, שהוא מוחרר לפרוש הימנה. ובתבא
 6 - לשון טבילה וטרה, כדפריש. והכי קאמר:
 7 על ידי דם נדה, שהוא מביא ליד עין,
 8 "חוללת" - שהוא גרם של שבראתה,
 9 וכשתחטאת אמי ממנו חמתני. כי - מנחה,
 10 ודויעו סימן שלום. נקיה - חסרה, כמו נבא
 11 קבא מא.א.א. יצא פלוני נקי מנכסיו. עך דאמרת
 12 מוני - שידעת להתפלל. נקבה - כשתגבוק
 13 ותפרש שברך ואתנה. ונקבה נמי הכי דרשנין,
 14 לפיכך תביא קרבן - שבעות ביטוי חטאת.
 15 מידה היא - ואין כאן קרבן, והיא "נעלם"
 16 כתיב שבעות ביטוי. ובחירה תליא - לפחות
 17 לה בחירה, ויחיד היא חכם שבעותה. אבל קרבן
 18 אינו עקר ומתיר שבעותה. ועוד קרבן שבעה
 19 בני אתווי - כשבה או שעירה, והיא עוף הוא
 20 מתחרט לשבעה - ומתאהה לתשמיש בעלה
 21 כדי שתחזור ותתעבר וכו'. מפני מה מילה
 22 לשמונה - ולא לשבעה? שלא יהיו הכל שפוחין
 23 שאוכלין ושותקין כסעודה, ואביו ואמו
 24 עצביים, שאסורין בתשמיש. נדה שבעה - לאו
 25 ביולדת קאי. מפני שאדם רגיל באשתו - כל
 26 שעה שרצוה. קין בה - מאוסה עליו. אמרה
 27 תורה: כל שעה שתראה - תהא טמאה שבעה
 28 כדי שלא יהא רגיל בה, ותחבת עליו. מחור על
 29 האשה - אדם פנוי מבקש ומחור, עד שנושא.

שמשוהו עצמן בפסוק, כדי שזויעו וזויתוהו תחלה,
 שיהו בנייהם זכרים - מעלה עליהן הקתוב פאילו
 הם מרבים פנים וכו' בנייהם. והיינו דאמר רב קמינא:
 יבולתי לעשות כל בני זכרים. אמר רבא: הויצוה
 לעשות כל בניו זכרים - יבעול וישנה. ואמר רבי
 יצחק, אמר רבי אמי: אין אשה מתעברת אלא סמוך
 לוסתה, שנאמר: "הן בעוון חוללת". ורבי יוחנן אמר:
 סמוך למבילה, שנאמר: "ובחטא ויחמתני אמי". מאי
 ושבעות דהיא "חטא" לישנא דרבינו רחמי? א - דכתיב:
 "ותפא את הבריה", ויתרגמינן: וידבי ות ביה. ואי
 בעית אימא מהבא "תחפאני באזוב ואמרה". ואמר
 רבי יצחק אמר רבי אמי: פון שפא זכר בעולם -
 בא שלום בעולם, שנאמר "שלאו כר מושל ארץ",
 "זכר" - זה פרו. ואמר רבי יצחק דבי רבי אמי:
 בא זכר בעולם - בא פכרו בידו. "זכר" - זה פרו,
 דכתיב: "ויכרה להם פרה גדולה". נקבה - אין עמה
 כלום, "ונקבה" - נקיה בפה. עד דאמרה "מוזני" -
 לא יתבי לה, דכתיב: "נקבה שכרד עלי ואתנה".
 שלאו תלמדויה את רבי שמעון בן יוחי: מפני מה
 אמרה תורה יולדת מביאה קרבן? אמר להן: בשעה

הדרן עלך המפלת

30 פניו לפפה - בשעת שמישו. והו ספקים שנביא - מסתכל בארמה, שנזר ממנה.
 31 והיא מסתכלת בו, שנצרה הימנו. מקבל פיוס - נוח לרעות. זה מפקום שנביא -
 32 ארמה, עפר חיחה, נוח ליכטל. אבל בשר ועצמות - קשיק. עצם - כשמכין בו, קולו
 33 נשמע. אבל קרקע כשמכין בו, אין קולו נשמע.

מפנה בנות בותים נדות מעריסות -
 מקטנותן, ובגמרא מפרש טעמא.
 תחתון בעליון - מפרש בגמרא. והן יושבות על
 כל דם ודם - כלומר, להכי הו בעלי נדות,
 משום דכל דם שראות, בין ארום בין ירוק,
 יושבת עליו ימי נדות. וזו תקלה היא להם,
 ששה רואה דם ירוק היום - מתחלת למנות
 אשה והוא אם תראה באותם ימי נדות דם
 ארום - אינה מונה גללא מיום ראיה ראשונה,
 ואותו דם ירוק - טהור היה. ומראה שניה
 היא צריכה למנות. אין תיבין עליה - הלושב
 או מתכסה באותן בגדים ונכנס למקדש -
 פטור מקרבן, אם אם נעו אותן בגדים של
 משכב בתרומה - תולק, ולא ידעין אי נדה
 היא אי לא. והא דאמר דמסנאטא ממנאו -
 נידה דרבנן היא. גמרא אפילו דידן נמי -
 אי חזיא בעריסתן - טמאה, דהניא לקמן
 (לכא) בת יום אחד לנדא מנין? תלמוד לומר
 "אשה". דאימא מיעוטא דחזיון - כקטנותן.
 חיישין לפיעוטא - ומטמאין כולושו
 מעריסותן, משום דדילמא חזיא.

שפורעת לילד - קופצת ונשבעת שלא תונק לבעלה. לפיכך אמרה תורה: תביא קרבן.
 ותכרטה תליא מילתא! ועוד, קרבן שבעה בני איתווי. ומפני מה אמרה תורה זכר לשבעה ונקבה לארבעה עשר? זכר, שהכל
 שמונים בו - מתחרטת לשבעה. נקבה, שהכל עצבים בה - מתחרטת לארבעה עשר. ומפני מה אמרה תורה מילה לשמונה?
 שלא יהו פולס שמונים ואביו ואמו עצבים. תנא, היה רבי מאיר אומר: מפני מה אמרה תורה נדה לשבעה? מפני שרגיל בה וקין
 בה. אמרה תורה: תהא ממואה שבעה ימים, כדי שתהא תביבה על בעלה משעת כניסתה לחופה. שלאו תלמדויה את רבי דוסתאי
 דרבי ינאי: מפני מה איש מחור על אשה, ואין אשה מחורת על איש? משל לאדם שאבד לו אבירה, מי מחור על מי? בעל
 אבירה מחור על אבירתו. ומפני מה איש פנוי למטה, ואשה פניה למעלה כלפי האיש? זה מפקום שנבאר וזו מפקום שנבראת.
 ומפני מה האיש מקבל פיוס, ואין אשה מקבלת פיוס? זה מפקום שנבאר וזו מפקום שנבראת. מפני מה אשה קולה ערב, ואין
 איש קולו ערב? זה מפקום שנבאר וזו מפקום שנבראת. שנאמר "כי קולך ערב ומראך נאה".

הדרן עלך המפלת התיבה

30 בנות בותים נדות מעריסותן. והבותים מטמאים משכב תחתון בעליון, מפני שהן בועלי נדות, והן יושבות על כל
 31 דם ודם. ואין תיבין עליהן על ביאת מקדש, ואין שורפין עליהם את החירופה, מפני שמוקמתן ספק. גמרא
 32 היכי דמי, אי דקא חזיון - אפילו דידן נמי, ואי דלא חזיון - דידהו נמי לא! אמר רבא בריה דרב אחא בר רב
 33 הווא אמר רב ששת: הכא במאי עסקינן בסתמא, דכיון דאימא מיעוטא דחזיון - חיישינן. ומאן תנא דחייש למיעוטא
 רבי

חסדים הם בטבע הקרירות ולכן ההשפעה מהם היא בהבלה. הגבורות שהם בחמימות, ההשפעה מהם היא באופן של תגבורת, ועד לריבוי בלי גבול.

ממאמר פרשת תולדות ה'תשכ"ח

רבי ינאי מתיר להרוג את הצרעה בשבת. ותני פן חמישה נהרגין בשבת וכוב מצרי וצרעה שפניגוה. ועקרב שפיהדיות ונחש שבאריץ ישראל. וכלב שומה שבכל מקום. מעשה שנפל נחש בשבת ועמד נפתי אחד ונהרגו. אמר רבי פנע בו פיצא בו. ולא מן הדברים הנהרגין בשבת איינו. פתר לה בבאין להזיק. תני: רבי יעקב אומר הרואה נחש ועקרב בתוך ארבע אמות ראוי היה שימות בהם אלא שרממים של מקום מרבין. אמר רבן שמעון במה דברים אמורים בזמן שלא הרגו. אבל אם הרגו לא נראו לו אלא שיהרגם. והרממים אומרים בין כך ובין כך לא נראו לו אלא בזכות. פתיב (תהלים מט) **שמעו זאת כל העמים האזינו כל יושבי חלד רבי אחא אמר רבי אבהו ורבנן ח"א למה הוא מושל כל באי העולם בחלדה.** אלא לפי שכל מה שיש ביבשה יש בים הרבה מינים בים מה שאין ביבשה ואין חלדה בים. והורגה אמר למה הוא מושל כל באי העולם בחלדה אלא מה החלדה הזאת גוררת ומנחת ואינה יודעת למי היא מנחת כך הן כל באי העולם גוררין ומניחין גוררין ומניחין ואינן יודעין למי הן מניחין. (סג) **יצבר ולא ידע מי אוספם:**

היה ועוף שפרשותו הצדן פטור והחובל בהן חייב. לא אמרו אלא שפרשות אדם. הא אם אינן פרשות אדם חייב. אמר רבי יוסה הדיא אמרה שור שמרד הצדו בשבת חייב. רבנן דקיסרין בשם רב אבדן עור עוף מתיר לכתב עליו מזוזה:

פרק יד הלכה ב מתני' אין עושין הילמי בשבת אבל עושה הוא מי מלח ומובל בהן פתו ונותן הוא לתוך התבשיל אמר רבי יוסי והלא היא הילמי בין מרבה בין מועטת ואלו הן מי מלח המותרין נותן שמן בתחלה לתוך הפנים או לתוך הפלה:

פרק יד הלכה ב גמרא מה בין הילמי ומה בין מלת. הילמי צריכה אימן. מי מלח אין צריכה אימן. רב הונא אמר כל שנותנין לתוכה מלח והיא נשרית זו היא מי מלת. ושאינה נשרית זו היא הילמי. אמר רבי אבהו כל שנותנים לתוכה ביצה והיא שוקעת זו היא מי מלת. ושאינה שוקעת זו היא הילמי. עושין יינמלין בשבת. ק' יסא בשם ר"י יין דבש ופולפלין. רק יסא בשם ר"י מתיר לערב ואסור לשחוק. רבי יוסי בשם ר"י את שהוא משום תערובות מתיר. משום שחיקה אסור. והכא לא משום תערובת אנו קיימין. רבי יהודה בן מיטם רבי יהודה בן פזי שמעון בר בא בשם רבי יוחנן שגויא היא הכא שהיא

[דף ע"ה ע"א]

גמר מלאכה. רבי אבהו בשם רבי יוחנן מתיר לשפר ואסור לקבץ. רבי אבהו בשם רבי יוחנן שום ששחקו אם היה מהסר שחיקה אסור. ואם לערב את שומנן מתיר. תמן תנינן השום והבכר והמלילות שריסקן מבעוד יום שהיה רבי ישמעאל אומר וגמר משתחשה. רבי עקיבה אומר לא יגמר. רבי יעקב בר אחא ר"ש בר אבא בשם רבי חנינא לא נחלקו אלא בחלין הכהנים נהגו בתרומה כרבי וישמעאל: פרק יד הלכה ג מתני' אין אוכלין אוזב וכן בשבת לפי שאינו מאכל פריאים אבל אוכל הוא את יעזר

ושותה אבוברועה כל האוכלין אוכל אדם לרפואה וכל המשקים הוא שותה היון ממי דקרין וכוס העיקרין מפני שהן לירוקה אבל שותה הוא מי דקרין לצמא וסוף שמן עיקרין שלא לרפואה:

פרק יד הלכה ג גמרא חד בר נש שאל לר"ש בר פרנסא מהו משתי קורטמין בשובתא. אמר ליה אם לתענוג מתר. אם לרפואה אסור. ולא מן השפה ולפנים הוא. פתר לה בלבד דכר שהוא של סבנה:

אבל אוכל הוא את יעזר. פולטרכוין: ושותה אבוברועה. כשמע. רבי בא שאל לרב ורמיה מה ניתני דקרין דקליו. אמר ליה דקרין שהן דוקרין את המרה. אמר רבי יונה לא מסתברא לא דקליו שהן יוצאין מבין שני דקליו. שמעון בר בא בשם רבי חנינה זה שהוא לוחש נותן שמן על גבי ראשו ולוחש בלבד שלא יתן לא ביד ולא בקלי. רבי יעקב בר אידי רבי יוחנן בשם רבי יצאי נותן בין ביד בין בקלי. מה ביניהון מאיסה. מאן דאמר נותן בין ביד בין בקלי מאוס הוא. מאן דאמר נותן שמן על גבי ראשו אינו מאוס. אמר רבי יונה מעשר שני ביניהון מאן דאמר נותן בין ביד בין בקלי

[דף ע"ה ע"ב]

מעשר שני אסור. מאן דאמר נותן שמן על גבי ראשו ולוחש מעשר שני מתר. אמר רבי יוסה וכי כל שמתר בשבת מתר במעשר שני וכל שאסור בשבת אסור במעשר שני. והא תני: מדיקה היא אשה עצמה ובנה ביין מפני הנזעה בתרומה אסור. היא תרומה היא מעשר שני. מהיא דדון בלבד שלא יעשה בשבת בדרך שהוא עושה בחול. לוחשין לעין ולמעיים ולנחשים ולעקרבים ומעבירין על העין בשבת. מעשה בי ר"ע שאהזתו העין והעבירו עליו כלים בשבת. רב ורבי הניא רבה תריהון אמרין תשעים ותשעה מתים בעין ואחד בידי שמים. רבי חנינה ושמואל תריהון אמרין צ"ט מתים בצנינה ואחד בידי שמים. רב אמר פדעתיה ורבי חנינה אמר פדעתיה. רב ע"י דהוה שרי תפון דעינא בישא שכיחא תפון הוה אמר צ"ט מתים בעינה ואחד בידי שמים. רבי חנינא על דהוה שרי בצפרין דצינתה תפון הוה אמר תשעים ותשעה מתים בצנינה ואחד בידי שמים. רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן תשעים ותשעה מתים בשרב ואחד בידי שמים. ורבנן אמרי תשעים ותשעה מתים בפשיעה ואחד בידי שמים. רבי חנינא יעקב מעפרתים בשם רבי (דברים 1) והסיר ה' ממוך כל חלי זו שרפה. רבי חנינה ותני לה בשם רבי אלעזר בן יעקב והסיר ה' ממוך כל חלי זו רעיון דאמר רבי אלעזר (דברים 10) ונתן עול ברזל על צוארף זה רעיון. אמר רבי אבון והסיר ה' ממוך כל חלי זה יצר הרע שראשו מתוק וסופו מר. רבי מנחומא בשם רבי אלעזר רבי מנחומא בשם רב והסיר ה' ממוך כל חלי זה המרה. דאמר רבי אלעזר תשעים ותשעה מתים במרה ואחד בידי שמים. רוחצין בים הגדול ובמי טבריא אע"פ שהוא מתפון לרפואה אבל לא במי משרה ולא במי סדום אימתי בזמן שהוא מתפון לרפואה. הא להעלות משמאה לטהרה מתר. אמר רבי שמואל אחוי דרבי ברכיה בלבד שלא ישקה. תני: סבין אליניתין לחולה בשבת אימתי בזמן מערב שבת אבל אם לא טרפו מערב שבת אסור. אמר רבי שמואל בן אלעזר מתיר היה ר"מ לטרוף יין ולשמן ולסוד לחולה בשבת. וכבר

הלה וביקשנו לעשות לו בן ולא הניח לנו. אמרנו לו רבי מכיל את דבריה בחייה. אמר להן אע"פ שהייתי אומר בן לא מלאני לפי מימי לעבור על דברי חברי:

פרק יד הלכה ד מתני' החושש בשניו לא יגמע בהן המין אכל מטבל הוא פדרפו ואם נתרפא נתרפא החושש במתניו לא יסוד יין וחומץ אכל סוד הוא את השמן ולא שמן וורד בני מלכים סבין על גבי מפותיהם שמן וורד שכן דרד בני מלכים לסוד בחול רבי שמעון אומר כל ישראל בני מלכים:

[דף ע"ו ע"א]

פרק יד הלכה ד גמרא בתיב (משלי) **בחמץ לשינים וכעשן לעינים**. ואת אמר הכין. אמר רבי שמעון בר בא בחומצן של פרות היא מתניתין. אמר רבי אלעזר בר יוסה ואפילו תימר במתניתין טב לכישתא וביש לטבתא. תני: לא יהא מגמא המין ופולט. אכל מגמא הוא המין ובלע. מתניתא אמרה שאסור לגמות ולבלע. דתנינן החושש שניו לא יגמע בהן המין. מה היא כדון או פרפי או פדברי הכל. במגמא המין של תרומה אחר מיבולו. רבי אבהו בשם רבי יוחנן הכוסם הפי תרומה לוקה. רבי אבהו בשם רבי יוחנן המגמא המין של תרומה לוקה. המגמא המין של תרומה משלם את הקרן ואינו משלם את החמש. הכוסם חטים של תרומה משלם את הקרן ואינו משלם את החמש. רבי אומר אמר אני שהוא משלם קרן וחמש. רבי ירמיה בשם רבי אימי מודין חכמים לרבי במגמא המין של תרומה אחר מיבולו שהוא משלם קרן וחמש. שהחמין מיישב את הנפול. חברייא בשם רבי בא בר זבדא כל שהוא מן השפה ולפנים מרפין אותו בשבת. התיב רבי זעירא והתני החושש שניו לא יגמא בהן המין. ולא מן השפה ולפנים הוא לא אומר בן אלא רבי זעירא בשם רבי בא בר זבדא כל שהוא מן החלל ולפנים מרפין אותו. רבי זעירא רבי בא בר זוטרא רבי הנינא בשם רבי מעלין עצם של ראש בשבת. רבי הויה בר מריה רבי יונה רבי זעירא רבא בר זוטרא רבי הנינא בשם רבי מעלין בנות אוננים בשבת. תמן אמרין בשם רבי יוחנן עין שמרדה מרפין אותה בשבת. רבי אבהו בשם רבי יוחנן גבות ידים וגבות רגלים סבנה. אמר רבי אבון לוקמין לו עוקין עקרב בשבת. רב אמר ההן המרא לפר מן עינא שרי. לנו מן עינא אסור. שמואל אמר ההן רוק תפל אסור לתן על גבי העין בשבת. מינא את שמע לחזייתה. רבנן דמיסרין אמרין תדא אורדענה סבנה. רבי חזקיה עכביה בשם רבנן דמיסרין תדא עכשמוניתא סבנה. אמר רבי שמואל בר רב יצחק תדא גומרתא סבנה. אמר רבי ירמיה נתנין עליה המין בפסח. ההן בלעה שרי מיפקתיה בשובתא. אמר רבי יוסה מתניתין אמרה בן. מהו של יד לפול בה את תקוין. דלא בן מה בין קוץ ומה בין בלע. וההן דעיינא שאלון לרבי ירמיה אמר לון הא רבי בא קומיכו. שאלון ליה ושרא. אמר לון אוף אנא שרי. רבי אבהו בשם רבי יוחנן ההן ציפודנה סבנה. רבי יוחנן

[דף ע"ו ע"ב]

ממתיה בן וזה מיתסי קומי פרתיה דדמיטינים דטיבריא. בערובתא בפתי רומשא מליק לגבה. אמר

לֵה מִיִּצְרוֹ אָנָּה כְּלוּם לְמַחֵר. אֲמָרָה לִיה לֹא וְאִין צָרְכָת סַב גְּלַעִינָן דְּתַמְרָא בְּפִלְגֵיהֶן וְיִקְדוּ. וְאִית דְּאֲמַרִין דְּנִקְלָבָם עוֹדוּ דְּסַעְרִין וְצוּאָה דְּמִיִּינוּק וְיִבִישָׁא שְׁחוּק וּמְפוּל וְלֹא תִימָא קוּמִי בַר נִשׁ. לְמַחֵר עָאל וּדְרָשָׁה בְּצִיבּוּרָא. אִית דְּאֲמַרִין דְּתִנְקַת נִפְשָׁה. וְאִית דְּאֲמַרִין דְּאִיתְגִּיירַת. אֶתְ שְׁמַע מִינָה תְּלַת. אֶת שְׁמַע מִינָה הֵחַן צִיפְדוּנָה סַבְנָה. וְאֶת שְׁמַע מִינָה דְּכָל שְׁהוּא מִן הַשְּׁפָה וְלִפְנֵים מִרְפִּין אוֹתוּ. וְאֶת שְׁמַע מִינָה הֵהוּא דְּאֲמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹהֲנָן אִם הָיָה רֹפֵא נְאֻמָּן מִתַּר. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי הָוָה לִיה קִילוּם הוֹרִין לִיה.

רַבִּי הֲנִינְיָא וְרַבִּי יוֹנָתָן מִשְׁחוּק תַּחְלוּסִין בְּשׁוּבְתָא וּמִיתָן גּוּ חֲמָרָא עֵתִיקָא וְיִשְׁתִּי וְלֹא יִסְבֵּן. בַּר בְּרַיָּה הָוָה לִיה בְּלַע. אֶתָּא חַד בַּר נִשׁ וְלַחֵשׁ לִיה וְאִינְשָׁם. כִּד נִפִּיק אֲמַר לִיה מִזָּן לְחֻשְׁתָּה לִיה. אֲמַר לִיה מִילָה פִּלְן. אֲמַר לִיה נֹחַ הָוָה לִיה אֵילוּ הָוָה מִיִּית וְלֹא בָן. וְהוֹת לִיה בֶּן (קִמְלַת) **בְּשִׁנְיָה שְׁוִיצָא מִלְּפָנֵי הַשְּׁלִיט.** רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹנָתָן בְּכָל מִתְרַפִּין חוּץ מִעַבְוִ"ם וְגִלְוֵי עֲרִוּת וּשְׁפִיכוּת דְּמִים. רַבִּי פִינְחָס בְּעֵי עַד כְּדוֹן כְּשִׁאֲמַרו לֹא הִבִּיא לִי עֲצִים מִעַבְוִ"ם וְהִבִּיא לֹא. הִבִּיא לִי עֲלִים סַתָּם וְהִבִּיא לֹא מִעַבְוִ"ם. נִשְׁמַעִינָה מִן הֲדָא. רַבִּי יוֹנָה הָוָה לִיה צְמַרְמוּרִין אִיתָן לִיה מִן זְכוּוְתָה דְּדוּרֵי וְשִׁתָּה. רַבִּי אֲחָא אִיתָן לִיה וְלֹא שִׁתָּה. אֲמַר רַבִּי מְנָא אֵילוּ יַדַּע רַבִּי יוֹנָה מִנֵּן הָוָה לֹא אֶשְׁתָּה. אֲמַר רַבִּי חוּנָה מִתְנִיתָא אֲמָרָה בֶּן שְׁאִין מִתְרַפִּין מִגְּלוֹי עֲרִוּת. וְתַנִּי בֶּן לְפִיכָד הֲתַר מְכַלְל שֶׁבֶת וְלֹא הֲתַר מְכַלְל נַעֲרָה מְאוּרְסָה. הֲתַר מְכַלְל שֶׁבֶת וְלֹא לְהִתְרַפּוּת. וְדְכוּוְתָה לֹא הֲתַר מְכַלְל נַעֲרָה מְאוּרְסָה אִפִּילוּ לְהִתְרַפּוּת. לֹא סוּף דְּבַר בְּשִׁאֲמַר לֹא הִבָּא לִי אִשְׁתַּי אִישׁ אֶלָּא אִפִּילוּ לְשִׁמוּעַ אֶת קוֹלָהּ. כְּהָדָא חַד בַּר נִשׁ רַחֵם אִיתָא בְּיוֹמֵי דְּרַבִּי אֶלְעָזָר וְסַבְנָן. אֶתָּן שְׁאֲלוֹן לִיה מַהוּ תִיעֵבִיד קוּמוּי וִיחִי. אֲמַר יְמִית וְלֹא בָן. מַהוּ יִשְׁמַע קִלְיָה וְלֹא יְמוּת. אֲמַר יְמִית וְלֹא בָן. מַה הוֹת. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי וְרַבִּי יַצְחָק בַּר נַחֲמָן. חַד אֲמַר אִשְׁתַּי אִישׁ וְהוֹרְנָה אֲמַר פְּנִינָה. מִזָּן דְּאֲמַר אִשְׁתַּי אִישׁ נִיחָא. וּמִזָּן דְּאֲמַר פְּנִינָה וְהָא בַר כִּיחָא נִגְרָא רַחֵם אִיתָא בְּיוֹמוּי דְּרַבִּי אֶלְעָזָר וְיִשְׂרָאֵל לִיה. בָּאן בְּפִנְיָה וְכָאן בְּאִשְׁתַּי אִישׁ. וְאִפִּילוּ תִימַר בָּאן וְכָאן בְּפִנְיָה. תַּפְתֵּר שְׁנַתָּן עֵינֵי בַה עַד שְׁהִיא אִשְׁתַּי אִישׁ.

[דף ע"ו ע"א]

וְאִית דְּבַעֵי מִימַר אִיתָא רַבָּה הוֹת וְלֹא מִנְסַבָּא. וְכָל מַה דְּהוּא מְעַבְד בְּאִסּוּר הָוָה מְעַבְד. בְּגִין בֶּן אֲסַר לִיה. אֲמַר רַבִּי הֲנִינְיָא מִתְנִיתִין אֲמָרָה בֶּן שְׁאִין מִתְרַפִּין מִשְׁפִּיכוּת דְּמִים דְּתִנְיָנָן תַּמּוֹן יִצָּא רַבּוּ אִין נֹגְעִין בּוּ. שְׁאִין דוּחִין נְפֶשׁ מִפְּנֵי נִפְשׁ. לֹא סוּף דְּבַר בְּשִׁאֲמַר לֹא הֲרוּג אֶת פְּלוּנִי. אֶלָּא אִפִּילוּ חָמַס אֶת פְּלוּנִי. תְּנִי עֲכוּ"ם בְּיִשְׂרָאֵל אֲסוּר. וְיִשְׂרָאֵל בְּעַבְוִ"ם מִתַּר. רַב חֲסֵדָא בְּעֵי מַה לְהַצִּיל נַפְשׁוּ שֶׁל גְּדוּל בְּנַפְשׁוּ שֶׁל קָמֹן. הֲתִיב רַבִּי יְרֵמְיָה וְלֹא מִתְנִיתִין הוּא יִצָּא רַבּוּ אִין נֹגְעִין בּוּ שְׁאִין דוּחִין נְפֶשׁ מִפְּנֵי נִפְשׁ. רַבִּי יוֹסֵה בִּי רַבִּי בּוֹן בְּשֵׁם רַב חֲסֵדָא שְׁנִיָּיא הוּא תַּמּוֹן שְׁאִין אֶת יוֹדַע מִי הוֹרַג אֶת מִי. מְעַשָּׂה בַר בִּי אֶלְעָזָר בֶּן דְּמָה שְׁנַשְׁכוּ נַחֵשׁ וְכָא יַעֲקֹב אִישׁ כְּפַר סְמָא לְרַפּוּתוֹ וְלֹא הֲנִי לֹא רַבִּי יִשְׁמַעְיָאל. אֲמַר לֹא אֲנִי מְכִיבָא רַאִיָּה שְׁיִרְפָּאֲנוּ לֹא הַקְּפִיָּק לְהִבִּיא רַאִיָּה עַד שְׁמַת בֶּן דְּמָה. אֲמַר לֹא רַבִּי יִשְׁמַעְיָאל אֲשֶׁרִיד

בן דמה שיצאת בשלום מן העולם ולא פּרצתה גְדירן של חכמים. דכתיב (קהלת י') **ופורץ גדר ישכנו נחש**. ולא נחש נשכו. אלא שלא ישכנו נחש לעתיד לבא. ומה תוה ליה מימר (ויקרא יח) **אשר יעשה אותם האדם וחי בהם**. רבי בא בר זבדא בשם רב הלכה פּר"ש דלא בן מי נתן שמן ונרד לגני ולא קד. אמר רבי זעירה לרבי יוסי חכם רבי לבר פּדיה דאת אמר שמועטא מן שמייה. אמר ליה רבי יוחנן אמרין משמו אמר רבי זעירה לרבי בא בר זבדא חכם רבי לרב דאת אמר שמועטא מן שמייה. אמר ליה רב אדא בר אבהו אמרין משמו:

מפכת שבת פּרק טו

פּרק טו הלכה א מתני' אלו קשרים שחיבין עליהן קשר הגמלין וקשר הפּפנים פּשם שהיא חיב על קשרן פּה הוא חיב על התירן רבי מאיר אומר כל קשר שהוא יכול להתירו בידו אחת אין חיבין עליו: פּרק טו הלכה א גמרא מה קשירה היתה במושכן. שהיו קושרין את המיתרים. ולא לשעה היתה. אמר רבי יוסה מפיון שהיו נוסעין וחונין על פי הדבור כמי שהיא לעולם. אמר רבי יוסי בי רבי בון

[דף ע"ז ע"ב]

מפיון שהבטיחו המקום שהוא מכניסן לארץ כמי שהיא לשעה. אמר רבי פינחס מתפרי יריעות למדו נפסק הנה קושרו. חזר ונפסק לעשותן קשרים קשרים אי אפּשר אלא חוזר ומתיר את הראשון. אמר רבי חזקיה הנה חייטא אומנא מבלע תרין רישיה. והיידא אמר דא דאמר רבי יוסי בן חנינא מאורגני יריעות למדו. מה מעמא (שמות כז) **אורך היריעה האחת** כדי שתהא פולח אחת. נפסק הנה קושרו מפיון שהיה מניע לאריג הנה שרי לה ומעיל לה. רבי תנחומא בשם רב חזנה אפילו ערב שבה לא היה בו לא קשר ולא תמימת. תני: רבי הושעיא הותל של תמרים ופטיליא של תמרים קורע ומתיר ובלבד שלא יקשר:

פּרק טו הלכה ב מתני' ויש לה קשרים שאין חיבין עליהן פּקשר הגמלין וכן קשר הפּפנים קושרת אשה מפּתחי חלוק וחוטי סבכה של פּסיקיא ורצועה מנגעל וסנדל ונודות יין ושמן וקדרה של בשר רבי אליעזר בן יעקב אומר קושרין לפני בהמה בשביל שלא תצא קושרין דלי בפּסיקיא אבל לא בבחל ורבי יהודה מתיר, כלל אמר רבי יהודה כל קשר שאינו של קיימא אין חיבין עליו:

פּרק טו הלכה ב גמרא אמר רבי חזקיה במפּתח אימרא שהוא מדביקו לחלוק. אמר רבי יוסה במפּתח חלוק שהוא עשוי כמין שני דפין. נשמתו רצועות מנגעל וסנדל ונודות יין ושמן וקדרה של בשר רבי יוחנן שנישמת אית תני תני: מותר להחזיר ואית תני תני: אסור להחזיר. הוון בעי מימר מאן דאמר מותר בשניש בן נקב אחד. מאן דאמר אסור בשניש בה ב' נקבים. אמר רבי יוסה בי רבי בון בין זה ובין זה כמאן דאמר בשניש בו שני נקבים. מהו כדון מאן דאמר מותר בּרפין. מאן דאמר אסור באפּיצים. מה חולקין על רבי אליעזר בן יעקב. מן מה דתני מודין חכמים לרבי מאיר בהותמו שבפּרקע שפּפנקפין בו ומפּקיעין ומתירין והותכין בשבת. ומפּפנקין

[דף ע"ח ע"א]

אבל לא מפקיעין ולא מתירין ולא הותכין בכלים. בשבת מתיר ואין צריך לומר ביום טוב. הדין אמרה אין הולקין על רבי אליעזר בן יעקב. אמר רבי בא בהביל שהול הוא מתניתין הכל שהיא משוהיל: בפסיקיא אבל לא בהלב רבי יהודה מתיר. הא רבנן לא. אלא בגין דתנינן קדמייתא בשם רבי יהודה תנינן אף הדין אמר רבי יהודה: כל קשר שאינו של קיימא אין חייבים עליו. רבי שמואל בשם רבי זעירא ביני מתניתא כל קשר שאינו של קיימא והוא לשעה אין חייבין עליו: פרק טו הלכה ג מתני' מקפלין את הפלים אפילו ארבעה וחמישה פעמים ומציעין את המפות מלילי שבת לשבת אבל לא משבת למוצאי שבת רבי ישמעאל אומר מקפלין את הפלים ומציעין את המפות מיום הכפורים לשבת חלבי שבת קרבין ליום הכפורים. רבי עקיבה אומר לא של שבת קרבין ליום הכפורים ולא של יום הכפורים קרבין לשבת:

פרק טו הלכה ג גמרא דבית רבי ינאי אמרי קפול בשנים אסור. רבי חגי בשם רבי שמואל בר נחמן אין מקפלין בשבת בשנים. וההן דמקפל על סיפסלה כמאן דאינון תרין. רבי חגי בשם רבי שמואל בר נחמן לא נתנו שבתות וימים טובים אלא לאכילה ולשתיה. על ידי שהפה זה מסריח התיירו לו לעסק בהן בדברי תורה. רבי ברכיה בשם רבי חייא בר בא לא נתנו שבתות וימים טובים אלא לעסק בהן בדברי תורה. מתניתין מסיעה בין לדין בין לדין. ביצד הוא עושה או יושב ואוכל או יושב ועוסק בדברי תורה. כתוב אחד אומר **שבת הוא לה'** ^(תקרא כג) וכתוב אחד אומר **שבת לה'** ^(דברים טו) **עצרת לה'** **אלהיה'**. הא ביצד הן חלק לתלמוד תורה. וחלק לאכול ולשתות. אמר רבי אבהו **שבת לה'** שבות כה'. מה תקב"ה שבת מוצאמר. אף את שבות מוצאמר. מעשה בחסיד אחד שניצא לטיול בכרמו בשבת וראה שם פריצה אחת והשב לגדרו במוצאי שבת אמר הואיל והשכתי לגדרה איני גודרה עולמית. מה פעל לו תקב"ה זמן לו

[דף ע"ח ע"ב]

סכה אחת של נצפה ועלת לתוכה וגדרתא ממונה היה נזון וממונה היה מתפרנס כל ימיו. אמר רבי חנינא מדוחק התיירו לשאול שלום בשבת. אמר רבי חייא בר בא רשב"י כד הוה חמי לאיפיה משתעויה סגין הוה אמר לה אימא שובתא היא. תני: אסור לתבע צרכיו בשבת. רבי זעירא שאל רבי חייא בר בא מהו מימר רענו פרנסנו. אמר ליה טופוס ברכות קד הן. תני: מדיחין כוסות וקערות ותמהוין מלילי שבת לשחרית משחרית לחצות ומחצות למנחה. מן המנחה ולמעלה אסור. ובכוסות מתיר שאין קבע לשתיה. רבי ירמיה רבי זעירא בשם רב חייא בר אשי אשה פיקחת מדיחה כוס פאן קערה פאן תמחוי פאן נמצאת מרבעת ביתה בשבת. רבי זעירא בשם רב חסדא יום הכפורים שחל להיות בשבת אין תוקעין. לאחר שבת אין מבדילין. מה כרבי עקיבה. ברם כרבי ישמעאל מבדיל. שכן חלבי שבת קרבין ביום הכפורים. אמר רבי זעירא קומי רבי מנא אפילו כרבי ישמעאל לא יבדיל.

כלום הוא מבדיל אלא להתיר לו דבר שהוא אסור לו. אילו הקטיר חלבי שבת בשבת שמו אינו מתר. אמר רבי שמואל אחי דרבי ברביה ויבדיל שךך הוא מתיר להדיח כבשים ושלקות. אמר רבי יוסה כלום הוא מתר להדיח כבשים ושלקות לא מן המנחה ולמעלה. ויבדיל מן המנחה ולמעלה מה נפשך כום אין כאן. גר אין כאן. במה הוא מבדיל. אמר רבי אבון בתפלה:

מפכת שבת פרק מז

פרק מז הלכה א מתני' כל בתבי הקדש מצילין אותן מפני הדלקה בין שקורין בהן ובין שאינן קורין בהן אף על פי שבתובין בכל לשון טעונין גניזה מפני מה אין קורין בהן מפני בטול בית המדרש:

פרק מז הלכה א גמרא מהו בין שקורין בהן בין שאינן קורין בהן. בין שיש בהן טעיות. בין שאינן בהן טעיות.

[דף ע"ט ע"א]

והא תני: ספר שיש בו שתיים שלש טעיות בכל דף ודף מתקנו וקורא בו. ארבע אינו קורא בו. מן מה דתנינן מפני מה אין קורין בהן מפני בטול בית המדרש. הדיא אמרה בין תורה לנביאים. לכתבי הקדש אין מצילין אותן מפני הדלקה. מאן דאמר מטמאין את הדיים מצילין אותן מפני הדלקה. ומאן דאמר אין מטמאין את הדיים אין מצילין אותן מפני הדלקה. התיבון הרי עברי שכתבו תרגום הרי אינו מטמא את הדיים ומצילין אותו מפני הדלקה. מן מה דתנינן אף על פי שכתובין בכל לשון טעונין גניזה. הדיא אמרה שמצילים אותן מפני הדלקה. מתניתא דרבי שמעון דרבי שמעון אמר אין דבר משום שבות שעומד בפניו כתבי הקדש. מה פליגי. תמן מפני ביוזון ברם הכא כל עמא מודי שמצילין אותן מפני הדלקה. למי נצרכה לר' ר' שמעון בן גמליאל. אע"ג דר' ר' שמעון בן גמליאל אמר אף בפסרים לא התירו שכתבו אלא ויונית מודי הוא הכא שמצילין אותן מפני הדלקה. מעשה בר' ר' גמליאל שהיה עומד על הכ"ג בחר תפית והביאו לו ספר איוב כתוב תרגום ואמר ל'כנאי יגזו תחת הנדבך. אע"פ שאמרו אין קורין בכתבי הקדש אלא מן המנחה ולמעלה אבל שונין ודורשין בהן. צדף דבר נוטל ובדק. דלמא רבי ורבי תייר רבא ורבי ישמעאל בי רבי יוסה היו יושבין ופושטין במגלת קינות ערב תשעה באב שחל להיות בשבת מן המנחה ולמעלה. ושירו בה אלף ב"ת אחד. אמרו למה אנו באין וגמרינן אותה. עם בשהיה נפטר לביתו נכשל באצבעו וקרא על גרמיה (תהלים לב) **רבים מכאובים לרשע**. אמר ליה רבי תייר בהובינו מטתך בן דכתיב (אקדה) **רוח אפינו משיח ה' גלבד בשחיתותם**. אמר לו רבי ישמעאל בי רבי יוסי אילו לא היינו עוסקין בעניין כך היה לנו לומר. על אחת כמה וכמה שהיינו עוסקין בעניין. ועלה לביתו ונתן עליה ספוג יבש וקשר עליה גמי מבוהין. אמר רבי ישמעאל בי רבי יוסי ממונו למדנו ג' דברים ספוג אינו מרפא אלא משפור. גמי שהוא מן המוכן. ואין קורין בכתבי הקדש

אֵלָא מִן הַמִּנְהָח וְלִמְעַלָּה. מֵעַתָּה בְּמִקּוֹם שֵׁישׁ בֵּית הַמּוֹדְרֵשׁ אַל יִקְרָאוּ. בְּמִקּוֹם שֵׁאִין בֵּית הַמּוֹדְרֵשׁ יִקְרָאוּ. לֵית לָךְ אֵלָא כַּהֲדָא דְתַנִּי רַבִּי נְהִמְיָה. דְתַנִּי רַק נְהִמְיָה מִפְּנֵי מַה אִין קוֹרִין בְּכַתְבֵי הַקֶּדֶשׁ אֵלָא מִן הַמִּנְהָח וְלִמְעַלָּה מִפְּנֵי שְׁמֵרֵי הַדְּיוּמוֹת שֵׁאִם אֹמֵר אֶת לֹי שְׁהוּא מִתֵּר אַף הוּא אֹמֵר מַה בְּכַד שְׁנַתְעַסֵּק בְּשִׁטְרוֹתֵינוּ. מִתּוֹךְ שֵׁאֵת אֹמֵר לֹי שְׁהוּא אֲסוּר. אַף הוּא אֹמֵר כַּתְבֵי הַקֶּדֶשׁ אֲסוּר שְׁמֵרֵי הַדְּיוּמוֹת לֹא כֹל שִׁפּוֹן. הֲדָא אֲמַרְהָ שְׁהַמְשִׁנָּה קוֹדֶמֶת לְמִקְרָא. וְדָא מִסִּיעָא לְהוּוּא דְתַנִּי ר"ש בְּן יוֹחֵי. דְתַנִּי ר"ש בְּן יוֹחֵי הָעוֹסֵק בְּמִקְרָא מִיְדָה שְׂאִינָה מִיְדָה. הָעוֹסֵק בְּמִשְׁנָה מִיְדָה שְׁנוֹמְלִין מִמֶּנָּה שְׂכָר. הָעוֹסֵק בְּתַלְמוּד אִין לָךְ מִיְדָה גְּדוּלָה מוֹז. לְעוֹלָם הָיוּ רִיץ אַחַר הַמְשִׁנָּה יוֹתֵר מִן הַתַּלְמוּד. אֲמַר רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן הֲדָא דְאֶתְ אֵמֵר עַד שְׁלֹא שָׁקַע בִּי רַבִּי רׁוב מִשְׁנׁוֹת. אֲבָל מִשְׁשִׁיעַ בִּי רַבִּי רׁוב מִשְׁנׁוֹת לְעוֹלָם הָיוּ רִיץ אַחַר הַתַּלְמוּד יוֹתֵר מִן הַמְשִׁנָּה. בְּרַבּוֹת שְׁכַתוּב בְּהֵן עֲנִינּוֹת הַרְבֵּה מִן הַתּוֹרָה אִין מִצִּילִין אוֹתָן מִפְּנֵי הַדְּלָקָה. מִפֵּן אֲמָרוּ כּוֹתְבֵי בְּרַבּוֹת שׁוֹרְפֵי תּוֹרָה.

מַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שֶׁהָיָה כּוֹתֵב בְּרַבּוֹת וְהִלָּךְ רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל לְבוֹדְקוֹן פִּינּוֹן שְׁהַרְגִישׁ בְּקוֹל פְּעֻמּוֹתָיו שֶׁל רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל נָטַל תְּכַרְדֵּי שֶׁל בְּרַבּוֹת וְנָרְקַן לְתוֹךְ סֶפֶל שֶׁל מַיִם, כִּלְשׁוֹן הַזֶּה אֲמַר לֹי גְּדוּל עוֹנֵשׁ הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן. אֲמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי הֲדָא אֲנִידְתָּא כּוֹתְבָהּ אִין לֹי חֶלֶק. הַתְּרַשָּׁה מִתְּחַרְףָּה שְׁנוֹמְעָה אִינוּ מִקְבֵּל שְׂכָר. אֲמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי אֲנָא מִן יוֹמָיו לֹא אִיסְתַּפְּלִית בְּסַפְרָא דְאֲנִידְתָּא אֵלָא חַד וְזִמָּן אִיסְתַּפְּלִית אֲשַׁכְּחִית כְּתוּב בַּהּ מֵאָה וְשִׁבְעִים וְחֲמִשׁ פְּרָשִׁיּוֹת שְׁכַתוּב בַּתּוֹרָה דְּכָר אֲמִירָה צְוִי כִּנְגַד שְׁנוֹתָיו שֶׁל אֲבִינוּ אֲבָרְהָם דְּכַתִּיב (תְּהִלִּים סו) **לְקַחַת מִתְּנוֹת בְּאָדָם.** וְכַתִּיב (יְהוֹשֻׁעַ יד) **הָאָדָם הַגָּדוֹל בְּעֵנָקִים.** מֵאָה וְאַרְבָּעִים וְשִׁבְעָה מִזְמוֹרוֹת שְׁכַתוּב בַּתְּהִלִּים כִּנְגַד שְׁנוֹתָיו שֶׁל אֲבִינוּ יַעֲקֹב. מִלְּמַד שֶׁכֹּל הַקְּלוּסִין שִׁישְׁרָאֵל מִקְלָסִין לְהַקְדוּשׁ ב"ה כִּנְגַד שְׁנוֹתָיו שֶׁל יַעֲקֹב שְׁנַאֲמַר (תְּהִלִּים כג) **וְאֵתָה קְדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל.** מֵאָה וְעֶשְׂרִים וּג' פְּעָמִים שִׁישְׁרָאֵל עוֹנִין הַלְלוּיָהּ. כִּנְגַד שְׁנוֹתָיו שֶׁל אֲהֵרֹן. (תְּהִלִּים קכ) **הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ.** לְאֲהֵרֹן קְדוֹשׁוֹ (תְּהִלִּים קק) **לְאֲהֵרֹן קְדוֹשׁ ה'.** אֲפִילוּ כֹּן אֲנָא מִתְּפַעֵי בְּלִילְיָא. רַבִּי תַּיִיא בַר בָּא תָּמָא חַד סַפֵּר דְּאֲנִידָה אֲמַר אִי מַה כְּתִיב טְבֵאוֹת תִּקְטַע וְיָדָה דְּכַתְבְּתָהּ. אֲמַר לִיָּה חַד אֲבָוִי דְּהִהוּא גִבְרָא כְּתִבָּהּ. אֲמַר לִיָּה כֹּן אֲמַרְתָּ תִּקְטַע וְיָדָה דְּכַתְבְּתָהּ. וְהָיִיתָ לִיָּה כֹּן **כְּשִׁנְגָה שִׁינְצָא מִלְּפָנֵי הַשְּׁלִיט.** הַגִּילּוּנִים וְסַפְרֵי מִינִין. אֵית תַּנִּי: קוֹרָא וְאֲזַבְרוּתִיָּהּ וְשׁוֹרְפֵן. אֵית תַּנִּי תַּנִּי: שׁוֹרְפֵין הֵן וְאֲזַבְרוּתִיָּהּ. אֲמַר רַבִּי טְרַפּוֹן אֲקַסְפָּה אֶת בְּנֵי שֵׁאִם וְבוֹאוּ לְבִיתִי שְׂאֲנִי שׁוֹרְפֵן הֵן וְאֲזַבְרוּתִיָּהּ. שֵׁאִם יְהִיָּה הַרּוֹדֵף רּוֹדֵף אַחֲרֵי שְׂאֲנִי נְמַלֵּט לְתוֹךְ פְּתִיָּהּ שֶׁל ע"ז וְאִינוּ נְמַלֵּט לְתוֹךְ פְּתִיָּהּ שֶׁל מִינִין. שְׁעָבוֹם אִינוּ מִפְּרִין אוֹתוֹ וְכּוֹפְרִין בּוֹ. אֲבָל הַמִּינִין מִפְּרִין אוֹתוֹ וְכּוֹפְרִין בּוֹ. וְעַלִּיָּהּ אֲמַר

דוד

(תְּהִלִּים קלט) **הֲלֵא מִשְׁנַאֲיָד ה' אֲשַׁנָּא וּגו'.** זֶה מְדַרְשׁ דְּרֵשׁוּ וּמַה אִם לְהַטִּיל שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ אֲמַר

הכתוב השם שנכתב בקדשה ימחה על המים. ספרי מינין שמטילין איבה ותחרות ומחלקת בין ישראל לאביהן שבשמים אינו דין שישפרו הן ואזכרותיהן:

פרק מז הלכה ב מתני' מצילין תיק הספר עם הספר ותיק התפלין עם התפלין אע"פ שיש בתוכן מעות ולא יכין מצילין אותן למבוי שאינו מפלש בן בתירה אומר אף למפולש:

פרק מז הלכה ב גמרא מתניתין בשאינו מפול לו. אבל אם היה מפול לו כגופו הוא. ניהא תיק הספר עם הספר תיק תפלין עם התפלין. רבי חגי בשם זעירא שמע לה מהדא (תהלים לד) חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם. וכן הוא אומר (דניאל א) באדין גבריא איליה כפתו בסרבליהן וגומר:

אעפ"י שיש בתוכו מעות. ובא כיי דמר רבי יעקב בר אחא אמר חנינא קרתינגאחא בשם רבי הושעיה דיסקיאי שיש בתוכו מעות נותן עליה כפר ומטלטלה: לא יכין מצילין אותן למבוי שאינו מפלש. הא למפולש לא. בכל אתר את אמר אין המהלה כמנייה. וכא את אמר המהלה כמנייה. אלא בזורק. תמן את אמר הזורק פטור. וכא את אמר הזורק חייב. רבי חזקיה בשם רבי אחא בשלא ערבו אנן קיימין. בן בתירה פרי יהודה דתנינן תמן גשרין המפולשין מטלטלין תחתיהן בשבת דברי רבי יודה. והקמים אוקרין:

פרק מז הלכה ג מתני' מצילין מזון ג' סעודות הראוי לאדם לאדם הראוי לבהמה לבהמה, כיצד נפלה דלקה בלילי שבת מצילין מזון שלש סעודות בשחרית מצילין מזון שתי סעודות במנחה מצילין מזון סעודה אחת. רבי יוסי אומר לעולם מצילין מזון שלש סעודות:

פרק מז הלכה ג גמרא רבי בון בר חייא בשם רבי בא בר ממל דרבי נחמיה היא דאמר אינן נטלין אלא לצורף. אמר רבי יוסה טעמא דרבנן תמן כל מה שיש בבית מן המוכן. גרם הכא אם אתה אומר בן אף הוא מציל מן היום למחר מתניתא דרבי הונדקס דאמר לעולם מצילין מזון שלש סעודות. תפטר בשנפלה דלקה בלילי שבת

[דף פ' ע"ב]

עד שלא אכלה. ביום הפורים מאי איכא למימר. על דעתהון דרבנן לא יציל בלום. כל עמא מודוי שמצילין מזון סעודה אחת מפני הסכנה. תני: מצילין לחולה ולקטן בבינוניות. ולרעבתן כדי מזונות. מערבין לחולה ולקטן כדי מזונות. ולרעבתן בבינוניות. תני: אין מערימין. רבי יוסי בר רבי בון אמר מערימין. אית תניי מצילין ואחר כך מופין. אית תניי תני: מופין ואחר כך מצילין. מאן דמר מציל ואחר כך מופין כמאן דאמר מערימין. ומאן דמר מופין ואחר כך מציל כמאן דמר אין מערימין. תני: אף מכבין להציל. מתניתא דר"ש דאמר אין דבר משום שבות עומד בפני התבוי הקדש. תני: אף מטמאין להציל. והתני (יבמות) בכל קודש לא תגע לרבות התרומה. היא תרומה היא מעשר שני. מאי פדון ובלבד שלא יעשה בשבת בדרך שעושה בחול. תני: בשם שמצילין מן הדלקה כך מצילין מיד העבוי"ם ומיד הנקה ומיד המפלת ומידי כל דבר שאוב:

פָּרַק מִזוֹ הַלְכָה ד מִתְנִי' מִצִּילִין סָל מְלֵא כְפָרוֹת אָפָּה עַל פִּי שְׁנֵישׁ בּוֹ מֵאָה סְעוּדוֹת וְעוֹגֵל שֶׁל דְּבַלְהָ וְחִבִּית שֶׁל יוֹן וְאוֹמֵר לְאַחֵרִים בּוֹאוּ וְהִצִּילוּ לָכֵם אִם הָיוּ פִקְחִין עוֹשִׂין עִמּוֹ חֲשׁוֹבִין לְאַחֵר שִׁבְתָּ, וְלֹאִיכֵן מִצִּילִין אוֹתָן לְחֹצֵר הַמְעַרְבֵּת, בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר אָפָּה לְשִׁאינָה מְעַרְבֵּת:

פָּרַק מִזוֹ הַלְכָה ד גְּמָרָא מִתְנִיתִין דְּרַבֵּי יוֹסִי דְאָמַר לְעוֹלָם מִצִּילִין מִזוֹן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת. מִכּוּוֹן שְׂבָלָה גּוּף אֶחָד בְּמִי שְׂבָלָה סְעוּדָה אַחַת:

וְאוֹמֵר לְאַחֵרִים בּוֹאוּ וְהִצִּילוּ לָכֵם. שְׁבֵן דְּרָבִן לְהוֹמִין אוֹרְחִים בְּשִׁבְתָּ:

אִם הָיוּ פִקְחִין עוֹשִׂין עִמּוֹ חֲשׁוֹבִין לְאַחֵר הַשִּׁבְתָּ. תַּמָּן תַּנְיִנֵן מִנִּיהַ מְלִיתוֹ אֶצְלוּ וְעוֹשֶׂה עִמּוֹ חֲשׁוֹבִין לְאַחֵר שִׁבְתָּ. תַּמָּן אֵת אָמַר מִשְׁכּוּנִיָּה גְבִייהַ. הָכָא מַה אֵית לָהּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא מְרִי לְכָה שְׁנִינֵי נִקְרָא פְקִתָּ:

[דף פ"א ע"א]

פָּרַק מִזוֹ הַלְכָה ה מִתְנִי' וְלִשְׁם הוּא מוֹצִיא אֵת כָּל פְּלִי תַשְׁמִישׁוֹ וְלוֹבֵשׁ כָּל מַה שֶׁהוּא יְכוֹל לְלַבֵּשׁ וְעוֹמֵף כָּל שֶׁהוּא יְכוֹל לְעַמֵּף רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר שְׁמוֹנֶה עֶשֶׂר כְּלִים. וְחֹזֵר וְלוֹבֵשׁ וּמוֹצִיא וְאוֹמֵר לְאַחֵרִים בּוֹאוּ וְהִצִּילוּ עִמּוֹ:

פָּרַק מִזוֹ הַלְכָה ה גְּמָרָא רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר שְׁמוֹנֶה עֶשֶׂר כְּלִים. וְאֵלּוּ הֵן מְקוּמָרֵן נִקְלִי וּפְיֹנְדָא וּפִילִיּוֹן וּמַעֲפֹרֵת וְקוֹלִבִּין שֶׁל פֶּשֶׁתָן וְהַלּוֹק שֶׁל צֶמֶר וְשִׁתֵּי אִמְפִּלִּיּוֹת. שְׁנֵי סְבָרִיקוֹן וְשְׁנֵי אֲבָרִיקוֹן. שְׁנֵי מִנְעֵלִין וְכּוּבַע שְׁפָרָאשׁוֹ וְהַגּוֹר שֶׁבְּמִתְנִיּוֹ וְסוּדְרִין שֶׁעַל זְרוּעוֹתָיו:

וְאוֹמֵר לְאַחֵרִים בּוֹאוּ וְהִצִּילוּ עִמּוֹ. שְׁבֵן דְּרָבִן לְהִשְׁאִיל כְּלִים בְּשִׁבְתָּ:

פָּרַק מִזוֹ הַלְכָה ו מִתְנִי' ר"ש בֶּן גֵּנֶם אוֹמֵר פּוֹרְשִׁין עוֹר שֶׁל גְּדִי עַל גְּבִי שִׂידָה תִּכָּה וּמְגֻדֵל שְׂאֵחוֹ בְּהֵם אֵת הָאוֹר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְחַרְדֵּי, עוֹשִׂין מְחִיצָה בְּכָל הַכְּלִים בֵּין מְלֵאִים בֵּין רִיקָנִים בְּשִׁבִיל שֶׁלֹּא תֵעָבֹר הַדִּלְקָה, רַבִּי יוֹסֵה אוֹסֵר בְּכָלִי חֲרֵשׁ חֲדָשִׁים מְלֵאִים מוֹם שְׂאִינָן וְכוּלָּם לְקַבֵּל בְּהֵן אֵת הָאוֹר וְהֵן מִתְבַּקְּעִין וּמְכַבִּין אֵת הַדִּלְקָה:

פָּרַק מִזוֹ הַלְכָה ו גְּמָרָא פִּינֵי מִתְנִיתִין מִשְׁאִיחֵהוּ הָאוֹר בְּהֵן. רַבִּי יִרְמְיָהוּ רַבִּי בָּא בַר מְמֵל בְּשֵׁם רַב סָפָר שְׂאֵחוֹ בּוֹ הָאוֹר מִצַּד אֶחָד נוֹתֵן מוֹם מִצַּד הַשְּׁנַיִן וְאִם כְּבָה כְּבָה. אֶחָד בּוֹ הָאוֹר מִשְׁנֵי צְדָדִין פּוֹשְׁטוֹ וְקוֹרָא בּוֹ וְאִם כְּבָה כְּבָה. מְלִית שְׂאֵחוֹ בּוֹ הָאוֹר מִצַּד אֶחָד נוֹתֵן מוֹם מִצַּד שְׁנֵי וְאִם כְּבָה כְּבָה. אֶחָד בְּהָ הָאוֹר מִב' צְדָדִין נוֹטְלָהּ וּמַתְעַמֵּף בָּהּ וְאִם כְּבָתָה כְּבָתָה. רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זִירָא דְרַבִּי יוֹסֵה הִיא. אָמַר רַבִּי יוֹסֵה הָיָה סְבָרִיקָן מִימֵר מַה פְּלִיגִין מִימֵר רַבִּי יוֹסֵה וְרַבָּנָן בְּשִׁעֲשֵׂה מְחִיצָה שֶׁל כְּלִים. אָבָל אִם עֲשֶׂה מְחִיצָה שֶׁל מוֹם לֹא. מִמַּה דְמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא דְרַבִּי יוֹסֵה הִיא הִדָּא אֲמָרָה אֲפִילוּ עֲשֶׂה מְחִיצָה שֶׁל מוֹם הִיא הַמְחַלְקֵת:

פָּרַק מִזוֹ הַלְכָה ז מִתְנִי' עִבּוֹ"ם שְׂבָא לְכַבּוֹת אֵין אוֹמְרִים לוֹ בְּפֵה אוֹ אֵל תִּכְבֶּה מִפְּנֵי שְׂאִין שְׂבִיתָתוֹ עֲלֶיהָ אָבָל קָטָן שְׂבָא לְכַבּוֹת אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ שְׁבֵן שְׂבִיתָתוֹ עֲלֶיהָ:

פָּרַק מִזֶּה הַלְכָה ז' גָּמְרָא בְּיַמֵּי רַבִּי אֲמִי נִפְלְהָ דְלָקַח בְּכַפָּר, אָפִיק רַבִּי אִימִי פְּרוּז בְּשׁוּקֵי דְאַרְמְאֵי וְכָר
מֵאֵן דְּעֵבֵד לֹא מִפְסִיד. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בִּי רַבִּי יוֹסֵה קוּמִי רַבִּי יוֹסֵה סִכְנָה הֵיטְהָ. אִם הֵיטְהָ סִכְנָה
אָפִילוּ רַבִּי אֲמִי יִטְפִי. וְלֹא בֶן תַּנְיִ; כֹּל דְּבַר שׁוֹשׁ בּוֹ סִכְנָה אֵין אוֹמְרִים יַעֲשׂוּ דְבָרִים הַלְלוּ בְּנָשִׁים
וּבְקַטְנִים אֲלֵא אָפִילוּ בְּגִדוּלִים אָפִילוּ בְּיִשְׂרָאֵל. מַעֲשֵׂה שְׁנִפְלָה דְלָקַח בְּחֶצֶר יוֹסֵי בֶן סִימְאֵי בְּשִׁיחִין וְיָרְדוּ
בְּנֵי קוּצְרָה שֶׁל צִיפּוּרִין לְכַבּוֹת וְלֹא הִנִּיחַ לָהֶן. אָמַר לָהֶן הִנִּיחוּ לְגַבְאֵי שְׁיִגְבָּה חוּבּוֹ. מִיָּד קָשַׁר עָלָיו
הַעֲנָן וּכְיָבְהוּ. בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת שָׁלַח לְכָל חַד מֵהֶם סָלַע וְלֹאִיפְרָפּוּס שְׁלָחֵן חֲמִשִּׁים דִּינָר. אָמְרוּ חֲכָמִים לֹא
הָיָה צְרִיף לַעֲשׂוֹת בֶּן. חַד נִפְתִּי הָיָה בְּמִגְוֶרָה דְרַבִּי יוֹנָה נְפִילַת דְלָקַח בְּמִגְוֶרָה דְרַבִּי יוֹנָה. אֲזַל הֵוֵוּא
נִפְתִּיחָה בְּעֵי מִטְפִּיטְהָ וְלֹא שִׁבְקִיהָ. אָמַר לִיהָ בְּגָדָה מְדֻלִי. אָמַר לִיהָ אֵין וְאִישְׁתִּיזִיב כּוּלָּהּ. רַבִּי יוֹדֵן
דְּכַפֵּר אִימִי

[דף פ"א ע"ב]

פָּרַם גּוֹלְתִיחָה עַל גְּדִישָׁא וְנִגְרָא עֲרָקָא מִיָּנָה:

אָבַל קָטָן שָׁבָא לְכַבּוֹת אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ. וְלֹא בֶן תַּנְיִ; רָאוּ אוֹתוֹ יוֹצֵא וּמְלַקֵּט עֲשָׂבִים אֵין אֶתְּ יוֹקִי לוֹ.
תַּמָּן אֵין לוֹ צוּרָה בְּעֲשָׂבִים. פָּרַם חֲכָא יֵשׁ לוֹ צוּרָה כְּבוּי:

פָּרַק מִזֶּה הַלְכָה ח' מִתַּנְיִ' בּוֹפִין קַעֲרָה ע"ג הֵנָר בְּשִׁבְלֵי שְׁלֵא תֵאָחֲזוּ בְּקוּרָה וְעַל צוֹאֵה שֶׁל קָטָן וְעַל
עַקְרָב שְׁלֵא תִשָּׂה, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מַעֲשֵׂה בָּא לִפְנֵי רַבִּין יוֹחָנָן בֶּן זַבְּאִי בְּעֶרְבֵי וְאָמַר חוֹשְׁשֵׁנִי אָנִי לוֹ
מִחֲטָאֵת:

פָּרַק מִזֶּה הַלְכָה ח' גָּמְרָא יֵבֵא בִּי דְמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן בִּי רַבִּי יִצְחָק אֲנִי לֹא שְׁמַעְתִּי מֵאֲבָא אַחוּתִי אָמְרָה
לִי מִשְׁמוֹ בִּיצָה שְׁנוֹלְדָה בִּי"ט סוֹמְכִין לָהּ בְּשִׁבְלֵי שְׁלֵא תִתְגַּלְגַּל. אָבַל אֵין בּוֹפִין עָלֶיהָ אֶת הַכְּלִי. שְׁמוּאֵל
אָמַר אֵף בּוֹפִין עָלֶיהָ אֶת הַכְּלִי:

וְעַל צוֹאֵה שֶׁל קָטָן. וְלֹא מֵאָבַל תִּרְנַגְוֹלִין אֵינוּן:

אָמַר רַבִּי עוֹקְבֵן תִּפְתֵּר בְּאֵילִין רְכִיכָה. שְׁלֵא יבּוֹאוּ לְיַדֵּי מְרוּחָה:

וְעַל עַקְרָב שְׁלֵא תִשָּׂה, מַעֲשֵׂה בָּא לִפְנֵי רַבִּין יוֹחָנָן בֶּן זַבְּאִי בְּעֶרְבֵי וְאָמַר חוֹשְׁשֵׁנִי אָנִי לוֹ מִחֲטָאֵת. רַבִּי
עוּלָא אָמַר שְׁמוּנָה עֶשֶׂר שְׁנֵין עֲבִיד הוּי יְחִיב בְּהֵדָא עֶרְבֵי וְלֹא אֶתָּא קוּמוּי אֲלֵא אֵילִין תִּרִין עֵיבְדִיא
אָמַר גְּלִיל גְּלִיל שְׁנֵאת הַתּוֹרָה סוֹפָה לַעֲשׂוֹת בְּמִסְיָקִין:

פָּרַק מִזֶּה הַלְכָה ט' מִתַּנְיִ' עֲבוּ"ם שְׁהַדְלִיק אֶת הֵנָר מִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוּרוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִם בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל אָסוּר,
מִיֵּלָא מִיָּם לְהַשְׁקוֹת בְּהַמְתּוֹ מִשְׁקָה אַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל וְאִם בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל אָסוּר, עֲשֵׂה עֲבוּ"ם כְּבֶשׂ לִירֵד
בּוֹ יֵרֵד אַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל וְאִם בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל אָסוּר, מַעֲשֵׂה בְר"ג וְזַקְנִים שְׁהִיוּ בְּאֵין בְּסַפִּינָה וְעֲשֵׂה עֲבוּ"ם
כְּבֶשׂ לִירֵד בּוֹ וְוִרְדוּ בּוֹ זַקְנִים:

פָּרַק מִזֶּה הַלְכָה ט' גָּמְרָא לְצוּרְכוּ וְלְצַרְהָ יִשְׂרָאֵל נִשְׁמַעִינָה מִן הַדָּא שְׁמוּאֵל אֵיבְקַל גְּבִי חַד פָּרְסֵי אִיטְפִי

בוצינא אזל ההוא פְּרָסִי בְּעֵא מְדַלְקְתִּיהּ וְהַפֵּךְ שְׁמוּאֵל אַפּוּי בֵּינָן דְּחֻוּתִיהּ מִתְּעַפֵּס בְּשִׁטְרוּתֵי וְדַע דְּלֵא בְּגִינְיָה אֲדַלְקָהּ. וְהַפֵּךְ שְׁמוּאֵל אַפּוּי. אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא הֲדָא אֲמַרְהָ לְצוּרְכוּ וְלַצֵּרְדָּה יִשְׂרָאֵל אָסוּר. אָמַר רַבִּי יוֹנָה שְׁנַיִיא הִיא שְׂאִין מִטְרִיחוּן עַל הָאָדָם לְצִאת מִבֵּיתוֹ. אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר מִשּׁוּם שְׂאִין מִטְרִיחוּן עַל הָאָדָם לְצִאת מִבֵּיתוֹ לְמַה הֲפֹךְ שְׁמוּאֵל אַפּוּי. אָמְרוּ לוֹ מַה אָנּוּ לִירֵד. אָמַר לְהֵן הוּאִיל וְלֵא בְּשָׁבִילְנּוּ עֲשֵׂה מִתְרִין אָנּוּ לִירֵד:

[דף פ"ב ע"א]

מִסְכַּת שַׁבַּת פֶּרֶק יז

פֶּרֶק יז הֲלָכָה א מִתְנִי' כָּל הַכְּלִים נִטְלִין בְּשַׁבַּת וְדִלְתוּתֵיהוֹן עִמְהוֹן אַף עַל פִּי שְׁנַתְפָּרְקוּ בְּשַׁבַּת וְאִינּוּ דוּמִין לְדִלְתוּת הַבֵּית לְפִי שְׂאִינּוּ מִן הַמּוּכָן:

פֶּרֶק יז הֲלָכָה א גְּמָרָא דִּלְתוּת הַבֵּית דְּרוּבָה וְדִלְתוּת הַכְּלִים דְּרוּבָן. דִּלְתוּת הַבֵּית דְּרוּבָה שְׂאֵף עַל פִּי שְׁנַתְפָּרְקוּ מִעֲרַב שַׁבַּת אָסוּר לְטַלְמָלָן בְּשַׁבַּת. דִּלְתוּת הַכְּלִים דְּרוּבָה שְׂאֵף עַל פִּי שְׁנַתְפָּרְקוּ בְּשַׁבַּת נִטְלִין בְּשַׁבַּת:

לְפִי שְׂאִינּוּ מִן הַמּוּכָן. וְאִין תִּשְׁמִישׁוֹן אֵלָא עַל גְּבִי קַרְעֵי. רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי אֲלֵעָזָר פְּרָאשׁוּנָה הִיּוּ כָּל הַכְּלִים נִטְלִין בְּשַׁבַּת. בֵּינָן שְׁנַחֲשְׁדוּ לְהִיּוּת מְחַלְלִין יָמִים טוֹבִים וְשַׁבָּתוֹת. הֲדָא הִיא דְכָתִיב (תְּחִלָּה יא) **בַּיָּמִים הַהֵמָּה רָאִיתִי בִּיהוּדָה דוֹרְכִים גִּתוֹת בְּשַׁבַּת וְעַמְסִים עַל הַחֲמוּרִים וְגו'.** וְאָמְרוּ לְהֵן חֵבֵל. בֵּינָן שְׁנַגְדְרוּ הִיּוּ מִתִּירִין לְהֵן וְהוֹלְכִין עַד שֶׁהִתִּירוּ לְהֵן אֵת חֵבֵל. הוּיָן מִן הַמְּסָר הַגָּדוֹל וַיִּתְּדוּ שֶׁל מַחְרִישָׁה. רַבִּי יוֹסֵה אָמַר אַף הִצִּיפְרִין. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמִלְיָאֵל אָמַר אַף הַחוּזָן. מְדוּכָה אִם יֵשׁ בָּהּ שׁוּם מִטְּלָלִין אוֹתָהּ וְאִם לֹא אִין מִטְּלָלִין אוֹתָהּ. רַשְׁבַּי אָמַר אִם הִיְתָה מְדוּכָה קִטְנָה נִתְּנָת עַל גְּבִי הַשְּׁלֶחֶן הָרִי הִיא כְּקַעֲרָה וּמִטְּלָלִין אוֹתָהּ בְּשַׁבַּת. רַבִּי יוֹסִי רַבִּי אֵילָא בְּשֵׁם רַבִּי אֲלֵעָזָר. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא בְּשֵׁם רַבִּי אֲלֵעָזָר קוֹדֵם לְהִתְרַת כְּלִים שְׁנֵי. תַּמּוֹן תְּנִינָן קְלוּסְטָרָא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר שׁוּמְטָה מִפְּתַח זוּ וְתוֹלָה בְּחִצְרוֹ בְּשַׁבַּת. רַבִּי טַרְפוּן אָמַר הָרִי הִיא כָּל הַכְּלִים וּמִיטְּלָלֵת בְּחִצְרָא. דְּבִי רַבִּי יַנְאִי אָמְרִי בְּחִצְרָא שְׂלֵא עִירְבָה הִיא מִתְנִיתִין. אִם בְּחִצְרָא שְׂלֵא עִירְבָה הֲדָא הִיא דְתְּנִינָן הָרִי הִיא כָּל הַכְּלִים וּמִיטְּלָלֵת בְּחִצְרָא. רַבִּי יוֹסֵה בְּשֵׁם רַבִּי יְרֵמְיָה רַבִּי חֲנַנְיָה מְטִי בָּהּ בְּשֵׁם רַבִּי אֲלֵעָזָר קוֹדֵם לְהִתְרַת כְּלִים שְׁנֵי. אִי קוֹדֵם לְהִתְרַת כְּלִים שְׁנֵי הֲדָא הוּא דְתְּנִינָן הָרִי הִיא כָּל הַכְּלִים וּמִיטְּלָלֵת בְּחִצְרָא. כְּג' כְּלִים הַמִּטְּלָלִין בְּחִצְרָא. וְאֵלוֹ הֵן סְבִין קִטְנָה וּמִקְצוּעַ שֶׁל דְּבִלָּה וְזוּמִי לִיסְטָרָא. חִצְוִצְרַת תּוֹקַע הַשְּׁלִישִׁית בְּרֵאשׁ הַגָּג וּמְנִיחָהּ בְּמִקוּמָהּ. וְלֹא כְּלִי הוּא. אָמַר רַבִּי יוֹדָן קוֹדֵם לְהִתְרַת כְּלִים שְׁנֵי. רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבִּי אֲלֵעָזָר קָנִים וּמִקְלוֹת קוֹדֵם לְהִתְרַת כְּלִים שְׁנֵי.

[דף פ"ב ע"ב]

לְוֹחִיון שֶׁל סְפִינָה אִין מִטְּלָלִין אוֹתָן בְּשַׁבַּת. וְאִם הִיּוּ מְכַפִּים עַל גְּבִי כְּלִי אוֹ עַל גְּבִי אוֹכְלִין הָרִי הֵן כְּכַפּוּי כָּל הַכְּלִים וּמִטְּלָלִין אוֹתָן בְּשַׁבַּת. אָמַר בַּיְמֵי רַבִּי לֹא אַעֲיֹג דְּתִימַר כְּכַפּוּי כְּלִים וְהוּא שְׂיֵהָא

מִסְכַּת מְנַחוֹת פָּרָק שְׁנִי

א. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמְּנַחָה לְאֹכֹל שִׁירֵיהָ בַּחוּץ, או כְּזֵית מִשִּׁירֵיהָ בַּחוּץ, לְהַקְטִיר קִמְצָה בַּחוּץ, או כְּזֵית מִקְמָצָה בַּחוּץ, לְהַקְטִיר לְבוֹנְתָהּ בַּחוּץ, או כְּזֵית מִלְבוֹנְתָהּ בַּחוּץ - פְּסוּל וְאִין בּו כֶּרֶת. לְאֹכֹל שִׁירֵיהָ לְמַחֵר, או כְּזֵית מִשִּׁירֵיהָ לְמַחֵר, לְהַקְטִיר קִמְצָה לְמַחֵר, או כְּזֵית מִקְמָצָה לְמַחֵר, לְהַקְטִיר לְבוֹנְתָהּ, או כְּזֵית מִלְבוֹנְתָהּ לְמַחֵר - פְּגוּל וְחֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת. כָּל הַמְּנַחוֹת שֶׁקִּמְצָן שְׁלֹא לְשִׁמּוֹן, הוֹלִיךְ וְהַקְטִיר חוּץ לְזִמְנֹן, הוֹלִיךְ וְהַקְטִיר שְׁלֹא לְשִׁמּוֹן - פְּגוּל וְחֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת, וּבִלְבַד שִׁיקָרֵב הַמַּתִּיר כְּמַצּוֹתוֹ. כִּי־צַד קָרֵב הַמַּתִּיר כְּמַצּוֹתוֹ? קִמְץ בְּשִׁתִּיקָה, וְנָתַן בְּכָלִי, וְהוֹלִיךְ חוּץ לְזִמְנֹן, או שֶׁקִּמְצָן וְנָתַן בְּכָלִי וְהוֹלִיךְ וְהַקְטִיר בְּשִׁתִּיקָה, או שֶׁקִּמְצָן וְנָתַן בְּכָלִי וְהוֹלִיךְ וְהַקְטִיר בְּשִׁתִּיקָה - זֶהוּ שֶׁקָרֵב הַמַּתִּיר כְּמַצּוֹתוֹ.

ב. כִּי־צַד לֹא קָרֵב הַמַּתִּיר כְּמַצּוֹתוֹ? קִמְץ חוּץ לְזִמְנֹן וְנָתַן בְּכָלִי, וְהוֹלִיךְ וְהַקְטִיר חוּץ לְזִמְנֹנוּ, או שֶׁקִּמְצָן חוּץ לְזִמְנֹנוּ וְנָתַן בְּכָלִי, וְהוֹלִיךְ וְהַקְטִיר חוּץ לְמִקְוֹמוֹ, או שֶׁקִּמְצָן וְנָתַן בְּכָלִי, וְהוֹלִיךְ וְהַקְטִיר חוּץ לְמִקְוֹמוֹ, בֵּין שֶׁהַקְדִּים מַחֲשֶׁבֶת זִמְן לְמַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם, וּבֵין שֶׁהַקְדִּים מַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם לְמַחֲשֶׁבֶת זִמְן - פְּסוּל, וְאִין בּו כֶּרֶת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִף בְּזֵה הַקְדִּים מַחֲשֶׁבֶת זִמְן לְמַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם - פְּגוּל, וְחֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת. קִדְמָה מַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם לְמַחֲשֶׁבֶת זִמְן - פְּסוּל, וְאִין בּו כֶּרֶת.

ג. כִּי־צַד קִדְמָה מַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם לְמַחֲשֶׁבֶת זִמְן? קִמְץ חוּץ לְמִקְוֹמוֹ, וְנָתַן בְּכָלִי וְהוֹלִיךְ וְהַקְטִיר חוּץ לְזִמְנֹנוּ. מְנַחַת חוּטָא וּמְנַחַת קְנָאוֹת שֶׁקִּמְצָן שְׁלֹא לְשִׁמּוֹן - פְּסוּל, וְאִין בּו כֶּרֶת, מִפְּנֵי שֶׁלֹא קָרֵב הַמַּתִּיר כְּמַצּוֹתוֹ.

ד. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמְּנַחָה לְאֹכֹל שִׁירֵיהָ בַּחוּץ, לְהַקְטִיר קִמְצָה לְמַחֵר, לְאֹכֹל שִׁירֵיהָ לְמַחֵר, לְהַקְטִיר קִמְצָה בַּחוּץ, בֵּין שֶׁהַקְדִּים מַחֲשֶׁבֶת זִמְן לְמַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם, וּבֵין שֶׁהַקְדִּים מַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם לְמַחֲשֶׁבֶת זִמְן - פְּסוּל, וְאִין בּו כֶּרֶת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִף בְּזֵה הַקְדִּים מַחֲשֶׁבֶת

זִמְן לְמַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם - חֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת. הַקְדִּים מַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם לְמַחֲשֶׁבֶת זִמְן - פְּסוּל, וְאִין בּו כֶּרֶת. כָּל הַמְּנַחוֹת שֶׁקִּמְצָן חוּץ לְזִמְנֹן, או שֶׁקָבְלוּ פְּסוּלִין אֶת הַקִּמְץ וְהַקְטִירוּהוּ בְּשִׁתִּיקָה, אֶפְלוּ חוּץ לְזִמְנֹנוּ - פְּסוּל וְאִין בּו כֶּרֶת.

ה. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמְּנַחָה לְאֹכֹל שִׁירֵיהָ כְּזֵית הַיּוֹם וְכֵזֵית לְמַחֵר. לְהַקְטִיר מִקְמָצָה כְּזֵית בַּחוּץ וְכֵזֵית בְּפָנִים - פְּסוּל וְאִין בּו כֶּרֶת. לְאֹכֹל מִשִּׁירֵיהָ כְּזֵית הַיּוֹם וְכֵזֵית לְמַחֵר, לְהַקְטִיר מִקְמָצָה כְּזֵית הַיּוֹם וְכֵזֵית לְמַחֵר - פְּגוּל וְחֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמְּנַחָה, לְאֹכֹל מִשִּׁירֵיהָ כְּזֵית זֵית וְכַחֲצֵי זֵית בְּפָנִים, וְלְהַקְטִיר מִקְמָצָה כְּזֵית זֵית וְכַחֲצֵי זֵית וְכַחֲצֵי זֵית בְּפָנִים - כָּשֵׁר! וְכֵן לְמַחֵר כָּשֵׁר.

ו. הַקִּמְץ אֶת הַמְּנַחָה, לְאֹכֹל מִשִּׁירֵיהָ כְּזֵית בַּחוּץ, וְכֵזֵית בְּפָנִים, בֵּין שֶׁהַקְדִּים מַחֲשֶׁבֶת זִמְן לְמַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם, וּבֵין שֶׁהַקְדִּים מַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם לְמַחֲשֶׁבֶת זִמְן - פְּסוּל, וְאִין בּו כֶּרֶת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִף בְּזֵה הַקְדִּים מַחֲשֶׁבֶת זִמְן לְמַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם - פְּגוּל וְחֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת. הַקְדִּים מַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם לְמַחֲשֶׁבֶת זִמְן - פְּסוּל וְאִין בּו כֶּרֶת. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמְּנַחָה, לְאֹכֹל מִשִּׁירֵיהָ כְּזֵית זֵית בַּחוּץ, וְלְהַקְטִיר מִקְמָצָה כְּזֵית זֵית לְמַחֵר, לְאֹכֹל מִשִּׁירֵיהָ כְּזֵית זֵית לְמַחֵר, לְאֹכֹל מִשִּׁירֵיהָ כְּזֵית זֵית בַּחוּץ, וְלְהַקְטִיר מִקְמָצָה כְּזֵית זֵית לְמַחֵר - כָּשֵׁר, שְׂאִין קִמְצָה וְהַקְטָרָה מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה. אֲבָל קִמְצָה וְקִמְצָה, הַקְטָרָה וְהַקְטָרָה - מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה. כִּי־צַד קוֹמֵץ אֶת הַמְּנַחָה לְאֹכֹל מִשִּׁירֵיהָ כְּזֵית בַּחוּץ וְכֵזֵית לְמַחֵר, לְהַקְטִיר מִקְמָצָה כְּזֵית בַּחוּץ וְכֵזֵית לְמַחֵר? - פְּסוּל וְאִין בּו כֶּרֶת, מִפְּנֵי שֶׁקִּמְצָה וְקִמְצָה, הַקְטָרָה וְהַקְטָרָה - מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמְּנַחָה לְאֹכֹל מִשִּׁירֵיהָ כְּזֵית זֵית לְמַחֵר, וּבִשְׁעַת הַקְטָרָה חָשַׁב עוֹד לְהַקְטִיר מִקְמָצָה כְּזֵית זֵית לְמַחֵר - פְּגוּל וְחֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת, מִפְּנֵי שֶׁקִּמְצָה וְהַקְטָרָה מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה לְפָגֵל. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמְּנַחָה לְהַקְטִיר מִקְמָצָה כְּזֵית זֵית לְמַחֵר,

ט. הִיָּה מְקָרִיב מִנְחַת הָעֶמֶר, וְנִטְמָאָה, אוֹמֵר, וּמִבֵּיאִין אַחֲרַת תַּחְתִּיָּה, אֵין שָׁם אֱלֹא הִיא - אוֹמְרִים לוֹ: הָיִי פִקְח וּשְׂתַק! דְּבָרֵי רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן. רַבִּי אוֹמֵר: בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף, אוֹמְרִים לוֹ: הָיִי פִקְח וּשְׂתַק! שְׁהַעֲמֵר שְׁקָצְרוּהוּ שְׁלֹא כְּמַצּוֹתוֹ - פְּסוּל.

י. תּוֹדָה מַעֲכָבֶת וּמַפְגִּילַת אֶת הַלֶּחֶם, וְהַלֶּחֶם מַעֲכָב וְאֵין מַפְגֵּל אֶת הַתּוֹדָה. כְּבָשִׂים מַעֲכָבִין וּמַפְגִּילִין אֶת הַלֶּחֶם, וְהַלֶּחֶם מַעֲכָב וְאֵין מַפְגֵּל אֶת הַכְּבָשִׂים. הַזְּבַח מַפְגֵּל אֶת הַנְּסָכִים מִשְׁקָדְשׁוֹ בְּכָלִי; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְאֵין נְסָכִים מַפְגִּילִין אֶת הַזְּבַח.

יא. קָמַץ בְּשִׁתִּיקָה, וּכְשֶׁהוּא בֹא לְהַקְטִירָה - הַקְטִיר אֶת הַקָּמֶץ בְּשִׁתִּיקָה, וְאֶת הַלְּבוֹנָה חוּץ לְזִמְנָה - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים: אֵין בּוֹ כֶּרֶת עַד שְׁיַפְגֵּל בְּכָל הַמַּתִּיר; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. אֵימַתִּי? בְּזִמְן שְׁיִקְרַב מַתִּיר כְּמַצּוֹתוֹ! אֲכַל לֶן, אוֹ שְׁנַפְסֵל, אוֹ שְׁיַצֵּא חוּץ לְקַלְעִים, אוֹ שְׁהַקְטִירוֹ פְּסוּלִים אֶת אֶחָד מֵהֶן, אֲפֹלוֹ חוּץ לְזִמְנוֹ - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת. הַקְטִיר אֶחָד מֵהֶן הַיּוֹם, עַל מִנַּת לְהַקְטִיר מִחֲבָרוֹ לְמַחֵר - הַכֹּל מוֹדִין שֶׁפְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. שְׁנֵי בְּזִיכֵי לְבוֹנָה שְׁהַקְטִיר הֶרְאִשׁוּן בְּשִׁתִּיקָה, וְהַשְּׁנֵי חוּץ לְזִמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים: אֵין כֶּרֶת, עַד שְׁיַפְגֵּל בְּכָל הַמַּתִּיר; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. אֵימַתִּי? בְּזִמְן שְׁקָרַב הַשְּׁנֵי כְּמַצּוֹתוֹ, אֲכַל לֶן, אוֹ שְׁנַפְסֵל, אוֹ שְׁיַצֵּא חוּץ לְקַלְעִים, אוֹ שְׁהַקְטִירוֹ פְּסוּלִים אֶת אֶחָד מֵהֶן, אֲפֹלוֹ חוּץ לְזִמְנוֹ - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת. הַקְטִיר אֶת אֶחָד מֵהֶם, עַל מִנַּת לְהַקְטִיר מִחֲבָרוֹ לְמַחֵר - הַכֹּל מוֹדִים שֶׁפְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. שְׁנֵי כְּבָשִׂי עֲצָרַת שְׁשַׁחַט הֶרְאִשׁוּן בְּשִׁתִּיקָה, וְהַשְּׁנֵי חוּץ לְזִמְנוֹ - פְּגוּל, וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים: אֵין בּוֹ כֶּרֶת, עַד שְׁיַפְגֵּל בְּכָל הַמַּתִּיר; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. אֵימַתִּי? בְּזִמְן שְׁקָרַב הַשְּׁנֵי כְּמַצּוֹתוֹ! אֲכַל לֶן אוֹ שְׁנַפְסֵל, אוֹ שְׁיַצֵּא חוּץ לְקַלְעִים, אוֹ שְׁשַׁחַטוּ פְּסוּלִים וְזָרְקוּ אֶת דָּמוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶם, אֲפֹלוֹ חוּץ לְזִמְנוֹ - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת.

שְׂאִין פְּחוֹת מִכְזִית מַפְגֵּל וּפּוֹסֵל בְּכָל מְקוֹם. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה לְאֹכֹל קִמְצָה וְלַהַקְטִיר שִׁירֵיהֶּ, לְאֹכֹל דְּבַר שְׂאִין דְּרָכּוֹ לְאֹכֹל, וְלַהַקְטִיר דְּבַר שְׂאִין דְּרָכּוֹ לְהַקְטִיר - כְּשֵׁר. וְרַבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל. לְהַנִּיחַ קִמְצָה וּשְׁיִרֵיהֶּ לְמַחֵר, אוֹ לְהוֹצִיאֵן לְחוּץ - כְּשֵׁר וְרַבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל. רַבִּי אֱלֵעָזָר אוֹמֵר: רַבִּי אֱלֵעָזָר פּוֹסֵל וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְכַשִּׁיר. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: וּמָה אִם הֵנִיחַ אֶת הַקּוֹמֵץ לְמַחֵר - אֵינּוּ פּוֹסֵל. וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים: זֶה יִזָּה כְּשֵׁר! אֵין לֶךְ שֶׁהוּא פְּסוּל אֱלֹא מִחֻשְׁבַּת קִמְצָה וְהַקְטִירָה בְּלַבָּד.

מִסְכַּת מִנְחוֹת פָּרָק שְׁלִישִׁי

א. הַשּׁוֹחֵט שְׁנֵי כְּבָשִׂים, לְאֹכֹל אַחַת מִן הַחֲלוֹת לְמַחֵר, לְהַקְטִיר שְׁנֵי בְּזִיכִין, לְאֹכֹל אֶחָד מִן הַסְּדָרִים לְמַחֵר - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים: זֶה פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת, וְהַשְּׁנֵי, פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת.

ב. שְׁנֵי בְּזִיכֵי לְבוֹנָה שְׁנִטְמָא אֶחָד מֵהֶן - יִקְרַב בְּטִמְאָה, וְחִבְרוּ יִקְרַב בְּטִהָרָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין קָרְבָן צְבוּר חֲלוּק, אֱלֹא שְׁנֵיהֶם יִקְרְבוּ בְּטִמְאָה.

ג. הַקּוֹמֵץ וְהַלְּבוֹנָה שְׁנִטְמָא אֶחָד מֵהֶם - שְׁנֵיהֶם יִצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרֹפָה.

ד. הִיָּה מְקָרִיב שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, וְנִטְמָאוּ בִידּוֹ, אוֹמְרִין לוֹ: הָיִי פִקְח וּשְׂתַק.

ה. הִיָּה מְקָרִיב סְדָרִים, וְנִטְמָאוּ בִידּוֹ, אוֹמְרִין לוֹ: הָיִי פִקְח וּשְׂתַק.

ו. הִיָּה מְקָרִיב שְׁנֵי בְּזִיכִין, וְנִטְמָאוּ בִידּוֹ, אוֹמְרִין לוֹ: הָיִי פִקְח וּשְׂתַק.

ז. הִיָּה מְקָרִיב מִנְחַת כְּהֵנִים וּמִנְחַת מְשִׁיחַ, וְנִטְמָאוּ בִידּוֹ, אוֹמְרִין לוֹ: הָיִי פִקְח וּשְׂתַק.

ח. הִיָּה מְקָרִיב מִנְחַת פָּרִים וּכְבָשִׂים, וְנִטְמָאָה בִידּוֹ, אוֹמֵר, וּמִבֵּיאִין אַחֲרַת תַּחְתִּיָּה, אֵין שָׁם אֱלֹא הִיא - אוֹמְרִים לוֹ: הָיִי פִקְח וּשְׂתַק.

ה. חלות תּוֹדָה וּרְקִיקֵי נְזִיר שְׁחָסְרוּ עַד שְׁלֵא נְזַרְק דָּם הַזְּבַח - פְּסוּלִין. מִשְׁנֹזֶרֶק דָּם הַזְּבַח - כְּשָׂרִים.

ו. שְׁתֵּי הַלְחָם שְׁחָסְרוּ עַד שְׁלֵא נְזַרְק דָּמָן שֶׁל כְּבָשִׂים - פְּסוּלִין. מִשְׁנֹזֶרֶק דָּמָן שֶׁל כְּבָשִׂים - כְּשָׂרִים.

ז. שְׁנֵי סְדָרִים שְׁחָסְרוּ עַד שְׁלֵא הִקְטֵרוּ בְּזִיכִין - פְּסוּלִין. מִשְׁהִקְטֵרוּ בְּזִיכִין - כְּשָׂרִים. אָבֵל נֹסְכֵי בְּהֵמָה שְׁחָסְרוּ, בֵּין שְׁקָרֵב הַזְּבַח וּבֵין עַד שְׁלֵא קָרֵב הַזְּבַח - כְּשָׂרִים, שְׂיָבְאוּ נֹסְכִים אַחֲרֵים לְמִלְאוֹתָן.

ח. קִמֵּץ בְּשִׁתִּיקָה, וַיֵּצֵא הַקִּמֵּץ חוּץ לְקַלְעִים וְקִטְרָן בְּשִׁתִּיקָה - הֲרִי זֶה כְּמוֹת שְׁהִיָּה, מוֹעֲלִין בְּשִׁירִים וְאִין חִיבִין עֲלֵיהֶם, מִשּׁוּם נוֹתֵר וּמִשּׁוּם טָמֵא. נִטְמָא הַקִּמֵּץ וְקִטְרוּ בְּשִׁתִּיקָה - אִין מוֹעֲלִים בְּשִׁירִים, אָבֵל חִיבִים עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם נוֹתֵר וּמִשּׁוּם טָמֵא. שְׁהֲצִיץ מְרַצָּה עַל הַטָּמֵא וְאִין הֲצִיץ מְרַצָּה, לֹא עַל הַלֵּן וְלֹא עַל הַיּוֹצֵא. קִמֵּץ בְּשִׁתִּיקָה וַיֵּצֵאוּ שִׁירִים חוּץ לְקַלְעִים, וְהִקְטִיר הַקִּמֵּץ בְּשִׁתִּיקָה, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: הֲרִי זֶה כְּמוֹת שְׁהִיָּה. מוֹעֲלִין בְּשִׁירִים וְאִין חִיבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם נוֹתֵר וּמִשּׁוּם טָמֵא. רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר: הֲרַצָּה הֲצִיץ עַל הַיּוֹצֵא וְאִין בְּשִׁירִים, אָבֵל חִיבִים עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר וּמִשּׁוּם טָמֵא. נִטְמָאוּ הַשִּׁירִים וְהִקְטִיר אֶת הַקִּמֵּץ בְּשִׁתִּיקָה - הֵכֵל מוֹדִים שְׂאִין מוֹעֲלִין בָּהֶם. אָבֵל חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר וּמִשּׁוּם טָמֵא, שְׁהֲצִיץ מְרַצָּה עַל הַטָּמֵא וְאִין מְרַצָּה - לֹא עַל הַלֵּן וְלֹא עַל הַיּוֹצֵא. קִמֵּץ בְּשִׁתִּיקָה, וַיֵּצֵא, קִמֵּץ חוּץ לְקַלְעִים וְקִטְרוּ חוּץ לְזִמְנוֹ, אוֹ שְׁקִמְצוּ בְּשִׁתִּיקָה, אוֹ שְׁקִמֵּץ חוּץ לְזִמְנוֹ, וַיֵּצֵא חוּץ לְקַלְעִים, קִטְרוּ חוּץ לְזִמְנוֹ - מוֹעֲלִין בְּשִׁירִים, וְאִין חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פְּגוּל. נִטְמָא הַקִּמֵּץ וְקִטְרוּ חוּץ לְזִמְנוֹ, עֲדִין מוֹעֲלִין בְּשִׁירִים וְחִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פְּגוּל, שְׁהֲצִיץ מְרַצָּה עַל הַטָּמֵא, וְאִין מְרַצָּה, לֹא עַל הַלֵּן וְלֹא עַל הַיּוֹצֵא. קִמֵּץ בְּשִׁתִּיקָה, וַיֵּצֵאוּ שִׁירִים חוּץ לְקַלְעִים, וְהִקְטִיר אֶת הַקִּמֵּץ חוּץ לְזִמְנוֹ, אוֹ שְׁקִמֵּץ חוּץ לְזִמְנוֹ, וַיֵּצֵאוּ שִׁירִים חוּץ

שְׁחָט אֶת אֶחָד מֵהֶם הַיּוֹם, עַל מְנַת לֶאֱכֹל מִחֲבָרוֹ לְמַחֵר - הֵכֵל מוֹדִים שְׁכַפְשֵׁר, שְׂאִין הַכֶּבֶשׂ מִפְּגַל וּפּוֹסֵל אֶת חֲבָרוֹ בְּכֹל מְקוֹם.

מִסְכַּת מְנַחוֹת פָּרָק רְבִיעִי

א. מְנַחָה שְׁלֵא נִקְמְצָה שְׁנִתְעַרְבָה בְּמְנַחָה שְׁנִקְמְצָה, אִם יָכוֹל לְקַמֵּץ מִזוֹ שְׁלֵא נִקְמְצָה בְּפָנֵי עֲצֻמָּה - כְּשֵׁרָה. וְאִם לֹא - פְּסוּלָה, וַיִּקְטִיר קִמְצָה שֶׁל רֵאשׁוֹנָה. הַקּוֹמֵץ שְׁנִתְעַרַב בְּשִׁירִים - הֲרִי זֶה לֹא יִקְרַב. וְאִם קָרַב - כְּשֵׁר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: נִתְעַרַב בְּשִׁירֵי מְנַחָה אַחֲרָת, אוֹ בְּמְנַחָה שְׁלֵא נִקְמְצָה - הֲרִי זֶה לֹא יִקְרַב. וְאִם קָרַב - כְּשֵׁר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִקְרַב. נִתְעַרַב בְּמְנַחַת כְּהֵנִים, וּבְמְנַחַת כְּהֵנִים, מְשִׁיחַ, וּבְמְנַחַת נֹסְכִים, וְכֵן מְנַחַת כְּהֵנִים, וְכֵן מְנַחַת כְּהֵנִים מְשִׁיחַ, וּמְנַחַת נֹסְכִים שְׁנִתְעַרְבוּ זוֹ בְּזוֹ - הֲרִי אֵלוֹ יִקְרָבוּ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁנֵי כְּהֵנִים מְבִיאִין אֶת מְנַחוֹתֵיהֶן בְּכָלִי אֶחָד, וּמִקְרִיבִין אוֹתָן לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ, מִפְּנֵי שְׁפָלָן לְלִיל לְאֲשִׁים. נִתְעַרְבָה בְּמְנַחַת פְּרִים אִילִים וְכִבְשִׂים - הֲרִי אֵלוֹ יִקְרָבוּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא יִקְרָבוּ, מִפְּנֵי שְׁזוֹ בְּלִילְתָהּ עָבָה, וְזוֹ בְּלִילְתָהּ רָכָה, וְהֵן בּוֹלְעוֹת זוֹ מִזוֹ.

ב. חָרַב שְׁנִתְעַרַב בְּכָלוֹל - הֲרִי זֶה יִקְרַב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא יִקְרַב, מִפְּנֵי שְׁבוּלַע מִמְנוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: רֹאֵה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׂאֵמֵר: 'אִם אִין קִמֵּץ - אִין שִׁירִים' אֵף עַל פִּי שְׂאִין שִׁירִים יֵשׁ קִמֵּץ, מִדְּבָרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שְׂאֵמֵר: 'אִם אִין קִמֵּץ אִין שִׁירִים אִין קִמֵּץ'. נִטְמָא קִמֵּץ, שְׁנִפְסֵל, אוֹ שְׂיָצֵא חוּץ לְקַלְעִים - הַשִּׁירִים תֵּעָבֵר צוֹרְתָם וַיֵּצֵאוּ לְבֵית הַשְּׂרָפָה. נִטְמָאוּ שִׁירִים אוֹ שְׁנִפְסְלוּ אוֹ שְׂיָצֵאוּ חוּץ לְקַלְעִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִקְטִיר אֶת קִמֵּץ. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: לֹא יִקְטִיר. וְאִם הִקְטִיר בֵּין בְּשׁוּגַג בֵּין בְּמִזִּיד - מוֹדָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהֲרַצָּה.

ג. שִׁירִים שְׁחָסְרוּ עַד שְׁלֵא קָרַב הַקִּמֵּץ - פְּסוּלִין. מִשְׁקָרֵב הַקִּמֵּץ - כְּשָׂרִים.

ד. רְקִיקֵי מְנַחַת יִשְׂרָאֵל שְׁחָסְרוּ עַד שְׁלֵא קָרַב הַקּוֹמֵץ - פְּסוּלִין. מִשְׁקָרֵב הַקּוֹמֵץ - כְּשָׂרִים.

הרי זה חיב, ויקטיר אמורין לערב. חטאת יחיד ועולת יחיד ששחטן בשבת לשמן, וזרק דמן לשמן - הרי זה חיב, ועלו לבעלים לשם חובה.

ג. שני כבשי עצרת - אין מקדשין את הלחם אלא בשחיטה. שחטן לשמן, וזרק דמן לשמן - הלחם מקדש. שחטן שלא לשמן, וזרק דמן שלא לשמן - אין הלחם מקדש. שחטן לשמן, וזרק דמן שלא לשמן - הלחם מקדש ואינו מקדש; דברי רבי. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: לעולם אין הלחם מקדש עד שישחטם לשמן, וזרק דמן לשמן. פעמים שהם מפגלים והלחם מפגל, הם מפגלין והלחם כשר, הם כשרים והלחם מפגל, הם כשרים והלחם כשר. שחטן לשמן, לאכל מהן למחר, הם מפגלים והלחם מפגל, שחטן שלא לשמן, לאכל מהן למחר - הם מפגלים והלחם כשר, שחטן לשמן, לאכל מן הלחם למחר - הם כשרים והלחם כשר.

ה. החמירה תורה מחשבת זבחים ממעשיהם, מעשה זבחים ממחשבתן. כיצד מחשבת זבחים ממעשיהן? השוחט את הזבח לזרק דמו בחוץ, או מקצת דמו בחוץ, להקטיר אמוריו בחוץ, או כזית מאמוריו בחוץ, לאכל בשרו בחוץ, או כזית מבשרו בחוץ - פסול ואין בו פרת. ואם עשה כן - אינו פסול. לזרק דמו למחר, או מקצת דמו למחר, להקטיר אמוריו למחר, או כזית מאמוריו למחר, לאכל מבשרו למחר, או כזית מבשרו למחר - פגול וחיבין עליו פרת. ואם עשה כן - אינו פגול. הקומץ את המנחה, לאכול שרייה בחוץ, או כזית משרייה בחוץ, להקטיר קמצה בחוץ, או כזית מקמצה בחוץ, להקטיר לבונה בחוץ, או כזית מלבונה בחוץ - פסול ואין בו פרת. ואם עשה כן - אינו פסול. לאכול שרייה למחר, או כזית משרייה למחר, להקטיר קמצה למחר, או כזית מקמצה למחר, להקטיר לבונה למחר, או כזית

לקלעים, והקטיר את הקמץ חוץ לזמנו, או שקמץ חוץ לזמנו ויצאו שירים חוץ לקלעים, והקטיר את הקמץ בשתיקה, או שקמץ חוץ לזמנו, ויצאו שירים חוץ לקלעים, והקטיר את הקמץ חוץ לזמנו. רבי אלעזר אומר: הרי זה כמות שהיה. מועלין בשירים ואין חיבין עליהן משום פגול. רבי עקיבא אומר: הרצה הציץ על היצא, עדין מועלין בשירים, וחיבין עליהן משום פגול. נטמאו השירים והקטיר את הקמץ חוץ לזמנו, הכל מודים שעדין מועלין בשירים וחיבין עליהם משום פגול, שהציץ מרצה על הטמא ואינו מרצה, לא על הלן ולא על היצא.

ט. שתי הלחם שיצאו חוץ לקלעים, ונזרק דמן של כבשים חוץ לזמנו. רבי אלעזר אומר: אין חיבים על לחם זה משום פגול. רבי עקיבא אומר: חיבין על לחם זה משום פגול. והכמים אומרים: הקמץ טעון כלי שרת. כיצד? קומצו מתוך כלי שרת ונותנו לתוך כלי שרת, ומקדשו לתוך כלי שרת. אם לא קדשו בתוך כלי שרת; רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: אפלו קומצו מתוך כלי שרת, ומלחו, ונתנו על גבי האשים כשר.

מסכת מנחות פרק חמישי

א. שני כבשי עצרת - מעכבין זה את זה. מת אחד מהם, או שברח, או שנעשה טרפה - יקח זוג לשני. שחט את אחד מהם לשמו - יקח זוג לשני. נשחטו שניהן שלא לשמן - יביא שנים בתחלה, ויניף הלחם עמהם. מהו לזרק את הדם ביום טוב? יזרק ומתיר באכילה. ובשבת לא יזרק, ומתיר בהנאה. ואם זרק את הדם, בין בשוגג בין במזיד, הבשר יאכל ויקטיר אמורים למוצאי שבת.

ב. השוחט שתי חטאות לצבור, ואין צריך אלא אחת - חיב על האחרונה. שתי עולות לצבור, ואין צריכין אלא אחת - חיב על האחרונה. חטאת צבור ששחטה בשבת, שלא לשמה - הרי זה חיב, ויקטיר אמורין. עולת צבור ששחטה בשבת, שלא לשמה -

מִלְבוּנְתָהּ לְמַחֵר - פּגוּל, וְחִיבִין עָלֵיו כְּרַת.
וְאִם עָשָׂה כֵן - אֵינוּ פּגוּל.

ה. כִּיצַד מַעֲשֶׂה זְבָחִים מִמַּחֲשַׁבְתָּן? הַשּׁוֹחֵט
אֶת הַבְּהֵמָה עַל מִנַּת שְׂזִרְקוֹ עֲרָלִים וּטְמֵאִים
אֶת דָּמוֹ, עַל מִנַּת שְׂיִקְטִירוֹ עֲרָלִים וּטְמֵאִים
אֶת אֲמוּרָיו, עַל מִנַּת שְׂיֵאכְלוּ עֲרָלִים אֶת
בֶּשֶׂרוֹ - כָּשֶׁר. וְאִם עָשָׂה כֵן - הֲרִי זֶה פְּסוּל.
נִתֵּן מִלְמַטָּה לְמַעֲלָה, וְאֵת הַנִּתְּנִין מִלְמַעֲלָה
לְמַטָּה. אֵת הַנִּתְּנִין בְּפָנִים בַּחוּץ, וְאֵת הַנִּתְּנִין
בַּחוּץ בְּפָנִים - כָּשֶׁר. וְאִם עָשָׂה כֵן - הֲרִי זֶה
פְּסוּל.

ו. הַשּׁוֹחֵט אֶת הַחֲטָאָה, לְהַכְנִיס מִדְּמָה
לְפָנִים - כְּשֶׁרָה. חֲטָאָה שֶׁהִכְנִיס מִדְּמָה,
אֶפְלוּ כָּל שֶׁהוּא - פְּסוּלָה. הַקּוֹמֵץ אֶת
הַמִּנְחָה, לְהַקְטִיר מִקְמָצָה, פָּחוֹת מִכֹּזֶיז
לְמַחֵר - כָּשֶׁר. הַקּוֹמֵץ שֶׁחָסַר אֶפְלוּ כָּל
שֶׁהוּא - פְּסוּל.

ז. כָּל הַמִּנְחוֹת שֶׁקָּמְצָן שְׁלֵא לְשִׁמְן - כְּשֶׁרוֹת,
לְפִיכָךְ אִם חָשַׁב עָלָיו חוּץ לְמַקוֹמוֹ - פְּסוּל
וְאִין בּוֹ כְּרַת. חוּץ לְזִמְנוֹ - פּגוּל וְחִיבִין עָלָיו
כְּרַת. קָמֵץ כֹּהֵן, קָמֵץ הַכָּשֶׁר, קָמֵץ בִּימִינוֹ,
קָמֵץ בְּכָלֵי הַקֶּדֶשׁ - כָּשֶׁר. לְפִיכָךְ אִם חָשַׁב
עָלָיו חוּץ לְמַקוֹמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כְּרַת, חוּץ
לְזִמְנוֹ - פּגוּל, וְחִיבִין עָלָיו כְּרַת. קָמֵץ הַכָּשֶׁר
וְנִתֵּן לְפְסוּל - יַחֲזִיר לְכָשֶׁר - וְכָשֶׁר בִּיד
הַפְּסוּל וְחָשַׁב עָלָיו בֵּין חוּץ לְזִמְנוֹ וּבֵין חוּץ
לְמַקוֹמוֹ - אִין בּוֹ מִשּׁוּם פּגוּל. בִּיד הַכָּשֶׁר
וְחָשַׁב עָלָיו חוּץ לְמַקוֹמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ
כְּרַת. חוּץ לְזִמְנוֹ - פּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כְּרַת.
קָמֵץ בִּימִינוֹ וְנִתֵּן לְשִׁמְנוֹ - יַחֲזִיר לִימִינוֹ
וְכָשֶׁר. בְּשִׁמְנוֹ וְחָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזִמְנוֹ
וּבֵין חוּץ לְמַקוֹמוֹ - אִין בּוֹ מִשּׁוּם פּגוּל.
בִּימִינוֹ וְחָשַׁב עָלָיו חוּץ לְמַקוֹמוֹ - פְּסוּל וְאִין
בּוֹ כְּרַת. חוּץ לְזִמְנוֹ - פּגוּל, וְחִיבִין עָלָיו
כְּרַת. קָמֵץ בְּכָלֵי קֶדֶשׁ, וְנִתֵּן לְכָלֵי חוּל -
יַחֲזִיר לְכָלֵי קֶדֶשׁ, וְכָשֶׁר. בְּכָלֵי חוּל וְחָשַׁב
עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזִמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמַקוֹמוֹ - אִין
בּוֹ מִשּׁוּם פּגוּל. בְּכָלֵי קֶדֶשׁ וְחָשַׁב עָלָיו חוּץ
לְמַקוֹמוֹ - פְּסוּל, וְאִין בּוֹ כְּרַת. חוּץ לְזִמְנוֹ -
פּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כְּרַת; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
וְרַבִּי שִׁמְעוֹן. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: קָמֵץ הַכָּשֶׁר

וְנִתֵּן לְפְסוּל - פְּסָלְתוּ מִתְּנִתּוֹ. קָמֵץ בְּכָלֵי
הַקֶּדֶשׁ וְנִתֵּן לְכָלֵי חוּל - פְּסָלְתוּ מִתְּנִתּוֹ. קָמֵץ
בִּימִינוֹ וְנִתֵּן לְשִׁמְנוֹ - פְּסָלְתוּ מִתְּנִתּוֹ. אֲבָל
הַקּוֹמֵץ מִחוּץ כָּלֵי חוּל, וְנִתֵּן לְחוּץ כָּלֵי
שָׂרָת, עַד שֶׁלֹּא נִתֵּן שְׁמִנָּה וּלְבוּנְתָהּ, וְחָשַׁב
עָלָיָהּ, בֵּין חוּץ לְזִמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמַקוֹמוֹ -
פְּסוּל, וְאִין בּוֹ מִשּׁוּם פּגוּל, מִשְׁנֵת שְׁמִנָּה
וּלְבוּנְתָהּ, וְחָשַׁב עָלָיָהּ חוּץ לְמַקוֹמוֹ - פְּסוּל
וְאִין בּוֹ כְּרַת. חוּץ לְזִמְנוֹ - פּגוּל וְחִיבִין עָלָיו
כְּרַת. קָמֵץ עַל שִׁבְחוּץ, וְנִכְנַס לְפָנִים - יַחֲזִיר
וְיִקְמֵץ בְּפָנִים, וְכָשֶׁר. בַּחוּץ, וְחָשַׁב עָלָיו, בֵּין
חוּץ לְזִמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמַקוֹמוֹ - אִין בּוֹ מִשּׁוּם
פּגוּל. בְּפָנִים, וְחָשַׁב עָלָיו חוּץ לְמַקוֹמוֹ -
פְּסוּל וְאִין בּוֹ כְּרַת. חוּץ לְזִמְנוֹ - פּגוּל וְחִיבִין
עָלָיו כְּרַת. נִחְפְּזוּ הַקָּמֵץ עַל הַרְצָפָה - יַחֲזִיר
וְיִאֲסְפּוּ וְכָשֶׁר. עַד שֶׁלֹּא אֲסָפוּ וְחָשַׁב עָלָיו,
בֵּין חוּץ לְזִמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמַקוֹמוֹ - אִין בּוֹ
מִשּׁוּם פּגוּל, מִשְׁאֲסָפוּ וְחָשַׁב עָלָיו חוּץ
לְמַקוֹמוֹ - פְּסוּל, וְאִין בּוֹ כְּרַת. חוּץ לְזִמְנוֹ -
פּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כְּרַת.

ח. מִנְחַת חוּטָא וּמִנְחַת קִנְאוֹת שְׁנֵתָן עָלָיָהּ
לְבוּנָה - יִלְקֹט אֶת הַלְבוּנָה וְכִשְׁרָה. עַד שֶׁלֹּא
לִקֵּט אֶת הַלְבוּנָה, וְחָשַׁב עָלָיָהּ, בֵּין חוּץ
לְזִמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמַקוֹמוֹ - אִין בּוֹ מִשּׁוּם
פּגוּל. מִשְׁלֵקֵט אֶת הַלְבוּנָה, וְחָשַׁב עָלָיָהּ,
חוּץ לְמַקוֹמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כְּרַת, חוּץ
לְזִמְנוֹ - פּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כְּרַת.

ט. כָּל הַמִּנְחוֹת שֶׁהוֹנְפוּ וְלֹא הִגְשׂוּ, הִגְשׂוּ
וְלֹא הוֹנְפוּ, יִצַק וְלֹא בָּלַל, בָּלַל וְלֹא פָתַח,
פָתַח וְלֹא מָלַח, מָלַח וְלֹא פָתַח - כְּשֶׁרָה.
לְפִיכָךְ אִם חָשַׁב עָלָיָהּ חוּץ לְמַקוֹמוֹ - פְּסוּל
וְאִין בּוֹ כְּרַת, חוּץ לְזִמְנוֹ - פּגוּל וְחִיבִין עָלָיו
כְּרַת. לְפִיכָךְ הַקְטִיר אֶת הַקָּמֵץ בְּפָנֵי עֲצָמוֹ,
וְאֵת הַלְבוּנָה בְּפָנֵי עֲצָמָה, אוֹ שֶׁהַקְטִיר
קְמָצָה פְּעָמִים - כְּשֶׁרָה. לְפִיכָךְ אִם חָשַׁב
עָלָיָהּ חוּץ לְמַקוֹמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כְּרַת. חוּץ
לְזִמְנוֹ - פּגוּל, וְחִיבִין עָלָיו כְּרַת. זֶה הַכֵּלֶל,
אִין הַמִּנְחוֹת נִפְסָלוֹת אֶלָּא בְּאֶרְבָּעֵה דְּבָרִים:
בְּקִמְצָה, וּבְהַלּוּף, וּבְמִתֵּן כָּלֵי, וּבְהַקְטִירָה,
מוֹסִיף עָלֵיהֶן מִנְחַת חוּטָא וּמִנְחַת קִנְאוֹת,
שֶׁקָּמְצָן שְׁלֵא לְשִׁמְן - הֲרִי אֵלוּ פְּסוּלִין.

לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלֶיהָ, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ, וּבֵין חוּץ לְמִקְוָמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוֹם פְּגוּל. אֶחָד מִנְחַת חוּטָא, וְאֶחָד כָּל הַמְּנַחֲתוֹת, שֶׁקִּמְצָן זֶר, וְאוֹנָן, וְטָבוּל יוֹם וּמְחַסֵּר בְּגָדִים, וּמְחַסֵּר כְּפוּרִים, וְשָׁלָא רְחוּץ יָדַיִם וְרִגְלַיִם, עָרֵל, וְטָמֵא, יוֹשֵׁב, וְעוֹמֵד עַל גְּבֵי כְּלִים, וְעַל גְּבֵי בְּהֵמָה, עַל גְּבֵי רִגְלֵי חִבְרוֹ - פְּסוּל. חָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוָמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוֹם פְּגוּל. הִיָּה קוֹמֵץ מְבָרֵךְ וְקוֹמֵץ, וְעַלֶּה בִּידוֹ צָרוּר, גִּרְגָר מֶלֶח, אוֹ קֶרֶט שֶׁל לְבוּנָה - פְּסוּל. לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוָמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוֹם פְּגוּל. קִמְצָן הָזֶר, קִמְצָן פְּסוּל, קִמְצָן בְּשִׁמְאָלוֹ, קִמְצָן בְּכָלֵי חוּל - פְּסוּל. לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוָמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוֹם פְּגוּל. רְבֵה שְׂמֵנָה, וְחִסֵּר שְׂמֵנָה, רְבֵה סוּלְתָהּ, וְחִסֵּר סוּלְתָהּ - פְּסוּלָהּ. לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוָמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוֹם פְּגוּל. קִמְצָן שָׁלָא מִמְּקוֹם הַשְּׂמֶן, וְשָׁלָא מִמְּקוֹם הַלְּבוּנָה, אוֹ שָׁלָא נִתֵּן עָלֶיהָ לְבוּנָה, אֶפְלוּ כֹּל שֶׁהוּא - פְּסוּלָהּ. לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלֶיהָ, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוָמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוֹם פְּגוּל. מִנְחַת חוּטָא וּמִנְחַת קְנָאוֹת, שֶׁנִּתֵּן עָלֶיהָ שְׂמֶן - פְּסוּלָהּ. לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלֶיהָ, חוּץ לְזַמְנוֹ וְחוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ מִשּׁוֹם פְּגוּל. נָטַל בְּכָלֵי וְנִתֵּן עָלֶיהָ - כְּשֶׁרָהּ. לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלֶיהָ חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת, חוּץ לְזַמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. זֶה הַכֶּלֶל! אֵין הַפְּגוּל נוֹהֵג אֶלָּא בְּדָבָר הָרְאוּי לְעִבּוּדָה, וּבְמִקְוָמוֹ הָרְאוּי לְעִבּוּדָה.

מִסְכַּת מְנַחֲתוֹת פֶּרֶק שִׁישִׁי

א. אלו שהן טעונין מלח: אברי עולה ואמורי קדשי קדשים, ואמורי קדשים קלים, וקמץ, ולבונה, ומנחת כהנים, ומנחת כהן משיח, ועולת העוף. אבל הדם, והיין, והעצים, והקטרת - אין טעונין מלח.

ב. בשלשה מקומות היתה מלח נתנה: בלשכת מלח, ועל גבי כבש, ובראשו של מזבח - קרן דרומית מערבית. המלח שבלשכת המלח, היו מולחין בה את

האברין. שבראשו של מזבח קרן דרומית מערבית, היו מולחין פסולי קדשי קדשים ואמורי קדשים קלים, הקמץ והלבונה, ומנחת כהנים, ומנחת כהן משיח, ועולת העוף. מלח שעל גבי הכבש ושעל גבי המזבח - לא נהנין ולא מועלין. ושעל גבי האברים - מועלין בכלם. כיצד מולחין? היה נוטנין על גבי המלח, חוזר והופכן. ואלו הן שמעלין אותן כל הלילה: אברי עולה, ואמורי קדשי קדשים, ואמורי קדשים קלים, ומנחת כהן משיח, ומנחת נסכים, ועולת העוף. אבל הקמץ, והלבונה, ומנחת כהנים, ומנחת כהן משיח הבאין בפני עצמן - אין מעלין אותן כל הלילה. זה הכלל! כל שקרב מתיריו ביום - מעלין אותו כל הלילה. כל שלא קרב מתיריו ביום - אין מעלין אותו כל הלילה. כיצד הוא עושה? נוטן על גבי המזבח עם שקיעת החמה, ומתעפלין והולכין כל הלילה.

ג. המעלה כזית משתי הלחם בעבודה, או בחוץ - הרי זה חיב, שנאמר (ויקרא ב, יב): "קרובן ראשית תקריבו אותם לה' ואל המזבח לא יעלו". אחד המזבח ואחד הכבש לכך.

ד. המעלה מבשר חטאת, ומבשר אשם, מבשר קדשי קדשים ומבשר קדשים קלים - מתר. העמר, ושתי הלחם, ולחם הפנים, ושירי מנחות, משאור ומדבש - עובר בלא תעשה, שנאמר (ויקרא ב, יא): "כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו".

ה. המחמץ את המנחה, אחת מן הכשרה ואחת מן הפסולה - עובר בלא תעשה, שנאמר (ויקרא ב, יא): "(כי) כל המנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ".

ו. ריקי מנחת ישראל - מעכבין זה את זה. ומיעוטן - מעכב את רבן. חלות תודה וריקי נזיר - מעכבין זה את זה. ומיעוטן - מעכב את רבן. פר אין מעכב את השעיר, והשעיר אין מעכב את הפר. כל הזאות שלפנים, כגון ארבעים ושמונה של יום

בְּנִסְכֵיהֶן, אֵילִים בְּנִסְכֵיהֶן, כְּבָשִׂים בְּנִסְכֵיהֶן. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: יַחֲדֵי שֶׁהָיָה חַיֵּב פְּרִים, אֵילִים וּכְבָשִׂים, וְאֵין לוֹ נִסְכִּים - יְבִיא פְּרִים בְּנִסְכֵיהֶן, וְאֵל יְבִיא פְּרִים אֵילִים וּכְבָשִׂים בְּלֹא נִסְכִּים. יַחֲדֵי שֶׁהֵבִיא נִסְכִּים, וְלֹא הָיָה צָרִיד לָהֶם - יִתְּנֵם לְצַבוּר. צַבוּר שֶׁהֵבִיא נִסְכָּיו, וְלֹא הָיָה צָרִיד לָהֶם - יִתְּנֵם לַיַּחֲדֵד.

זו הֵבִיא נִסְכָּיו לְעוֹלָה, וְנִטְמָא זֶבַח, או שְׁנַפְסָל - יִתְּנֵם לְשַׁלְמִים. הֵבִיא נִסְכָּיו לְשַׁלְמִים וְנִטְמָא זֶבַח, או שְׁנַפְסָל - יִתְּנֵם לְעוֹלָה. וְנִסְכָּיו שֶׁלֹּא קָרְבו הַיּוֹם - יִקְרְבו לְמַחֵר. בְּמָה דְבָרִים אָמוּרִים? שֶׁלֹּא קָדְשׁו בְּכָלִי, אֲבָל בְּזִמְנֵי שֶׁקָדְשׁו בְּכָלִי - יִקְרְבו הַיּוֹם וְאֵל יִקְרְבו לְמַחֵר, מִפְּנֵי שְׁנַפְסָלִים בְּלִינָה. הָעֵמֶר - אֵין מְעַכֵּב אֶת הַכֶּבֶשׂ, וְהַכֶּבֶשׂ - אֵין מְעַכֵּב אֶת הָעֵמֶר. הַלְחָם מְעַכֵּב אֶת הַכֶּבֶשׂ, כִּי צִיד יַעֲשׂו? יִנִּיפו, וְתַעֲוֹבֵךְ צוּרְתָן וַיֵּצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרָפָה; דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נָנִס: לֹא כִי! אֲלֵא כְּבָשִׂים מְעַכְבִּין אֶת הַלְחָם, וְלֹא הַלְחָם מְעַכְבֵתָם אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: עֲדִין דְּבַר שְׁקוּל! מִי מְכָרֵע? אָמַר בֶּן נָנִס: אֲנִי אֲכָרֵע! וְכֵן מְצִינו, כְּשֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבַּר אַרְבַּעִים שָׁנָה, קָרְבו כְּבָשִׂים בְּלֹא לֶחֶם, אֲפָ כֵּן אֵין יִקְרְבו כְּבָשִׂים בְּלֹא לֶחֶם. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: הַלְכָה מְדַרְשׁ כְּדַבְרֵי בֶן נָנִס, אֲבָל אֵין הַטַּעַם כְּדַבְרֵיו. נִמְצָא אֶתְּהָ אֹמֵר, כִּיּוֹן שֶׁעֲבָרו יִשְׂרָאֵל אֶת הַיַּרְדֵּן - נִתְחַיְבו בַּחֲלָה וּבַעֲרָלָה וּבַחֲדָשׁ. הִגִּיעַ ט"ז בְּנִיסָן - נִתְחַיְבו בַּעֲמֹר וּבַקָּרֶב עִמּוֹ. שֶׁהוּ חֲמִשִּׁים יוֹם - נִתְחַיְבו שְׁתֵּי הַלְחָם וּבַקָּרֶב עִמָּהֶן. לִי"ד שָׁנָה נִתְחַיְבו בְּנִטְע רַבְעֵי. רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי יְהוּדָה, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שִׁמְעוֹן אָמְרִ: לֹא נִתְחַיְבו בְּנִטְע רַבְעֵי אֲלֵא לְאַחַר אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה. כְּשֶׁכָּבְשׁוּ וּשְׁחַלְקוּ - נִתְחַיְבו בַּמַּעֲשָׂרוֹת. הַתְּחִילוּ מוֹנִים שָׁנָה רְאוּשׁוֹנָה, וּשְׁנִיָּה, וּשְׁלִישִׁית, וְאַחַר כֶּךָ - נִתְחַיְבו בְּנִטְע רַבְעֵי. לְעֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה - עָשׂו שְׁמִיטָה. לְשָׁשִׁים וְאַרְבַּע שָׁנָה - עָשׂו יוֹבֵל. מִפְּנֵי מָה אֲנִי אֹמֵר קָרְבו כְּבָשִׂים בְּלֹא לֶחֶם? מִפְּנֵי שֶׁהַכְּבָשִׂים מִתִּירִין אֶת עֲצָמָן, וְלֹא הַלְחָם. לֶחֶם בְּלֹא כְּבָשִׂים - אֵין לוֹ מִי יִתְּרֵנוּ.

הַכַּפּוּרִים, וְאַחַת עֶשְׂרֵה שֶׁל פֶּר הָעֵדָה, וְאַחַת עֶשְׂרֵה שֶׁל פֶּר כֹּהֵן מְשִׁיחַ - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. וּמִיַּעוּטָן - מְעַכֵּב אֶת רַבֵּן. שְׁבַע הַזֹּאוֹת שֶׁבַמְצָרַע - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. שְׁבַע הַזֹּאוֹת שֶׁבַמְצָרַע - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. אֲבָנֵי בֵית הַמִּגְדָּע, וְעֲצֵיו, וְעַפְרוֹ - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. עֵץ אֶרֶז וְאֲזוּב וְשֵׁנִי תוֹלַעַת - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. תַּחֲלַת וְאַרְגָּמָן, וְתוֹלַעַת שָׁנִי, וְשֵׁשׁ מְשֹׁר - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. שְׁמוֹנֶה בְּגָדֵי כֹהֵן גְּדוּל - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. אַרְבַּעַה בְּגָדֵי כֹהֵן הַדְּיוּט - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. אֲבָנֵי שֶׁהֵם וְאֲבָנֵי מְלוֹאִים - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. כֶּתֶב שַׁעַל גְּבִיּהֶן - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. סִמְנֵי קִטְרֶת, וְסִמְנֵי שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. וּמִיַּעוּטָן מְעַכֵּב אֶת רַבֵּן. שְׁבַעַה קְנֵי מְנוּרָה - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. וְשְׁבַעַה נְרוֹתֶיהָ - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. גְּבִיעֵיהָ, כְּפַתוּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. קָרֶן, וְכֶבֶשׂ, וְיִסוּד, וְרַבְעֵ - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. רַבִּי יוֹסִי בֶר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אֲפָ הַסּוּבֵב. מִדַּת הַמְּזֻבַּח, בֵּין אֶרְכוֹ, וּבֵין רָחְבוֹ - אֵינָה מְעַכְבֵת. אֲבָל רְבוּי - מְעַכֵב. הַשְּׁלַחָן, וְהַמְּנוּרָה וְהַמְּזֻבַּחוֹת - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אָמַר: כֹּהֲנִים, וְלוֹיִם, וְיִשְׂרָאֵלִים - מְעַכְבִּין אֶת הַקָּרְבָן. בְּרִכּוֹת כֹּהֲנִים - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. בְּרִכּוֹת כֹּהֵן גְּדוּל - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. בְּרִכּוֹת תַּעֲנִיּוֹת - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. בְּרִכּוֹת שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. בְּרִכּוֹת - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. תְּקִיעוֹת - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. וְתַקִּיעוֹת - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. הַלֵּל, וְשִׁבַּח וְתַפְלָה - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. תַּפְלִין שֶׁל יָד, וְשֶׁל רֹאשׁ - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. אִם אֵין לוֹ אֲלֵא אַחַת - הָרִי זֶה יִנִּיחַ. הַתְּחִלַת וְהַלֶּכֶן - אֵין מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. מְצוּה שִׁיקָדִים לְכֵן לְתַחֲלַת, וְאִם הַקָּדִים תַּחֲלַת לְלֶכֶן - יֵצֵא. נִסְכֵי בְהֵמָה וְהַסֵּלֶת - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. פְּרִים אֵילִים וּכְבָשִׂים - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: פְּרִים - אֵין מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה, מִפְּנֵי שֶׁמִּתְמַעֲטִין בַּחֲגֵ. אֲבָל אֵילִים וּכְבָשִׂים - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. אֵין מְבִיאִין פְּרִים, אֵילִים וּכְבָשִׂים, וְאַחַר כֶּךָ נִסְכִּים, אֲלֵא פְּרִים

מִסְכַּת מְנַחוֹת פָּרָק שְׁבִיעִי

א. קְנָמוֹן יֵשׁ בּוֹ חֲצָאִים, שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת ל, כג): "וְקָנְמָן בְּשֵׁם מַחְצִיתוֹ חֲמִשִּׁים וּמֵאֵתִים וְקָדָה חֲמֵשׁ מֵאוֹת שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ וְשֵׁמֶן זַיִת הֵיךְ שְׁנַיִם עֶשֶׂר לֹג". קְטֹרֶת שְׁלֵא קָרְבָה חֲצִיָה בְּבָקָר - תִּקְרַב כְּלָה בְּעֶרֶב, חוֹבֵת בֵּין הָעֶרְבִים. כֹּהֵן גָּדוֹל שְׁלֵא קָרַב חֲצִיָה בְּבָקָר - תִּקְרַב כְּלָה בֵּין הָעֶרְבִים, חוֹבֵת בֵּין הָעֶרְבִים. שְׁעִירֵי הַרְגֵל, לֹא קָרְבוּ בְּרִגְל - יִקְרְבוּ בְּרֹאשׁ הַחֲדָשׁ, לֹא קָרְבוּ בְּרֹאשׁ הַחֲדָשׁ - יִקְרְבוּ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים. לֹא קָרְבוּ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים - יִקְרְבוּ לְרִגְל הַבָּא, שְׁמַתְחִלָּה לֹא הִקְדָּשׁוּ קָרְבָנוֹת צְבוּר אֲלֵא עַל מְנַת לְקָרַב בְּמִזְבֵּחַ חֵיצוֹן. מוֹסְפֵי שֶׁבֶת שְׁלֵא קָרְבוּ בְּשֶׁבֶת זו - יִקְרְבוּ בְּשֶׁבֶת אַחֶרֶת, חוֹבֵת שֶׁבֶת הַבָּאָה אַחֶרֶת. מוֹסְפֵי רֹאשׁ חֲדָשׁ שְׁלֵא קָרְבוּ בְּרֹאשׁ חֲדָשׁ זֶה - יִקְרְבוּ בְּרֹאשׁ חֲדָשׁ אַחֵר, חוֹבֵת רֹאשׁ חֲדָשׁ הַבָּא. לֹא הִקְרִיבוּ כֶּבֶשׁ בְּבָקָר - יִקְרִיבוּ בֵּין הָעֶרְבִים. לֹא הִקְטִירוּ קְטֹרֶת בְּבָקָר - יִקְטִירוּ בֵּין הָעֶרְבִים. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: אֵימַתִּי? בְּזִמְן שְׁהָיוּ בֵּית דִּין אֲנוּסִין, אוֹ שׁוֹגְגִים, אֲבָל אִם הָיוּ מְזִדְּיִן, שְׁהֵיְתָה חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ וְלֹא הִקְרִיבוּ כֶּבֶשׁ בְּבָקָר - לֹא יִקְרִיבוּ בֵּין הָעֶרְבִים. לֹא הִקְטִירוּ קְטֹרֶת בְּבָקָר - לֹא יִקְטִירוּ בֵּין הָעֶרְבִים. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: כְּלָה הֵיְתָה קָרְבָה בֵּין הָעֶרְבִים, שְׁאִין מַחְנִכִים אֶת מִזְבֵּחַ הַזֶּהָב אֲלֵא בְּקִטּוּרֵת סְמִים, וְלֹא אֶת מִזְבֵּחַ הָעוֹלָה, אֲלֵא בְּתַמִּיד שֶׁל בָּקָר, וְלֹא אֶת הַשְּׁלַחֵן, אֲלֵא בְּלַחֵם הַפָּנִים בְּשֶׁבֶת, וְלֹא אֶת הַמְּנוּרָה אֲלֵא בְּנֵרוֹת בֵּין הָעֶרְבִים.

ב. רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר: כָּל שֶׁבַעֲת יְמֵי מְלוּאִים - הָיָה שְׁלַחֵן בְּטַל בְּלֹא לַחֵם, לְפִי שְׁלֵא נִגְמְרָה מְלֹאכְתָן לְמוֹצָאֵי שֶׁבֶת. לֹא סָדְרוּ עֲלֵיו אֶת הַלַּחֵם, אֲלֵא בְּשֶׁבֶת בְּזִמְנוֹ, הָרִי הוּא אוֹמַר (שְׁמוֹת לט, מג): "וַיִּרְא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלֹאכָה וַיִּגְדַּל וַיִּהְיֶה עֹשֶׂה אוֹתָהּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה'". הֵיכָן צִוָּה? (שְׁמוֹת כה, ח): "וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְגו' (שֵׁם מ, כב): "וַיִּתֵּן אֶת הַשְּׁלַחֵן בְּאֵהָל מוֹעֵד" וְגו' (מ, כג): "וַיַּעֲרֹךְ עֲלָיו עֲרֹךְ לַחֵם לִפְנֵי ה' כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה'". הֵיכָן צִוָּה? (וַיִּקְרָא כד, ח): "בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת, בְּיוֹם

הַשֶּׁבֶת יַעֲרֹכְנוּ לִפְנֵי ה'" וְגו'. (שְׁמוֹת מ): "וַיִּשֶׂם אֶת הַמְּנוּרָה בְּאֵהָל מוֹעֵד וְגו', וַיַּעַל הַנְּרוֹת לִפְנֵי ה' כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה'". הֵיכָן צִוָּה? "עַל הַמְּנוּרָה הַטְּהוּרָה יַעֲרֹךְ אֶת הַנְּרוֹת" וְגו' (וַיִּקְרָא כד, ד). "וַיִּשֶׂם אֶת מִזְבַּח הַזֶּהָב בְּאֵהָל מוֹעֵד וְגו', וַיִּקְטֹר עֲלָיו קְטֹרֶת סְמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה'" (שְׁמוֹת מ, כד). הֵיכָן צִוָּה? "בְּבָקָר בְּהִיטִיבוּ אֶת הַנְּרוֹת יִקְטִירֶנָּה" (שְׁמוֹת ל, ז). "וַיִּשֶׂם אֶת מִסַּךְ הַפֶּתַח לְמִשְׁכַּן וְאֶת מִזְבַּח הָעוֹלָה שֵׁם פֶּתַח מִשְׁכַּן אֵהָל מוֹעֵד, וַיַּעַל עֲלָיו אֶת הָעוֹלָה וְאֶת הַמְּנַחָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה'" (שְׁמוֹת מ, ו). הֵיכָן צִוָּה? "אֶת הַכֶּבֶשׁ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בְּבָקָר" וְגו' (שְׁמוֹת כט, לט).

ג. דָּבָר אַחֵר, "וַיִּרְא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלֹאכָה וַיִּגְדַּל עֲשׂוֹ אוֹתָהּ וַיִּבְרָךְ אוֹתָם מֹשֶׁה" (שְׁמוֹת לט, מג); מַה הָיָה בְּרָכָה שֶׁבִּרְכַּן? אָמַר לָהֶם: 'תְּשֻׁרָה שְׁכִינָה עַל מַעֲשֵׂה יְדִיכֶם! רַבִּי מֵאִיר אוֹמַר: כֶּף בִּרְכָן - ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם יוֹסֵף עֲלֵיכֶם כְּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים" (דְּבָרִים א, יא). אָמַר לָהֶם: כִּשֶׁם שֶׁנִּתְעַסְקֶתֶם בְּמְלֹאכַת מִשְׁכַּן וְשֻׁרְתָה שְׁכִינָה עַל מַעֲשֵׂה יְדִיכֶם, כֶּף תִּזְכּוּ וְתִבְנֶנּוּ לִפְנֵי בֵּית הַבְּחִירָה, וְתִשְׁרָה שְׁכִינָה עַל מַעֲשֵׂה יְדִיכֶם. וְהֵם אוֹמְרִים: "וַיְהִי נַעֲם ה' אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ" וְגו' (תְּהִלִּים צא, יז).

ד. בְּזִמְן שִׁישְׂרָאֵל בְּרַצוֹן לִפְנֵי הַמְּקוֹם, מַה נֶאֱמַר בָּהֶם? (בַּמִּדְבָּר כח, ב): "אֶת קָרְבְּנֵי לַחֲמִי" - כְּבָנִים שֶׁמִּתְפָּרְנְסִים מֵאֲבִיָּהֶן. בְּשַׁעַת תּוֹכַחוֹת, מַהוֹ אוֹמַר? "לֹאֲשֵׁי רִיחַ נִיחוּחִי" - כָּל קָרְבָנוֹת שְׂאֵתֶם מִקְרִיבִים, אֵינֶן אֲלֵא לֹאֲשׁ. וְכֵן הוּא אוֹמַר: (תְּהִלִּים נ, ח): "לֹא עַל זִבְחִיךָ אוֹכִיחִיךָ וְגו' לֹא אֶקַּח מִבֵּיתְךָ פָּר מִמִּכְלֵאֲתֶיךָ עֲתוּדִים, אִם אֶרְעַב לֹא אֶמַר לְךָ וְגו', יַדְעַתִּי כָּל עוֹף הַרִים וְגו', כִּי לִי כָּל חַיְתוֹ יַעַר וְגו', הַאֲכַל בָּשָׂר אֲבִירִים" וְגו'. וְכִי יֵשׁ רַעְבוֹן לִפְנֵינוּ? וְאוֹמַר, אִם יֵשׁ רַעְבוֹן לִפְנֵי, כֶּבֶשׁ שְׂאֵתָה מִקְרִיב בְּבָקָר, וְכֶבֶשׁ בֵּין הָעֶרְבִים, הֵן הָיוּ דֵּי? אֵילוּ הָיוּ דֵּי, בְּדָךְ אֲנִי מוֹסֵר מְזוֹנוֹתֵי שְׂאֵמְרָתִי לְךָ (תְּהִלִּים נ, יד):

"זבח לאלהים תודה", אלא שתהא מודה בי! (שם): "ושלם לעליון נדרך".

ה. כהן שהקריב מחצה שחרית ומת, ומנו כהן אחר תחתיו - לא יביא חצי עשרון מביתו, ולא חצי עשרונו של ראשון, אלא מביא עשרון שלם וחוצהו. מחצה זה ומחצה ראשון - תעבר צורתן ויצאו לבית השרפה. כהן שהקריב מחצה שחרית, ונטמא חציה שני - הרי זה מביא עשרון שלם, וחוצהו. מחצה זה ומחצה ראשון - תעבר צורתן ויצאו לבית השרפה.

ו. לא מנו כהן אחר, משל מי היתה קרבה? רבי שמעון אומר: משל צבור, שנאמר (ויקרא ו, יא): "חק עולם". מי שהברית כרותה לו. רבי יהודה אומר: משל יורשו, שנאמר: (שם ו, טו) "מבניו יעשה". ושלמה היתה קרבה, בין בבקר בין בערבים, שנאמר (שם): "כליל תקטר".

ז. כל המנחות, אין לשין אותן ברותחין, מפני שהן חולטין. ולא בצונן, מפני שהן רוטשין. אבל לשין אותן בפושרין, ומשמרן שלא יחמיצו. ואם החמיץ את שריה - עובר משום ארבעה דברים, משום בל תלוש, ובל תירך, ובל תקטרף, ובל תאפה. אפיה בכלל היתה, ולמה יצאת? להקיש אליה, מה אפיה מיחדת, מעשה יחידי, ותיבין עליה בעצמה, אף אני מרבה את לישתה ועריכתה ואפיתה, וכל מעשיה שיש בה לחוב עליו בעצמו. רבוכה, לשין אותה ברותחין, אין לה טעון רבוכה אלא שלשת מינין בלבד. חביתי כהן משיח, ורבוכה שבתודה, ואיל המלואים.

ח. אלו דברים שביין מנחת כהן גדול לביין מנחת כהן הדיוט: מנחת כהן גדול באה תמיד, באה תדיר, באה רבוכה, וקרבה חצאין, וטעונה שני קמצין, אחד שחרית ואחד בין הערבים וחובה. שלשה לוגין שמן, לוג ומחצה שחרית לוג ומחצה בין הערבים. במה דברים אמורים? במנחת חובה של כהן גדול, אבל במנחת נדבה של כהן גדול - הרי היא כמנחת נדבה של כהן

הדיוט. מנחה שבבמה, זר קומץ ומקטיר על גבי האישים; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין מנחה בבמה.

ט. כיצד מחלק את השמן? מנחה של עשרון אחד - נותנין לה לוג. של ששים עשרון - נותנין לה ששים לוג. אבל קמץ לבונה, קמץ אזכרה - קמץ אחד לכלן. רבי נחמיה ורבי אלעזר: כשם שהקמץ של לבונה ושל אזכרה קמץ אחד לכלן, כך מנחה של עשרון אחד, ושל ששים עשרון - לוג אחד לכלן, שנאמר: "למנחה ולוג שמן" - לכל המנחה לג שמן. כיצד מניף? שלמי יחיד היתה מפריש מהן שתי כליות, ויותרת הכבד, ואליה מן הכבש, חזה ושוק, ומוסיף עליהן הזרוע והלחיים, ונותנין לידי הבעלים, וכהן מניח ידו תחת ידי הבעלים, ומוליך ומביא, ומעלה ומוריד, וכן היתה תנופתה. חזה ושוק וזרוע, ותרומת הלחם - נאכל לכהנים, ויותרת הכבד, ואליה, וחזה ושוק - נותנה לכהן אחר, ומניח ידו תחת ידו של כהן, ומוליך ומביא, ומעלה ומוריד. וכן היתה תנופתו, וחזה ושוק - נאכל לכהנים, והשאר קרב לאשים.

י. כיצד מניף שתי הלחם? נותן חלה אחת על גבי כבש זה, וחלה אחת על גבי כבש זה, כהן מניח ידו תחת ידו של כבש, וכהן אחר מניח ידו תחת ידו של כהן, ומוליך ומביא, ומעלה ומוריד, וכך היתה תנופתם. רבי יוסי בן המשלם אומר: כבשים על גבי הלחם, שנאמר (ויקרא כג, כ): "והניף הכהן אותם על לחם הפפורים תנופה" וגו'. אמרו לו: והלא כבר נאמר: "תנופה לפני ה' על שני כבשים". אמר להם: מה מציינו, עד אין הדבר שקול, מי מכריע? אמרו לו: מה מציינו באיל המלואים, הלחם למעלה, אף כאן - הלחם למעלה. כל המנחות, אין באות כשרות אלא בתנור, עשאן בכפף ובכרעפים - פסולות. רבי יהודה אומר: כפף כתנור.

מסכת מנחות פרק שמיני

א. כל המנחות שרבה מדת חלות, או שחסר מדת חלות, או שהיתה מדה חסרה מחברתה, או יתרה מחברתה - הרי אלו פסולות. שתי הלחם ולחם הפנים, חלות תודה ורקיקי נזיר, שרבה מדת חלות, או שחסר מדת חלות, או שהיתה מדה יתרה מחברתה, או חסרה מחברתה - הרי אלו פסולות. ושאר כל המנחות, בין משל יחיד, ובין משל צבור - אין להם קצבה, ובלבד שביאו מן המבקר.

ב. שתי הלחם ולחם הפנים - נאכלות אבל לא נקמצות. מנחת כהן גדול, מנחת כהן משיח, ומנחת נסכים - לא נאכלות ולא נקמצות. רבי שמעון אומר: מנחת חוטא של כהנים נקמצות. הקמץ קרב לעצמו, ושירים קרבין לעצמן. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: הקמץ קרב בעצמו, והשירים מתפורים על גבי הדשן.

ג. כל המנחות נעשות בכלי, וטעונות שלשה מתנות שמן: יציקה, ובלילה, ומתן שמן בכלי קדם לעשייתה. כיצד הוא עושה? נותן שמן בכלי ומטגנו שמן בסלת, ובוללה ופותתה, ויצק עליה שמן, כדרך שיצק על הגריסין. חלות טעונות בלילה ורקיקה, משיחה. נמצאת אומר, כשר בחלות - פסול ברקיקין. כשר ברקיקין - פסול בחלות. כיצד בוללין? חלות חלות בוללין; דברי רבי, שנאמר (ויקרא ז, יב): "חלת בוללת בשמן". וחכמים אומרים: סלת, שנאמר (שם ב, ה): "סלת בלולה בשמן". אמר להן: עד אין הדבר שקול, מי מכריע? אמרו לו: נאמר כאן 'חלות', ונאמר בתורה 'חלות', מה 'חלות' האמורות בתורה, אי אפשר לבוללן, בלא סלת אף 'חלות' האמורות כאן - אי אפשר לבוללן בלא סלת. אמר רבי: רואה אני את דבריהם מדברי.

ד. כיצד מושחן? מושח פני כל הרקיק. רבי שמעון אומר: מושח את הרקיקין כמין 'פי', ושאר השמן נאכל לכהנים. מנחה שהיתה

באה מחצה חלות ומחצה רקיקין, נותן מחצה לחלות ומחצה לרקיקין. רבי שמעון אומר: מושח את הרקיקין כמין 'פי', ושאר השמן נותן לחלות. וכן היה רבי שמעון אומר: מותר רקיקי מנחת ישראל פתיתיהן כזיתים - כדי שיהיה שולט בהן לקומצן.

ה. חצי לוג מים לסוטה, וחצי לג שמן לתודה, נותן מחצה לחלות ומחצה לרקיקין. רבי שמעון אומר: מושח את הרקיקין כמין 'פי', ושאר השמן נאכל לכהנים. וכן היה רבי שמעון אומר: האומר מאפה - מביא מחצה חלות ומחצה רקיקין, בולל ונוטל מן האמצע, ואם נתן ממין על חבירו - יצא.

ו. רבי שמעון אומר: שלשה מינין טעונים שלש מצות. שתיים בכל אחד, ושלישית אין בהן. אלו הן: זבחי שלמי צבור וזבחי שלמי יחיד, ואשם מצורע. זבחי שלמי יחיד - טעונין סמיכה חיים, ותנופה שחוטין, ואין בהם תנופה חיים, היכן תנופתן? בזבחי שלמי צבור. זבחי שלמי צבור טעונין תנופה חיים ושחוטין, ואין בהן סמיכה. והיכן סמיכתן? באשם מצורע. אשם מצורע טעון סמיכה ותנופה חיים, ואין טעון תנופה שחוט, והיכן תנופתו? בזבחי שלמי צבור.

ז. כל המנחות טעונות שלש מאות שיפה וחמש מאות בעיטה. אחרים אומרים: שיפה ובעיטה בחטין. רבי יוסי אומר: בבצק העמר היה בא עשרון משלש סאין. כמה עשרון? שלש סאין, נמצא עשרון שלו קב ומחצה. העמר - היה מנפחו בשלש עשרה נפה. שתי הלחם - בשתיים עשרה. לחם הפנים - באחת עשרה. בדקה ובגסה, בדקה - שתהא קולטת את הסלת. ובגסה - שתהא קולטת את הסבין. רבי שמעון בן אלעזר אומר: שלש עשרה נפה היו זו על גבי זו, תחתונה שבכלן - עשויה שתהא קולטת את הסלת.

ח. העמר ושתי הלחם, ולחם הפנים, שרבה מדת עשרונן, או שחסר מדת עשרונן,

בְּמַחְשָׁבָה אֵלָא בְּמַעֲשֵׂה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר: בְּעַל מוֹם - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כְּרַת, וְחוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כְּרַת, וְאֵל יוֹכִיחַ חוּץ לְזַמְנוֹ, שְׁפָגוּל, וְחִיבִין עָלָיו כְּרַת.

יא. תּוֹדָה טְעוּנָה לְחֵם, וְהַטְעוּעָה אֵינָה טְעוּנָה לְחֵם. אֵיזָה הוּא טוּעָה? הַמְפָרִישׁ תּוֹדָה וְאֶבְדָּה, וְהַפְרִישׁ אַחֲרַת תַּחְתִּיָּה, וְלֹא הִסְפִּיק לְהַקְרִיבָה, עַד שֶׁנִּמְצְאָת הָרֵאשׁוֹנָה, וְהָרִי שְׁתִּיחֶן עוֹמְדוֹת: רֵאשׁוֹנָה - תַּקְרָב, וְטְעוּנָה לְחֵם, וְטְעוּנָה נְסָכִים. וְשֵׁנִיָּה - תַּקְרָב וְאֵין טְעוּנָה לְחֵם, אֲבָל טְעוּנָה נְסָכִים.

יב. הַמְפָרִישׁ מְעוֹת לְתוֹדָתוֹ, וְאֶבְדּוֹ, וְהַפְרִישׁ מְעוֹת תַּחְתִּיָּהֶם, וְלֹא הִסְפִּיק לְקַח בְּהֵן תּוֹדָה עַד שֶׁנִּמְצְאוּ מְעוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת - יְבִיא מֵאֱלוֹ וּמֵאֱלוֹ תּוֹדָה, וְתַקְרָב, וְטְעוּנָה לְחֵם, וְטְעוּנָה נְסָכִים, וְהַשָּׂאָר, יְבִיא בְּהֵן תּוֹדָה, וְתַקְרָב, וְאֵין טְעוּנָה לְחֵם. אֲבָל טְעוּנָה נְסָכִים. הַמְפָרִישׁ מְעוֹת לְתוֹדָתוֹ וְאֶבְדּוֹ, וְהַפְרִישׁ תּוֹדָה תַּחְתִּיָּה, וְלֹא הִסְפִּיק לְהַקְרִיבָה עַד שֶׁנִּמְצְאוּ הַמְעוֹת - יְבִיא בְּהֵן תּוֹדָה וְתַקְרָב, וְטְעוּנָה לְחֵם, וְטְעוּנָה נְסָכִים, וְהַתּוֹדָה - תַּקְרָב, וְאֵין טְעוּנָה לְחֵם אֲבָל טְעוּנָה נְסָכִים. הַמְפָרִישׁ תּוֹדָתוֹ וְאֶבְדָּה, וְהַפְרִישׁ מְעוֹת תַּחְתִּיָּה, וְלֹא הִסְפִּיק לְקַח בְּהֵן תּוֹדָה עַד שֶׁנִּמְצְאָת תּוֹדָה, תּוֹדָה תַּקְרָב וְטְעוּנָה לְחֵם, וְטְעוּנָה נְסָכִים, וְהַמְעוֹת יְבִיא בְּהֵן תּוֹדָה וְתַקְרָב, וְאֵין טְעוּנָה לְחֵם, אֲבָל טְעוּנָה נְסָכִים. הַמְפָרִישׁ תּוֹדָתוֹ וְאֶבְדָּה, וְהַפְרִישׁ אַחֲרַת תַּחְתִּיָּה, וְהַקְרִיבָה, וְאֶחָד כֶּךָ נִמְצְאָת הָרֵאשׁוֹנָה - תַּקְרָב וְטְעוּנָה לְחֵם וְטְעוּנָה נְסָכִים. הַמְפָרִישׁ מְעוֹת לְתוֹדָתוֹ, וְאֶבְדּוֹ, וְהַפְרִישׁ מְעוֹת תַּחְתִּיָּהֶן, וְלֹא הִסְפִּיק לְקַח בְּהֵן תּוֹדָה, וְהַקְרִיבָה, וְאֶחָד כֶּךָ נִמְצְאוּ מְעוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת - יְבִיא מֵאֱלוֹ וּמֵאֱלוֹ תּוֹדָה, וְתַקְרָב, וְטְעוּנָה לְחֵם וְטְעוּנָה נְסָכִים, וְהַמְעוֹת יְבִיא בְּהֵן תּוֹדָה וְתַקְרָב, וְאֵין טְעוּנָה לְחֵם, אֲבָל טְעוּנָה נְסָכִים.

יג. עַד שֶׁלֹּא שְׁחָטָה וַיֵּצֵא חוּץ לְחוּמָה - יַחֲזוֹר וַיִּשְׁחַט עָלֶיהָ וְכַשְּׂרָה, מִשְׁשַׁחְטָה וַיֵּצֵא חוּץ לְחוּמָה - הֵדֵם יִזְרַק וְלֹא יֵצֵא יְדֵי נְדוּר. תּוֹדָה מִתְּרַת בְּאִכְלָה וְהַלְחָם אֲסוּר. מִשְׁנֹרֵק הֵדֵם

שְׁהֵיִתָּה מִדָּה מְרַבָּה מִחִבְרָתָה, אוֹ חִסְרָה מִחִבְרָתָה - הָרִי אֱלוֹ פְּסוּלוֹת. רַבָּה מִדַּת סְאִין, אוֹ שְׁחָסַר מִדַּת סְאִין - הָרִי אֱלוֹ כְּשֵׁרוֹת. תּוֹדָה הֵיִתָּה בְּאֵה חָמֵשׁ סְאִין יְרוּשְׁלַמִּיּוֹת, שֶׁהֵן שֵׁשׁ מִדְּבָרִיּוֹת, נִמְצְאָת יְרוּשְׁלַמִּיּוֹת יְתָרָה עַל מִדְּבָרִיּוֹת שְׁתוֹת.

ט. אֵיל הַמְלוֹאִים הֵיָה בֹא בְּמִצְעָה שְׁבַתוֹדָה, חִלוֹת רִקִּיקִין וְרִבּוּכָה, שְׁמֵנִן כְּשֵׁמֵן תּוֹדָה וְהַתְנוּפָה כְּתַנּוּפַת אֵיל נְזִיר. הֵיָה בֹא שְׁנֵי יָדוֹת כְּמִצְעָה שְׁבַתוֹדָה, חִלוֹת וְרִקִּיקִין, אֵין בּוֹ רִבּוּכָה, שְׁמֵנִן כְּשֵׁמֵן תּוֹדָה, וְהַתְנוּפָתוֹ כְּתַנּוּפַת תּוֹדָה.

י. הַשׁוֹחֵט אֶת הַתּוֹדָה לְפָנִים וְלַחֹמָה אֲבִית פָּגִי - לֹא קָדַשׁ הַלְחָם. אֲפִלוּ כֻלָּם בְּפָנִים וְאֶחָד מֵהֶם בַּחוּץ - לֹא קָדַשׁ הַלְחָם. שְׁחָטָה, וְנִמְצְאָ רוֹבַע וְנִרְבָּע, מִקְצָה וְנִעֲבָד, אֲתָנִן וּמְחִיר - לֹא קָדַשׁ הַלְחָם. זֶה הַכֶּלֶל, כֹּל שְׁפָסְלָה קִדְּם לְשַׁחֲטָה - לֹא קָדַשׁ הַלְחָם. שְׁחָטָה חוּץ לְזַמְנָה, וְחוּץ לְמִקְוָמָה - קָדַשׁ הַלְחָם. שְׁחָטָה וְנִמְצְאָת טְרֵפָה - לֹא קָדַשׁ הַלְחָם. שְׁחָטָה וְנִמְצְאָת בְּעַלְת מוֹם; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: קָדַשׁ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר: לֹא קָדַשׁ; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: לֹא נִחְלְקוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל שֶׁשְׁחָטָה חוּץ לְזַמְנָה, שְׁקָדַשׁ הַלְחָם, וְעַל שֶׁשְׁחָטָה וְנִמְצְאָת בְּעַלְת מוֹם שֶׁלֹּא קָדַשׁ הַלְחָם, עַל מָה נִחְלְקוּ? עַל שֶׁשְׁחָטָה חוּץ לְמִקְוָמָה, שְׂרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: קָדַשׁ, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר: לֹא קָדַשׁ. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: אֵי אַתָּה מוֹדֵה שֶׁשְׁחָטָה חוּץ לְזַמְנָה, שְׁקָדַשׁ הַלְחָם? אֵי אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: אֵי אַתָּה מוֹדֵה, שֶׁשְׁחָטָה וְנִמְצְאָת בְּעַלְת מוֹם, שֶׁלֹּא קָדַשׁ הַלְחָם, אֵף שֶׁשְׁחָטָה חוּץ לְמִקְוָמָה - לֹא יִקְדַּשׁ הַלְחָם! אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: אַתָּה מְקִישׁוֹ לְבַעַל מוֹם? וְאֵי מְקִישׁוֹ חוּץ לְזַמְנָה! נִרְאֶה, לְמִי דוּמָה? אִם דוּמָה לְבַעַל מוֹם - נִלְמְדוּ מִבְּעַל מוֹם. וְאִם דוּמָה לְחוּץ לְזַמְנָה - נִלְמְדוּ מִחוּץ לְזַמְנָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: חוּץ לְזַמְנָה נִפְסַל בְּמַחְשָׁבָה, וְחוּץ לְמִקְוָמוֹ נִפְסַל בְּמַחְשָׁבָה, וְאֵל יוֹכִיחַ בְּעַל מוֹם, שְׂאִין נִפְסַל

תּוֹרְמִין מִמָּה שְׁבִפְנִים עַל מַה שְׁבַחְוּן. עַד
שְׁלֹא שְׁחָטָה וְנִפְרַס הַלְחָם - יְבִיא לְחֵם אַחַר
וַיִּשְׁחַט עָלָיו, וּכְשֶׁרָה. מִשְׁשַׁחְטָה, וְנִפְרַס
הַלְחָם - הַדָּם יִזְרַק, וַיֵּצֵא יָדָי נְדָרוֹ. תּוֹדָה
מִתְרַת בְּאִכְלִיָּה וְהַלְחָם אֲסוּר. מִשְׁנִזְרַק הַדָּם
תּוֹרְמִין מִן הַשְּׁלָם עַל הַפְּרוּס. מִשְׁשַׁחְטָה
נִטְמָא לְחֶמֶה - הַדָּם יִזְרַק וְלֹא יֵצֵא יָדָי חוֹבֵת
נְדָרוֹ. תּוֹדָה מִתְרַת בְּאִכְלִיָּה, וְהַלְחָם אֲסוּר.
מִשְׁנִזְרַק הַדָּם - תּוֹרְמִין מִן הַטְּהוֹר עַל
הַטְּמֵא.

יֵד. תּוֹדָה חֲצִיָּה מִן הַחֲלִין וְחֲצִיָּה מִן הַמַּעֲשֵׂר
- יְבִיא לְחֶמֶה כִּיּוֹצֵא בָּהּ. חֲצִיָּה מִן הַחֲלִין
וְחֲצִיָּה מִן הַמַּעֲשֵׂר. תּוֹדָה הִיא וְלְחֶמֶה מִן
הַמַּעֲשֵׂר, אָבֵל חוֹבְתוֹ אִינוּ מִבִּיא אֶלָּא מִן
הַחֲלִין, שְׁנֵאמַר (שְׁמוֹת יג, ה): "וְעַבְדְּתָ אֶת
הָעֶבֶדָה הַזֹּאת בַּחֲדָשׁ הַזֶּה", מַה זֶה אֵינָה
בְּאֵה אֶלָּא מִן הַחֲלִין, אִף כָּל דְּבַר שְׁבַחְוֵבָה -
לֹא יְבִיא אֶלָּא מִן הַחֲלִין, לֹא יְבִיא מִחֲטִי
מַעֲשֵׂר שְׁנֵי אֶלָּא מִמַּעוֹת מַעֲשֵׂר שְׁנֵי. הָרִי עָלִי
תּוֹדָה וְהָרִי עָלִי שְׁלָמִים, הוֹאִיל וְהֵן בְּאִין
חוֹבָה - לֹא יְבִיא אֶלָּא מִן הַחֲלִין. נִסְכִּים בְּכָל
מְקוֹם - לֹא יְבִיא אֶלָּא מִן הַחֲלִין. מִכָּאן
אָמְרוּ: אֵין מְבִיאִין מְנַחֹת וְנִסְכִּים, מְנַחֹת
בְּהֶמָה, וְלְחֶמֶה שֶׁל תּוֹדָה מִן הַטְּבָל וּמִן
הַתְּבוּאָה. מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שְׁנִטְלָה תְּרוּמָתוֹ
וּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי וְהַקֹּדֶשׁ שְׁנִפְדּוּ, מִן הַמְדַמְעֵ וּמִן
הַחֲדָשׁ, וּמִפִּירוֹת שְׁבִיעִית, וְאִם הִבִּיא - הָרִי
אֵלוֹ פְּסוּלִין. וְאִין צְרִיךְ לוֹמַר מִן הָעֶרְלָה
וּמִכְלָאֵי הַכֶּרֶם.

<p>17</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>יט 19</p>	<p>6:45 _____ נץ החמה 9:12 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:01 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:49 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>6:53 _____ עלות השחר 8:36 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 9:37 _____ סו"ז תפלה - מג"א 4:36 _____ שקיעה</p> <p>בבלי: נדה כה • ירושלמי: שבת עה • תוספתא: מנחות ב נ"ך: זכריה יד - מלאכי א • רמב"ם: רוצח ושמירת נפש ט</p>
<p>18</p>	<p>שני Monday</p>	<p>כ 20</p>	<p>6:46 _____ נץ החמה 9:13 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:02 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:48 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>6:54 _____ עלות השחר 8:37 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 9:38 _____ סו"ז תפלה - מג"א 4:36 _____ שקיעה</p> <p>בבלי: נדה כו • ירושלמי: שבת עו • תוספתא: מנחות ג נ"ך: מלאכי ב-ג • רמב"ם: רוצח ושמירת נפש י</p>
<p>19</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>כא 21</p>	<p>6:47 _____ נץ החמה 9:14 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:02 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:47 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>6:55 _____ עלות השחר 8:38 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 9:38 _____ סו"ז תפלה - מג"א 4:35 _____ שקיעה</p> <p>בבלי: נדה כז • ירושלמי: שבת עז • תוספתא: מנחות ד נ"ך: משלי א-ב • רמב"ם: רוצח ושמירת נפש יא</p>
<p>20</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כב 22</p>	<p>6:48 _____ נץ החמה 9:14 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:03 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:47 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>6:56 _____ עלות השחר 8:38 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 9:39 _____ סו"ז תפלה - מג"א 4:34 _____ שקיעה</p> <p>בבלי: נדה כח • ירושלמי: שבת עח • תוספתא: מנחות ה נ"ך: משלי ג-ד • רמב"ם: רוצח ושמירת נפש יב</p>
<p>21</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>כג 23</p>	<p>6:49 _____ נץ החמה 9:15 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:04 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:46 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>6:57 _____ עלות השחר 8:39 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 9:40 _____ סו"ז תפלה - מג"א 4:34 _____ שקיעה</p> <p>בבלי: נדה כט • ירושלמי: שבת עט • תוספתא: מנחות ו נ"ך: משלי ה-ו • רמב"ם: רוצח ושמירת נפש יג</p>
<p>22</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>כד 24</p>	<p>6:50 _____ נץ החמה 9:16 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:04 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:45 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>6:58 _____ עלות השחר 8:40 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 9:40 _____ סו"ז תפלה - מג"א 4:33 _____ שקיעה</p> <p>בבלי: נדה ל • ירושלמי: שבת פ • תוספתא: מנחות ז נ"ך: משלי ז-ח • רמב"ם: מכירה א</p>
<p>23</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>כה 25</p>	<p>חיי שרה, מבה"ח</p> <p>6:52 _____ נץ החמה 9:16 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:05 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:45 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>6:54 _____ עלות השחר 8:40 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 9:41 _____ סו"ז תפלה - מג"א 4:32 _____ שקיעה</p> <p>בבלי: נדה לא • ירושלמי: שבת פא • תוספתא: מנחות ח נ"ך: משלי ט-י • רמב"ם: מכירה ב</p>

Candle Lighting 4:16 ודלקת הנרות

Shabbos Ends 5:45 זמן מוצש"ק

מברכים חודש כסלו המולד: מוטוואך צופרי, 18 מינוט און 7 חלקים נאך 7

ווען די זעקסט עס פאסירט אן אויסערגעווענליכע זאך, זאלסטו נישט זאגן אז ס'איז פונקט אזוי געשען, נאר די זאלסט גלייבן אז דאס האט זיכער דער אייבערשטער געפירט אזוי.
(ספר המדות אות אמונת סימן ג')